PRICE: 500 RIALS
NESHAT IRANIAN INDEPENDENT DAILY
بها: ۵۰۰ ریال

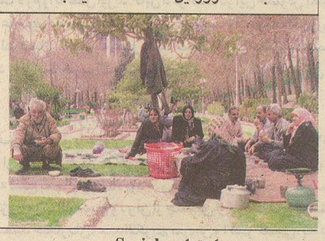
نشاط

روزنامه جامعه مدنی ایران

• NESHAT • No. 25 • Vol. 1 • Apr 3,1999 • New Series •
• شنبه ۱۴ فروردین ۱۳۷۸ • ۱۶ذیحجه ۱۴۱۹ • دوره جدید • سال اول • شماره ۲۵ •

بهترین عیدی
BRAUN
GERMANY

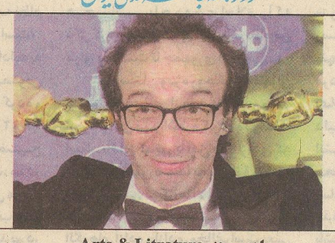
بانک کشاورزی

سیر صعودی بهای نفت در بازارهای نفتی

صفحه ۱۰

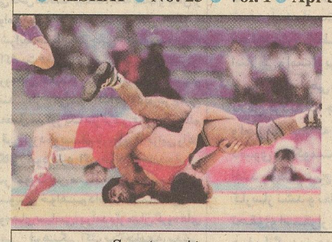
اقتصادی Economic

دیدگاه‌های عبدی درباره حرکت‌های سیاسی آینده

صفحه ۳

ادب و هنر Arts & Litrature

داخلی Domestic

ورزشی Sports

در پی تشدید حملات هوایی ناتو به مواضع یوگسلاوی

میلوسوویچ از روسیه کمك نظامی خواست

کودکان، نخستین قربانیان فاجعه کوزوو

نشاط ارائه می‌کند

پیش‌بینی‌های سیاسی در نخستین فصل سال ۷۸

گروه داخلی - با شروع تعطیلات سال جدید، فضای ملتهب سیاسی اواخر سال ۷۷ در آرامش عمیقی فرورفت و با اینکه ادارات و سازمان‌های دولتی و غیردولتی از ۵ فروردین کار خود را آغاز کردند، تعطیلی رکن چهارم، جامعه را به صحنه پانتومیم تبدیل کرد.

به نظر می‌رسد در سیزده روز گذشته که هیچ روزنامه‌ای منتشر نشده، بیش از همه محافظه کاران خشنود بودند که همواره مطبوعات را به جنجال آفرینی و تشنج زایی متهم می‌کنند. تأثیر عدم انتشار روزنامه‌ها و نشریات از جایی می‌توانست حائز اهمیت باشد که از مدت‌ها پیش زمزمه توقیف نشریات مستقل، محافل مطبوعاتی را با نگرانی روبه رو کرده بود. از سوی دیگر این نگرانی در حالی قوت می‌یافت که حمله‌های محافظه کاران به عطاالله مهاجرانی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی مهم‌ترین رویداد پنجاه وسومین هفته سال ۷۷ بود.

سالی به تلخی ۷۷

احمد جنتی دبیر شورای نگهبان در خطبه‌های آخرین نماز جمعه تهران، سال ۷۷ را تلخ توصیف کرد و افزود: «مسائل فرهنگی نگران کننده بود به طوری که صدای همه را درآورد. مجلس و مردم ناراحت شدند و با عنوان کارهای فرهنگی و جشنواره و تئاتر، کارهایی

صفحه ۲

وزیر مسکن و شهرسازی اعلام کرد

۱۰ هزار واحد مسکونی هر ۳ ماه یکبار واگذار می‌شود

صفحه ۱۰

از سوی دادستان دادگاه ویژه روحانیت

کیفر خواست کدیور صادر شد

صفحه ۲

دستورالعمل تازه وزارت آموزش و پرورش دربارهٔ نحوه تدریس در آموزشگاه‌های زبان

گروه اجتماعی - تدریس دبیران غیرهمجنس در آموزشگاه‌های علمی آزاد زبان در سال جاری غیرمجاز است.

براساس دستورالعمل شورای نظارت اداره کل آموزش و پرورش تهران، حضور دبیران زن در کلاس‌های پسران - به جز کودکان زیر ۱۰ سال - اکیداً ممنوع است و حضور آقایان نیز در کلاس‌های دختران مجاز نیست.

به گزارش روابط عمومی اداره کل آموزش و پرورش تهران، هر جلسه آموزش زبان، کمتر از ۹۰ دقیقه نخواهد بود و هر دوره شامل ۳۰ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای است.

میزان شهریه برای همه سطوح آموزشی، به ازای هر جلسه ۲۴۰۰ ریال تعیین شده است. همچنین هزینه کتاب‌ها و جزوه‌های مورد نیاز دانش‌آموزان در هر ترم حداکثر ۸۰۰۰ ریال و هزینه تست آزمون تعیین سطح اولیه، حداکثر ۳۰۰۰ ریال است. براساس این مصوبه، ارائه خدمات آموزشی جنبی، همچون نمایش فیلم، به عهده آموزشگاه‌های آزاد است. این فیلم‌ها باید علاوه بر کسب تاییدیه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، توسط مؤسس و مدیر مسئول آموزشگاه بازبینی شود.

در بیست‌وسومین دوره مسابقات ریاضی دانشجویان کشور

برگزیدگان ریاضی امسال معرفی شدند

گروه اجتماعی - برگزیدگان بیست وسومین دوره مسابقه ریاضی دانشجویان کشور معرفی شدند.

به گزارش روابط عمومی وزارت فرهنگ و آموزش عالی طی رقابت ۷۲ دانشجو از ۲۴ دانشگاه و مؤسسه آموزش عالی کشور طی روزهای نهم تا یازدهم ماه جاری هادی سلماسیان، محسن بهرام گیری، محمد جواهری، بیژن احمدی، کمال عزیزی، محمدحسین جعفری و محسن پرویزی به ترتیب به عنوان نفرهای اول تا هفتم این دوره از مسابقات ریاضی معرفی شدند.

رتبه‌های اول تا سوم از دانشگاه صنعتی شریف، چهارم از دانشگاه شهید بهشتی، پنجم و ششم از دانشگاه تبریز و رتبه هفتم از دانشگاه فردوسی مشهد بودند.

در این دوره از مسابقات که همزمان با نخستین سالگرد درگذشت ۷ نفر از دانشجویان نخبه ریاضی دانشگاه‌ها برگزار شد، ۷ جایزه درنظر گرفته شده توسط ستاد برگزاری یادواره دانشجویان درگذشته نخبه ریاضی به ترتیب جایزه مربوط به مرحوم رضا صادقی به آقای ایمان افتخاری از دانشگاه صنعتی شریف به خاطر «طرح مسأله المپیاد جهانی ۱۹۹۸»، جایزه مرحوم علی حیدری به امید کاظمی دانش‌آموز کردستانی «نفر اول المپیاد ریاضی در سال ۷۷ - ۷۶ در استان کردستان»، جایزه مرحوم علیرضا سایبان به احسان اردهالی از دانشگاه صنعتی شریف به خاطر «احراز رتبه ممتاز در تهیه نرم‌افزارنویسی»، جایزه مرحوم مجتبی لطفعلی‌زاده مهرآبادی مشترکاً، آقایان دکتر دانشگر و دکتر طایفه از دانشگاه‌های صنعتی شریف و تهران برای تهیه مقاله «تحقیقات برگزیده در زمینه ترکیبات»، جایزه مرحوم فرید کابلی مشترکاً به امید نقشینه و جاوید ولیدستی از دانشگاه صنعتی شریف به عنوان دستیاران برگزیده مدرس درس ریاضی عمومی ۱ و ۲، جایزه مرحوم آرمان بهرامیان به بردیا حسام به خاطر ارائه مقاله «آشنایی با منطق در مجله ریاضی» اهدا گردید.

چین به سازمان تجارت جهانی می‌پیوندد؟ وزیر تجارت امریکا: بعید می‌دانم

گروه اقتصادی: وزیر تجارت امریکا احتمال ورود چین به سازمان تجارت جهانی را بعید دانست. به گزارش یک روزنامه هنگ کنگی «ویلیام دالی» در جریان مذاکرات خود با مقام‌های چینی، از وجود موانعی برسرراه ورود این کشور به سازمان تجارت جهانی سخن گفته است. روزنامه «سوت چاینا مورنینگ پست» نوشت: دالی مذاکرات با چین در مورد ورود به سازمان تجارت جهانی را مثبت خواند اما افزود: مذاکرات دو کشور و وارد آخرین و سخت‌ترین مرحله شده است. به گفته وی اختلاف‌ها در مورد سرمایه‌گذاری امریکا در بخش‌های کشاورزی و خدمات چین همچنان باقی مانده است. وزیر تجارت امریکا از رهبران پکن دعوت کرد با گشودن هرچه بیشتر بازار این کشور، رشد اقتصادی خود را تسریع بخشند. کشورهای غربی به ویژه امریکا اصرار زیادی برای هرچه بیشتر بازشدن وضعیت تجاری چین دارند. امریکا همواره جدی‌ترین مانع برسرراه ورود چین به سازمان تجارت جهانی بوده است. گفته می‌شود نتایج قطعی مذاکرات در مورد ورود چین به سازمان تجارت جهانی در سفر آینده «جورونگ جی» نخست‌وزیر چین به امریکا اعلام خواهد شد.

روس‌ها، گوشت گوساله انگلیسی‌ها را توقیف کردند

گروه اقتصادی - یک محموله ۴۲۰۰ تنی گوشت گوساله از سوی دولت بریتانیا، که بخشی از یک مجموعه کمک ۵۰۰ میلیون دلاری توسط اتحادیه اروپا به روسیه است، روز جمعه به هنگام ورود به کشور روسیه توسط مقامات مربوطه به دلیل نادرست بودن کاربرگ همراه آن متوقف شد.

به گزارش رویتر از سن پترزبورگ، ایرنیا سولوماتینا از مقامات بندر سن پترزبورگ گفت: «تخلیه این محموله قبل از ۴ بعدازظهر آغاز نخواهد شد. اداره گمرک اجازه نمی‌دهد بار تخلیه شود، چون اسناد همراه این محموله در ایرلند، غلط تکمیل شده است، در حال حاضر ما مشغول حل این مشکل هستیم».

او در ادامه گفت: بازرسان دامپزشکی سوار بر کشتی «کاپیتان کولنیچ» که پرچم لاتویا را بر روی خود دارد، هستند. این کشتی حدود ساعت ۱۰ بامداد در بندر پهلو گرفته است. کارشناسان دامپزشکی فوق‌الذکر مشغول بررسی محموله گوشت این کشتی هستند.

کمک غذایی به ارزش حدود ۱/۵ میلیارد دلار توسط ایالات متحده و اتحادیه اروپا برای کمک به روسیه درخواست شده است، هدف از این اقدام کمک به روسیه برای جبران کمبود محصول سال گذشته و سقوط شدید بهای روبل است که سبب کاهش شدید واردات عادی شد.

جریان ورود این کمک‌ها به روسیه با وجود اختلافات شدید بین روسیه و ناتو بر سر بمباران یوگسلاوی سابق، هم‌چنان ادامه دارد.

وزیر انرژی اتمی روسیه:

روسیه به همکاری هسته‌ای خود با ایران همچنان ادامه می‌دهد

گروه داخلی - وزیر انرژی اتمی روسیه گفت: «روسیه تمام تعهدات خود را در مقابل ایران انجام می‌دهد و هیچ گونه اختلاف نظری میان دو کشور در مورد ادامه کار برای احداث نیروگاه هسته‌ای بوشهر وجود ندارد».

به گزارش ایرنا، یوگنی آدامف در مصاحبه با خبرنگاران ضمن رد شایعات مربوط به احتمال تجدیدنظر در همکاریهای این کشور با ایران در مورد احداث نیروگاه هسته‌ای بوشهر گفت: «دو کشور همچنان بر ادامه این همکاریها تاکید دارند و هیچ اختلافی نیز وجود ندارد». وی در مورد اظهارنظر اخیر «ویکتور میخائیلف» معاون خود و وزیر سابق انرژی اتمی مبنی بر تجدیدنظر در همکاریهای هسته‌ای ایران افزود: «این سخنان ناشی از ناکامی‌های وی در دوران وزارتش است که موفق نشده بود هیچ پیشرفتی در کار ساخت نیروگاه ایجاد کند». وی همچنین شایعات مربوط به تطمیع خود از جانب آمریکا برای متوقف کردن همکاری با ایران را رد کرد و گفت: «همکاریهای دو کشور به خوبی جریان دارد». وی گفت: «به زودی یکی از معاونان این وزارتخانه برای بازدید از چگونگی کار در نیروگاه بوشهر عازم ایران خواهد شد و این همکاری کاملاً جنبه صلح‌جویانه دارد».

روزنامه نشاط تلفنی آگهی می‌پذیرد

دهه ۹۰ اوج بیکاری مهاجران کانادا

مهاجران جدید کانادا با وجود کارآیی‌های بالا و توانایی در دانش زبان، هیچگاه زمانی دشوارتر از دهه ۱۹۹۰ میلادی برای یافتن شغل نداشته‌اند.

به گزارش ایرنا، اداره آمار کانادا روز پنجشنبه اعلام کرد: «در پنج سال اول این دهه یک میلیون و ۴۰۰ هزار مهاجری که به کانادا آمدند، نسبت به کسانی که در دهه ۱۹۸۰ به این کشور مهاجرت کرده بودند، شانس کمتری برای یافتن شغل داشته‌اند».

براساس این گزارش، تقریباً نیمی از تمام تازه واردها به کانادا، در فاصله سال‌های ۹۰ تا ۹۵ در تورنتو مستقر شده‌اند. نرخ بیکاری این افراد بیش از حد طبیعی است.

در این شهر نرخ بیکاری مردان مهاجر معادل ۱۴ درصد و بیکاری زنان مهاجر برابر با ۲۱ درصد است، حال آن که نرخ بیکاری مردان و زنان متولد کانادا شش درصد برآورد شده است.

آگهی ویژه

پودر مخصوص ماشین لباسشوئی
تاز
به بازار آمد
حاوی: لیپاز- پاک کننده لکه های چربی
پروتئاز- پاک کننده لکه های پروتئینی
S.T.S - حل کننده سریع پودر
T.A.E.D - دانه های رنگی اکتیویتور
همیشه تاز
آلبه نشاط

ما بر فراز جدیدترین تکنولوژی و بهترین کیفیت ایستاده ایم
شرکت شیمیایی بهداد (سهامی خاص)
اولین دارنده گواهینامه بین المللی ایزو ۹۰۰۲ برای تولید کلیه محصولات
QUALITY ASSURED FIRM ISO 9002 SGS
Certificate No : 98011
همیشه تاز

شرکت شیمیایی بهداد (سهامی خاص)
تهران: چهارراه جهان کودک شرقی شماره ۸ تلفن: ۳-۸۷۷۷۷۵۲ فاکس: ۸۷۷۰۵۷۸
تلفن فروش: ۶-۸۷۷۳۱۰۳-۰۲۱

نگاه ملی

جامعه مدنی و اقوام ایرانی

(کدامین راهبرد: فدرالی یا پلورالی؟)

حمیدرضا جلایی پور

یکی از ویژگی های بنیادی جامعه مدنی جدی گرفتن حقوق ابنای بشر صرفنظر از موقعیت خویشاوندی، نژادی، قومی، مذهبی، طبقاتی و ملی آنها می باشد. از جمله حقوق اولیه بشر «حق تعیین سرنوشت» است، لذا در جامعه‌مدنی نهاد حکومت امری «بشر ساخته» است که شهروندان در آن قادرند در تعیین سیاست ها و سمت های حکومت، یا همان تحقق حق تعیین سرنوشت، نقش اصلی را بازی کنند. از لوازم تحقق این خواسته آن است که اقشار مختلف مردم بتوانند در گروه ها و سازمان های غیرحکومتی سازمان یابند و از طریق ساز و کارهای انتخاباتی در عرصه حکومت تأثیر گذار باشند. تا اینجای بحث برای معتقدین به جامعه مدنی محل مناقشه نیست، بلکه بحث و جدل از آنجا بر می خیزد که به ویژگی تنوع قومی - فرهنگی جوامع توجه کنیم. صورت مسأله را اینگونه می توان بیان کرد: در جوامع جدید از یک طرف یکی از شرایط حفظ یکپارچگی جامعه وجود یک حکومت فراگیر و متمرکز می باشد که معمولاً گروه های اکثریت قومی - فرهنگی بیشترین نقش را در این حکومت ها دارند و از طرف دیگر حفظ حقوق گروه های اقلیت قومی - فرهنگی که سهم کمتری در حکومت دارند، اما در جامعه مدنی صاحب حقند، مطرح می شود. لذا باید دید در چنین وضعیتی چگونه می توان حقوق اقلیت را تأمین کرد؟ معضل مذکور یک سرگرمی فکری در عالم سیاست نیست بلکه مسأله‌ای جدی است و خصوصاً در قرن نوزده و بیستم تاریخ پرماجرایی را در بایگانی خود دارد. اگر بخواهیم جامعه ایران را در صورت این مسأله قرار دهیم چنین تصویری خواهیم داشت: همانطور که گروه های سیاسی، برآمده از میان گروه های قومی - فرهنگی اکثریت جامعه، یعنی فارس ها و آذری ها، در عرصه حکومت فعالند، گروه های فرهنگی - قومی در اقلیت یعنی کردها، بلوچ ها و ترکمن ها نیز باید بتوانند از طریق گروه های متشکل سیاسی در عرصه حکومت اثر گذار باشند، چرا که در غیر این صورت جامعه مدنی فقط نصیب گروههای اکثریتی قومی - فرهنگی خواهد شد و در این صورت اَصل جامعه مدنی زیر سؤال می رود.

در دانش اجتماعی - سیاسی حداقل از دو راهبرد کلان برای حل معضل فوق نام برده می شود. یکی راهبرد پلورالی در چارچوب حکومت قانون، فراگیر و متمرکز است مانند فرانسه و انگلستان. به این معنا که حضور سیاسی مردم هم از حیث تنوع سیاسی و هم از حیث تنوع فرهنگی - قومی آنها به رسمیت شناخته می شود، مردم می توانند به رغم تنوع سیاسی وقومی در گروه های سیاسی متشکل شده، فعال شوند با رعایت قواعد بازی (یعنی طبق قوانینی که مخالف حقوق بشر و قانون اساسی نباشد) و از طریق ساز و کارهای انتخاباتی بر نهادهای حکومتی مؤثر باشند. راهبرد دوم روش فدرالی است. در این روش ویژگی قومی گروههای فرهنگی در مناطق مختلف کشور تا آنجا برجسته می شود که بر اساس همین ویژگی قومی واحدهای خود مختار سیاسی در چارچوب حکومت غیر متمرکز (یا حکومت فدرال) حول قانون اساسی واحد تعبیه می شوند. به بیان دیگر تشکیل حکومت های متعدد محلی - قومی در چارچوب یک حکومت مرکزی کوچک مانند آلمان. سخن اصلی این نوشته تأکید بر کاربرد راهبرد پلورالی و نفی راهبرد فدرالی برای حل شکاف های قومی - فرهنگی ایران است.

با اینکه جامعه ایران در مقایسه با سایر کشورهای جهان سوم - خصوصاً بخاطر حضور فراگیر دین اسلام، زبان فارسی و تاریخ (سیاسی) پیوسته چند هزار ساله - از یکپارچگی ملی کم نظیری برخوردار است با این همه گروه های فکری جامعه با توجه به سابقه جنبشها و منازعات قومی در این کشور، بی نیاز از توجه به این مسأله نمی باشند. در تاریخ معاصر پابه پای رشد مفهوم هویت ملی ایرانی، با اندکی تأخیر شاهد رشد هویت های قومی بوده ایم و به همین دلیل در وجدان عمومی نیروهای فکری جامعه همواره دو دغدغه مطرح بوده است. یکی دغدغه حفظ یکپارچگی و همبستگی ایران، که البته این دغدغه در میان گروه های فرهنگی - قومی که در جامعه در اکثریت هستند پایگاه قوی تری داشته و دیگری دغدغه «حقوق اقوام». دغدغه دوم بیشتر در میان اقوام در اقلیت و گروه های چپ (خصوصاً گروه های متأثر از مارکسیسم - لنینیسم شوروی سابق) ریشه داشته است. این دغدغه ها تنها پدیده ای ذهنی نبوده بلکه ریشه در دو زمینه واقعی داشته است. زمینه اول به واقعیت فقر و پایین بودن سطح زندگی در میان اقوام در اقلیت و زمینه دوم به این واقعیت باز می گشته که هرگاه قدرت حکومت مرکزی روبه ضعف می نهاده منازعات و جنبش های قومی در برابر حکومت مرکزی فعال می شده است. (وقایع کردستان پس از جنگ جهانی اول و ناآرامی های ناشی از انقلاب مشروطه که در شکل درگیری میان اسماعیل آقا سمیتقو و رضاخان خود را نشان داد و یا تشکیل جمهوری خود مختار کردستان در جنگ جهانی دوم در زمانی که ارتش شوروی شمال ایران را به اشغال خود در آورده و حکومت مرکزی نفوذی در منطقه نداشت، و نیز بحران های پیوسته‌ای که پس از سقوط حکومت پهلوی و استقرار جمهوری اسلامی در کردستان شاهد آن بودیم، نمونه هایی از بروز چنین جنبش ها و منازعاتی می باشند). نکته ظریف اینجاست که نیروهای فکری جامعه، چه آنانکه دغدغه یکپارچگی ملی را داشته و چه آنان که مسأله محرومیت اقلیت های قومی را درنظر داشتند، هر دو بصورت ناقص بر دو راهبرد کلان مذکور تکیه می کرده اند؛ دسته‌ای برای حفظ یکپارچگی کشور بر قدرت حکومت مرکزی تأکید می کردند و از ویژگی پلورالی وقانونی حکومت غفلت می کردند و دسته‌ای که نگران اقوام بودند و بدون توجه و تأکید نسبت به ضرورت اقتدار حکومت مرکزی، تنها بر خود مختاری تکیه می کردند. تجربه هر دو دسته و تأکید ناقص بر کارآیی مطلق تنها یک راهبرد، بیانگر ضرورت توجهی عمیق تر به مسائل ملی - قومی کشور از سوی متفکران می باشد. از نگاه این نوشته با توجه به سه دلیل زیر، برای سروسامان دادن به شکاف های قومی، تنها می توان از راهبرد پلورالی دفاع کرد.

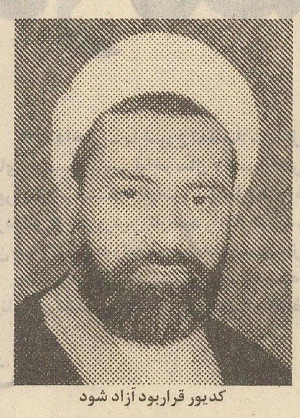
دلیل اول در توجه به یکی از ریشه های اصلی جنبش ها و منازعات قومی که در واقع پیش زمینه استقرار حکومت قانون است نهفته است. و آن مسأله وجود هویت ملی به معنای مدنی آن است. هویت ملی ایران یعنی آن که هر فرد کشور اول احراز کند که انسان است، دارای حقوق و تکالیف است، و بعد ایرانی است - آن هم با ویژگی های متنوع فرهنگی، مذهبی آن - و بالاخره این

از سوی دادستان ویژه روحانیت تهران

کیفر خواست محسن کدیور صادر شد

پیش بینی های سیاسی در نخستین فصل سال ۷۸

الفاظ به کار رفته در بیانیه وزارت ارشاد، مصداق اهانت، نشر اکاذیب و تشویش اذهان است

اوج آلان آزاد شد

اقتصاد ایران

مجله "اقتصاد ایران" ویژه نوروز منتشر شد

فاکس اشتراک: ۸۳۵۸۴۴

تلفن تماس: ۸۸۳۲۸۹۱

تریبون

بر غریق حرجی نیست

(به بهانه رنجی که مردم کوزوو می برند)

مسعود بهنود

روزگاری ویلی برانت، آن مرد بزرگ تاریخ جنگ سرد گفته بود: «فقط کودکان و دیوانگان هستند که تصور می کنند رئیسان و مسئولان دولت ها در کاخ ها آرامیده اند و در لیموزین ها لم داده اند، این ها اگر عقل و وجدان داشته باشند در هر لحظه ریاست و مسئولیت صدبار می میرند و زنده می شوند». سالها از مرگ برانت می گذرد، دنیا دیگرگون شده ولی هنوز هستند رئیسانی که در هر لحظه نمی میرند و تصوری هم از نقش و سهم خود در رنج انسانها ندارند. داستان غم انگیز حمله نظامی پیمان ناتو به یوگسلاوی و کشتار و آوارگی مردم آلبانیایی تبار کوزوو که در ابتدای بهار امسال خبر اول رادیو و تلویزیون ها و مطبوعات جهان است، در حالی که هنوز داستان عراق ادامه دارد و فقط دو سال از آرامش نسبی بر بوسنی و هرزگوین گذشته، سخن برانت را به یاد آورد.

ماجرای کوزوو، در پشت خود حکایتی را حمل می کند که جلوه ای از وضعیت جهان در قرن بیست ویکم است. کشورهای صنعتی و قدرتمند از طریق سازمان ملل و دیگر نهادهای بین المللی دارند حلقه عمل را بر حکومت های پیرامونی تنگ می کنند. میلوسوویچ و صدام حسین در داخل کشورهای خود چنین تبلیغ می کنند که مسائل کردها و شیعیان در عراق و بوسنی و کوزوو در فدراسیون یوگسلاوی مسائل داخلی این کشورها هستند و دیگران حق دخالت در آن را ندارند. آنان با این تبلیغات مردم را گاه به هیجان هم می آورند تا با سیاست هایشان همگام شوند در حالی که افکار عمومی جهان در هر دو مورد حق را به مهاجمان نداده است و با مردم آواره و ستمدیده همصداست که می گویند دیکتاتورها حق پاکسازی قومی ندارند.

قرن پرماجرایی در راه است چرا که در کمتر کشور آفریقایی، آسیایی و آمریکایی - حتی اروپایی - در استان های مرزی کشمکشی نیست. مرزهای به یادگار مانده از دو جنگ جهانی بزرگ قرن بیستم در بسیاری از موارد از وسط مأمن اقوام عبور کرده و برای دو یا چند کشور همسایه معضلاتی باقی گذاشته که پرماجراترین و تازه ترین آنها در جمهوری های شوروی سابق و اقمارش (بلوک شرق پیشین) است. در قرن آینده هر کدام از این ماجراها، بالقوه فرصتی است برای ایجاد داستانی همچون عراق و یوگسلاوی.

آن سناریویی که ساموئل هانتینگتون با مقاله «رویارویی تمدن ها» پیش کشید و چند سالی متفکران جهان را به کشمکش و تأمل بر سر آن مشغول کرد، اینک باطل می شود و زمینه تازه ای برای تشنج های جهانی و رویارویی های جدید به وجود می آورد. همواره مانند عراق و یوگسلاوی (تا امروز) نخواهد بود که کشور عملاً فلج شود و دست روی دست بگذارند تا از بالا بر سرشان بمب ریخته شود و یا در داخل مرزهایشان محدوده های جدیدی پدید آورند.

وجوه نگرانی زا و خوف انگیز ماجراهایی از این دست بسیار است، از آن جمله تحریک شدن گروه های متعصب قومی است و درخطر افتادن امنیت های ملی، اما وجه مثبت این ماجرا متوجه کردن حکومت هاست به ظرافت مملکت داری، به لزوم حل مسائل از طریق مذاکره و مشارکت عمومی. به زبان دیگر، از این طریق هم دنیا برای دیکتاتوری ها تنگ می شود. ارتقای فرهنگ عمومی و توسعه سیاسی باطل السحر دام هایی است که ممکن است از این طریق بر سر راه جوامع مختلف پهن شود. بهتر بگوییم اگر در قرن های گذشته و از جمله در همین قرن بیستم حکومت دیکتاتوری آسان ترین نوع حکومت ها بود و دیکتاتورها در دوران جنگ سرد کافی بود یک دستگاه پلیسی قدرتمند داشته باشند و در سیاست خارجی نیز خود را زیر چتر یکی از دو ابرقدرت قرار دهند کم کم این صحنه برعکس می شود. از همین حالا می توان دید هر حکومتی که در آن سانسور و اختناق وجود دارد جهان سرمایه و قدرت از همین در وارد می شود و از طریق شبکه های گسترده ماهواره ای در آن اختناق سوراخ ایجاد می کند. اسب تروای اطلاعات آزاد از زمین و آسمان وارد می شود. این جنگ در جوامعی با نظام اطلاعات آزاد معنا و مورد ندارد.

میلوسوویچ و صدام حسین که این روزها با هر بمب که بر کشورشان فرومی افتد فریادشان بلند است تا جهان بداند که آنها با زورگویی آمریکا و هم پیمانانش مخالفند در حقیقت خود ستاره کلانتری جهان را بر سینه واشنگتن می چسبانند. اگر اینان نبودند آنان مجال نمی یافتند تا به عنوان منجی ستمدیدگان جلوه بفروشند و دیگر رنج دیدگان را به فکر بیندازند که چشم امید به واشنگتن، لندن و پاریس بدوزند. غریق را چه کار به نیت نجات دهنده، او همه در اندیشه نجات است و بر او حرجی نیست.

تاریخ پر است از نادانان پرسروصدا که به دشمنان کلامی خود خدمت ها می رسانند و بهترین فرصت ها را در اختیارشان می گذارند. اینان اگر آن دو شرط را که برانت گفت دارا بودند باید بابت نقشی که می نهند می مردند و زنده می شدند در حالی که فعلاً از اثر دیکتاتوری آنها دیگران می میرند و در بهاری دیگر هم زنده نمی شوند.

نرخ تاکسی ها تا پایان فروردین اعلام می شود

گروه اجتماعی - معاون هماهنگی امور عمرانی وزارت کشور اعلام کرد: «دستورالعمل نرخ جدید تاکسی ها و سواری ها در سراسر کشور تا پایان فروردین جاری اعلام خواهد شد».

احمد خرم در گفت وگو با خبرگزاری جمهوری اسلامی گفت: «براساس این دستورالعمل نرخ تاکسی ها و سواری ها تعدیل خواهد شد و این تغییر به نفع مسافران خواهد بود».

وی افزود: «نرخ جدید تاکسی ها و سواری ها در شهرهای مختلف کشور براساس هزینه های هر شهر، وضعیت ترافیک و میانگین زمان انتقال تعیین خواهد شد».

معاون وزارت کشور مجموع تاکسی های تهران را ۳۰ هزار دستگاه ذکر کرد و گفت: «امسال ۲۰ هزار دستگاه دیگر به ناوگان تاکسی رانی سراسر کشور افزوده خواهد شد».

وی افزود: «امسال همچنین طرح سازماندهی مسافرکش ها در دستور کار قرار گرفته است».

خرم گفت: «۵۴ هزار سواری مسافربر در سطح تهران دارای کارت هستند که باید مقررات و قوانین سازمان تاکسی رانی را رعایت کنند و در غیر این صورت با مجازات لغو کارت روبه رو خواهند شد».

وی با تأکید بر لزوم برخورد با مسافربرهای بدون کارت گفت: «این مسافربران نرخ تاکسی ها و مسافربرهای با کارت را می شکنند که باید با آنان برخورد جدی شود».

خرم افزود که حدود ۷۰ هزار سواری در حمل و نقل مسافر فعالیت می کنند که باید امور آنان ضابطه مند شود.

معاون هماهنگی امور عمرانی وزارت کشور در مورد استفاده اجباری از تاکسی متر ابراز امیدواری کرد که تا پایان خردادماه امسال در این خصوص تصمیم هایی اتخاذ شود.

خرم درباره تغییر قیمت بلیت اتوبوس شرکت واحد گفت: «قیمت بلیت اتوبوس های درون شهری تا پنج سال آینده هیچ گونه افزایشی نخواهد یافت و مشکلات مالی این شرکت از طریق یارانه رفع خواهد شد».

وی درخصوص طرح سازماندهی خطوط اتوبوسرانی تهران و حومه گفت: «براساس این طرح قصد داریم زمان انتظار مردم در ایستگاه های اتوبوس را به حداقل برسانیم و در این زمینه تعداد اتوبوس ها افزایش خواهد یافت».

معاون وزارت کشور در این خصوص افزود: «روز شنبه چهاردهم فروردین ماه جاری ۷۰۰ دستگاه اتوبوس درون شهری به ناوگان حمل ونقل سراسر کشور اضافه می شود».

خرم تعداد اتوبوس های درون شهری تهران را ۴ هزار و ۹۰۰ دستگاه ذکر کرد و افزود: «امسال حدود ۴ هزار اتوبوس درون شهری وارد ناوگان حمل ونقل کشور می شوند که برابرست با کل اتوبوس هایی که در شش سال گذشته وارد ناوگان حمل ونقل درون شهری شده اند».

وی اظهار داشت: «سه هزار دستگاه از این اتوبوس ها تولید داخل هستند و در نظر است کارخانه ایران خودرو طی ۵ سال آینده و براساس قراردادی ۲۰ هزار دستگاه اتوبوس دیگر برای ناوگان حمل ونقل کشور تولید کند».

معاون وزارت کشور گفت: «در شش ماه اول امسال قرار است برای افزایش توانایی های ناوگان حمل ونقل درون شهری، نظام کارمزدی در شرکت واحد اعمال شود و هر راننده براساس میزان عملکرد و جابه جایی مسافران مزایا و حقوق دریافت کند».

خرم درخصوص سازماندهی فعالیت مینی بوس رانی تهران گفت: «قصد است برای ضابطه مند کردن فعالیت مینی بوس ها در تهران سازمان مینی بوس رانی ایجاد شود».

ژیرنوفسکی: مخالفان روسی رابطه با ایران، مغزهای آمریکایی دارند

گروه داخلی: ولادیمیر ژیرنوفسکی رهبر حزب لیبرال دموکرات روسیه گفت: «اگر سایر کشورهای اسلامی همانند ایران سیاستی آزاد، مستقل و فارغ از فشارهای آمریکا داشتند، سرمایه هایشان به غارت نمی رفت و با پول آنها غرب بر مشکلات اقتصادی خود فایق نمی آمد».

به گزارش ایرنا وی که روز چهارشنبه در مسکو با خبرنگاران گفت وگو می کرد، ایران را مهمترین و بزرگ ترین شریک راهبردی مسکو در جهان اسلام دانست.

وی خواستار گسترش هرچه بیشتر روابط روسیه با کشورهای خاورمیانه به خصوص ایران شد و برخی از مقامهای روسیه را که مخالف همکاری این کشور با کشورهای اسلامی هستند مورد انتقاد قرار داد. به گفته ژیرنوفسکی مخالفان داخلی روابط با ایران هرچند زبانشان روسی است ولی مغزهای آمریکائی دارند.

هاشمی رفسنجانی:

اگر حکومت اسلامی نبود وضع ایران از افغانستان بدتر می شد

گروه داخلی - اکبر هاشمی رفسنجانی در خطبه دوم نمازجمعه دیروز تهران گفت: «برخی چنین القا می کنند که در زمان رفراندوم سال ۵۸ مردم آگاه نبودند، مخالفانی وجود نداشتند و یا اینکه مردم آن روز سیاسی نبودند. این اهانت به مردم است، مردمی که رژیم پهلوی را ساقط کردند».

به گزارش ایرنا، رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام که در خصوص دوازدهم فروردین سالروز استقرار نظام جمهوری اسلامی سخن می گفت افزود: «مردم رأی درستی دادند و با توجه به دوران آشوب و شورش هایی که وجود داشت اگر این حکومت اسلامی نبود، وضع کشور از افغانستان نیز بدتر بود».

امام جمعه موقت تهران سپس به تشریح مسائل روز ایران و جهان پرداخت و در خصوص بحران اخیر در کوزوو و مداخله ناتو اظهار داشت: «این حرکت نادرستی است که از موضع استکباری و به بهانه دفع ظلم و حمایت از مظلوم در دنیا انجام می شود».

وی گفت: «بر کار ناتو حسن نیت نمی بینیم چرا که موارد بسیاری از ظلم در دنیا وجود دارد و آنها توجهی نمی کنند».

خطیب جمعه تهران در بخش دیگری با اشاره به اینکه در مورد مسأله کوزوو باید با دید واقع نگرانه ای برخورد کرد افزود: «این بحران می تواند آبستن حوادث خطرناکی برای دنیا باشد».

هاشمی رفسنجانی همچنین با انتقاد از «حق وتو» افزود: «این سیستم ظالمانه ای است که کل اختیار دنیا را به پنج کشور بدهیم و آنها بتوانند با یک رأی تصمیم همه دنیا را عوض کنند».

هاشمی رفسنجانی در پایان سخنانش در خصوص سنت های نوروز اظهار داشت: اسلام با آن دسته از سنت هایی که مضر نباشد مخالفت نکرده و این رویه در حکومت اسلامی نیز وجود دارد».

وی در عین حال اضافه کرد: با آن سنت هایی که از آنها بوی شرک، بت پرستی و خرافات می آید، مخالفت می شود.

مصباح یزدی: قوه مجریه باید افراد را به تبعیت از قانون مجبور کند

محمدتقی مصباح یزدی، عضو مجلس خبرگان رهبری سخنران پیش از خطبه های نمازجمعه این هفته تهران بود که در ادامه بحث «اجرای قانون»، به وظایف قوه مجریه اشاره کرد و گفت: «فلسفه وجودی قوه مجریه، ضمانت اجرای قوانینی است که مورد قبول نظام است و طبعاً در نظام اسلامی باید قوانین منطبق با شرع اجرا شود».

وی افزود: «در نظام های لاییک مصلحت دنیوی و اجتماعی مردم تعیین کننده شکل و اجرای قانون است اما در اسلام علاوه بر مصالح دنیوی باید مصالح اخروی هم منظور شود و همین موضوع تفاوت اصلی نظام اسلامی با نظام های سکولار، لاییک و دنیوی است».

مصباح یزدی تأکید کرد که در نظام اسلامی وظیفه قوه مجریه سنگین تر است یعنی علاوه بر اینکه باید افراد را به تبعیت از قانون مجبور کند باید ارزش های اسلامی را هم رعایت و ترویج کند.

سخنران پیش از خطبه های نمازجمعه تهران افزود: «اصل در تربیت انسان این است که زمینه انتخاب همیشه برای او باز باشد و چیزی بر او تحمیل نشود ولی گاهی مصالح اجتماعی ایجاب می کند که اعمال فشارهایی صورت گیرد و این جزء «اصول ثانوی» است».

استاد حوزه علمیه قم در همین زمینه ادامه داد: «اسلام نهایت دقت را به خرج داده تا در مورد توسل به قوه قهریه همه ظرافت ها لحاظ شود و تلاش کرده که زمینه انتخاب بسته نشود و حتی المقدور راه بازگشت برای متخلفان باز باشد، مگر اینکه جرم آنقدر بزرگ باشد که لازم شود مجازات های شدیدی اعمال گردد».

دیدگاه های عباس عبدی درباره آیندهٔ حرکت های سیاسی در سال جدید

گروه داخلی - سال ۷۷ سال پرفراز و نشیبی برای عرصه سیاست ایران بود. نگاهی گذرا به رخدادهای مهم سیاسی این سال نشان می دهد که ایران سال دشواری را پشت سر گذاشته است و اینک که پس از رخداد دوم خرداد جامعه از پویایی و توان بیشتری در صحنه مشارکت در فعالیت های سیاسی و اجتماعی برخوردار شده است، بی صبرانه منتظر است تا تحولات جدید در سال ۷۸ را تجربه کند.

برای آشنایی با وضعیت موجود جریان های سیاسی و تحرکات جدید در عرصه سیاست، به گفت وگو با عباس عبدی، تحلیل گر و آگاه در مسایل سیاسی ایران پرداخته ایم که در پی می آید.

نشاط: روند تحولات سیاسی جامعه در سال جدید را چگونه پیش بینی می کنید؟

عبدی: نخست باید بگوییم که ما در مقام پیش بینی کننده رخدادهای سیاسی نیستیم و صرفاً تلاش می کنیم تا آنچه را می خواهیم و فکر می کنیم راه درستی است، تحقق یابد. رویدادهای سیاسی مستقل از اراده سیاسی ما اتفاق می افتد.

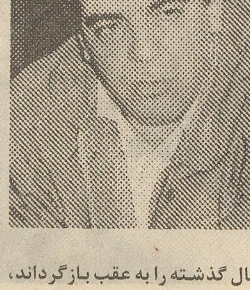
نکته دوم آن که امروز که برای گشت وگذار به خارج از خانه رفته بودیم با بارش چندباره باران مواجه شدیم و هر بار هوای آفتابی با بارش باران تغییر کرد و آب و هوا دگرگون شد، چراکه هوا بهاری است، هوای سیاست در ایران نیز همواره بهاری است و نمی توان چندان به پیش بینی اتکا کرد.

نشاط: این بهاری بودن هوای سیاست چه علتی دارد؟

عبدی: علت به غیر قابل مهار بودن بسیاری از عوامل و غیرعقلایی بودن رفتارها در صحنه سیاست بازمی گردد. به عنوان مثال در عرصه اقتصاد اگر بهای یک کالا افزایش یابد، رفتار عقلایی خریداران، کاهش تقاضاست و رفتاری غیر از این عقلایی نیست. اما در عرصه سیاست وضعیت عرضه و تقاضا مشخص نیست و بنابراین باید در هوای آفتابی هم، همراه داشتن چتر را فراموش نکرد.

نشاط: در این صحنهٔ نامتعادل، چه آینده ای برای جناح های سیاسی قابل تصور است؟

عبدی: فکر می کنم در سال جدید، جناح محافظه کار تلاش خواهد کرد تا پیشروی های اصلاح طلبان در

دو سال گذشته را به عقب بازگرداند، تا اینجا، این رفتار مسألهٔ خاصی نیست و ممکن است با صدور چند حکم قضایی آغاز شود. اما چنانچه محافظه کاران برای تحقق این هدف خود به روش های غیرعرفی، غیرقانونی و شناخته نشده در عرصه سیاست روی بیاورند، مشکل آغاز خواهد شد و سیاست توأم با مسالمت و صلح حاکم در سال های اخیر بر روابط سیاسی جناح ها به بن بست می رسد و این خطرناک است. البته فکر می کنم آگاه بودن جامعه که حتی در میان محافظه کاران نیز دیده می شود، مانع از آن خواهد شد که اقدام های خلاف قانون و عرف مسیر جامعه را به این صورت دگرگون کند. به طور کلی رغبت چندانی برای استفاده از روش های شناخته نشده به چشم نمی خورد.

نشاط: انتخابات مجلس ششم امسال برگزار می شود، از تأثیر این انتخابات بر مواضع نمایندگان مجلس و تحولات کشور بگوئید.

عبدی: به دلیل برگزاری این انتخابات، امسال سال دشواری خواهد بود چراکه ترکیب مجلس آینده از اهمیت بالایی برای جریان های سیاسی برخوردار است. نمایندگان مجلس در ایران به علت نبود احزاب، ادعای استقلال دارند و تا حدی این استقلال واقعیت دارد چراکه در وهله نخست آنان به حفظ موقعیت خود فکر می کنند؛ البته این قاعده کلی نیست و برخی از نمایندگان فارغ از حفظ کرسی خود به گرایش سیاسی خاصی توجه دارند، اما به هر حال بسیاری از نمایندگان با نزدیک شدن زمان انتخابات مجلس، رفتارهای خود را با توجه به زمینه های موجود تغییر می دهند.

نشاط: آیا امسال نیز مطبوعات با مشکل جدی برای فعالیت خود مواجه می شوند؟

عبدی: مطبوعات ایران امسال بدون شک با مشکل مواجه خواهند شد، مطبوعات سال گذشته نیز با مشکل مواجه بودند ولی تجربه ثابت کرد که به هر حال راه حل هایی برای تداوم ارتقای سطح کیفی و کمی مطبوعات و حفظ این جایگاه وجود دارد.

مطبوعات باید امسال تلاش کنند تا برای خارج شدن از مشکلات موجود با یکدیگر به گفت وگو بپردازند، این شیوه ممکن است برای آنان محدودیت ایجاد کند اما راه مناسبی برای تضمین فعالیت آنان محسوب خواهد شد. مطبوعات اکنون مهم ترین رکن جامعه مدنی هستند و به علت نقش مهمی که دارند باید برای رفع مشکلات خود تلاش کنند. البته همین نقش مهم سبب شده تا مطبوعات با مشکل مواجه شوند.

نشاط: آیا ممکن است محافظه کاران، محدود کردن فعالیت مطبوعات را در پیش بگیرند تا جایگاه خود را ترمیم کنند.

عبدی: جناح راست اکنون منفعل است و ریشه آن به پیروی این جناح از شخصیت ها و گروه هایی بازمی گردد که فاقد پایگاه اجتماعی در جامعه هستند و با عملکرد خود، این جناح را به انفعال کشانده اند. آنها حضور فعال و جدی در صحنه سیاسی ندارند و دنباله روی از این چهره ها و گروه های افراطی به نفع جناح راست نیست. جناح راست اگر بخواهد از حالت انفعال خارج شود باید به تجدیدنظر در این بخش روی بیاورد، در آن صورت پایگاه محکمی برای خود کسب می کند و در عین حال بروز خطر برای جامعه نیز کمتر می شود و زمینه برای بروز نقش های مثبت مهیا خواهد شد.

نشاط: امسال سیاست تنش زدایی در روابط خارجی ایران چگونه خواهد بود.

عبدی: تنش زدایی در روابط بین الملل به اوضاع داخلی بستگی دارد. هرچه شرایط داخلی باثبات تر شود، بهبود روابط با دنیا سریع تر اتفاق می افتد اما اگر اوضاع داخلی از وضعیت موجود خراب تر شود، این روند نیز کند خواهد شد و موفقیتی به دست نخواهد آمد.

نشاط: به لحاظ اقتصادی فکر می کنید آیا امسال کشور با مشکلات بیشتری مواجه می شود؟

عبدی: با وضعیت موجود بهبود قیمت نفت، البته وضع بدتر از سال های گذشته نخواهد شد. اقتصاد ایران به نفت وابسته است و نفت پیش از آنکه وابسته به روابط اقتصادی باشد به روابط سیاسی وابسته است، از همین رو اگر سیاست داخلی ثبات بگیرد، حجم سرمایه گذاری در تولید، بهره وری از امکانات موجود و مدیریت فعال و پویا نیز بهبود خواهد یافت به همین دلیل اقتصاد ما از سیاست متأثر است.

نشاط: آیا ممکن است امسال در جبهه دوم خرداد شکافی ایجاد شود یا آنکه محافظه کاران بخواهند شکافی در این جبهه ایجاد کنند؟

عبدی: خیر این اتفاق رخ نمی دهد، چرا که هواداران جبهه دوم خرداد با وجود اختلاف هایی که با هم دارند برای تحقق اهداف دوم خرداد با هم همکاری می کنند و اشتراک آنان بیشتر از موارد اختلاف است. جناح چپ از پختگی سیاسی قابل توجهی برخوردار است و از همین رو وحدت با مجموعه جناح های دیگر این جبهه را از دست نخواهد داد.

اما اگر محافظه کاران قصد ایجاد شکاف در این جبهه را داشته باشند، این تصمیم خود مثبت است چرا که در واقع آنان به سازوکارهای حرکت های سیاسی روی آورده اند و این بهترین حالت است، در این صورت آنان قواعد پذیرفته شده سیاست - به معنای سیاسی، نه معنای توطئه گرانه - را پذیرفته اند.

هدف دوم خرداد این نیست که نتیجه مسابقه به نفع چه گروهی تمام شود، بلکه هدف دوم خرداد پذیرفتن قواعد بازی است. اگر قواعد بازی پذیرفته شود دوم خرداد به هدف خود رسیده است و بعد از آن می توان بر سر سایر مسائل موضع گیری کرد چرا که بازی سیاست باید با قاعده باشد.

نشاط: سرانجام حکم کرباسچی و بازداشت کدیور را چگونه ارزیابی می کنید؟

عبدی: کدیور به دلیلی بازداشت شده است، اگر به اتهام وی در محکمه علنی رسیدگی شود و حکمی به حق برای وی صادر شود که مورد تأیید جامعه باشد، مشکلی پیش نمی آید اما اگر محاکمه و حکم عادلانه و به حق نباشد، عاملان خود هزینه آن را خواهند پرداخت، همان گونه که در مورد کرباسچی این چنین شد.

اگر کدیور محرمانه محاکمه شود، محاکمه کنندگان در واقع خود را محاکمه کرده اند. اگر به جای کیفرخواست، بیانیه سیاسی منتشر شود، جامعه استقبال نخواهد کرد و آنان باید هزینه این اقدام خود را بپردازند. در مورد حکم کرباسچی نیز به این معنی کار تمام شده است.

در گفت وگو با شبکه تلویزیونی ماهواره ای الجزیره قطر

ولایتی: سیاست ایران در مقابل عراق با پایان جنگ تغییر کرد

گروه داخلی - علی اکبر ولایتی مشاور سیاسی مقام رهبری در گفت وگویی با شبکه تلویزیونی ماهواره ای الجزیره قطر، گسترش روابط با کشورهای اسلامی را از پایه های سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران عنوان کرد.

به گزارش ایرنا ولایتی در پاسخ به این پرسش که آیا در زمان جنگ هدف شما سرنگونی رژیم عراق نبود؟ گفت: «در این زمینه شاید اینطور بود زیرا آن را به جنگ ارتباط می دادیم. ما اگر می خواستیم تجاوز را ریشه کن کنیم یک امر طبیعی بود که به این فکر باشیم ولی هنگامی که جنگ پایان گرفت و سیاست آشتی با عراق را در پیش گرفتیم، سیاست مان تغییر کرد، زیرا چنین مسأله ای با اصل عدم دخالت در امور داخلی دیگران مغایرت دارد».

ولایتی در پاسخ به این پرسش که آیا دفاع شما از اسلام دخالت در امور دیگران تلقی نمی شود؟ گفت: ما سعی داریم سیاست درست و با دقتی را دنبال کنیم، به گونه ای که ضمن فشرده کردن صفوف مسلمانان از هرگونه دخالت در امور دیگر کشورها خودداری کنیم».

وزیر سابق امور خارجه ایران ابراز امیدواری کرد که روابط ایران و عربستان در آینده بهبود یابد.

وی روابط ایران و عربستان را با وجود برخی اختلافها با توجه به مشترکات زیاد قابل پیشرفت ارزیابی کرد.

بی ستون

نوروز را یک طور دیگر پاس بداریم

سید ابراهیم نبوی

خبر: طالبان برگزاری نوروز را ممنوع کرد.
فرض ۱: برگزاری نوروز باستانی ممنوع شود.
فرض ۲: برگزاری نوروز امروزی آزاد شود.

توضیح: اگر قراراست برگزاری نوروز به آن صورت که بوده ممنوع شود و به یک صورت جدید که در جهت اهداف سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و غیره باشد ایجاد شود می توان نوروز را به شکل زیر پاس داشت:

طبیعتاً مملکت یک جایی است که ما در آن احساسات خودمان را بروز می دهیم و در صورتی که وقت اضافه آوردیم دراوقات فراغتمان کمی هم کار می کنیم. در همین راستا (یعنی راستای بروز احساسات) لازم است تعطیلات نوروز به جای سیزده روز بشود یک ماه.

آتش بازی: آتش بازی کار بدی است، مگراینکه در جهت اهداف مهمی باشد. لذا ضروری است به جای سوزاندن بته و چوب و هیزم که سرمایه اقتصادی کشور است، پرچم آمریکا را آتش بزنیم که هم آمریکایی ها ضرر کنند و هم اینکه مردم در راستای اهداف سیاسی خوشحال باشند، نه اینکه همینجوری خوشحال بشوند.

ترقه بازی: ترقه بازی کار بسیار بدی است، لذا می توان به جای ترقه بازی از مین گذاری و پرتاب نارنجک استفاده کرد و با توجه به اینکه اکثریت مردم آدمهای بدی هستند در این جشن و سرور بیشتر آدمهای بد می میرند تا آدمهای خوب.

لباس نو: پوشیدن لباس نو برای کسانی که لباس نو دارند کار بدی است، در حالی که برای کسانی که لباس نو ندارند کار خوبی است. بنابراین لازم است کلیه محرومان، مستضعفان و رنجبران لباس نو بپوشند و ثروتمندان با لباسهای پاره جشن را برگزار کنند. پوشیدن لباس نو برای مجریان تلویزیون که نمایندگان مستضعفان و محرومان هستند لازم است.

عیدی بدهیم یا بگیریم؟ عیدی دادن از مصادیق بارز اسراف است، در حالی که افزایش قیمتها یکی از بهترین روشهای جلوگیری از اسراف است. لازم است که دولت ضمن مبارزه با هر نوع عیدی دادن کلیه قیمتها را از ابتدای سال افزایش بدهد.

جشن نیکوکاری: لازم است که از یک هفته به عید مانده کلیه مردم احساس کنند خیلی در امور مشارکت دارند و بعد با گزارشگران صداوسیما مصاحبه کنند و رسماً اعلام کنند که از همه کوچکتر هستند و پیام شان این است که با وجود اینکه هیچکس محروم نیست، ولی ما باید به همه محرومان کمک کنیم.

هفت سین: در اولین روز سال لازم است کلیه مردم در کانون گرم خانواده جمع بشوند و به جای سفره «هفت سین» سفره «هفت چین» راه بیندازند. این سفره شامل موارد زیر خواهد بود.

چماق: برای مبارزه با انحرافات فکری.
چوب: برای هر نوع مبارزه با هر نوع انحراف.
چاقو: برای ایجاد فضای آرامش (بهترین راه ایجاد آرامش مرگ موجود ناآرام است).
چکش: برای محکم کاری در سیاستهای مبارزاتی.
چکمه: برای رفتن به راههای اصولی و اساسی.
چنگال: برای درآوردن چشم بیگانگان و نامحرمان.
چسب: برای حفظ وحدت در این رابطه ضروری است کلیه اعضای کانون گرم خانواده بلافاصله بعد از حلول سال جدید با وسایل سرسفره در جهت اهداف عالیه با هم درگیر شوند و اگر کسی زنده ماند مراسم از روز بعد دنبال شود.

برنامه ایام نوروز: ضروری است که مردم در روزهای عید برنامه مشخصی داشته باشند که وقت شان به طور مشخص هدر شود. اجرای برنامه زیر در این ایام ضروری است:

صبح ها: راهپیمایی برای مبارزه با عوامل مختلف.
ظهرها: سخنرانی برای حفظ چیزهای مختلف.
عصرها: مانور برای ترساندن آدمهای مختلف.
شب ها: تماشای برنامه های تلویزیون و جدی نگرفتن موضوعات مختلف.

پیشنهادات فرهنگستانی: در رابطه با اینکه لازم است با کلیه مظاهر نوروز به شکل گذشته آن مبارزه کنیم تغییر اسامی مربوط به موضوعات باستانی هم ضروری است.

تغییرات پیشنهادی:
- بیستون بشود ستون پنجم (و در صورت لزوم بکلی خراب شود).
- غارشاپور بشود سوراخ ضدانقلاب باستانی.
- پرسپولیس بشود پیروزی و به نفع جناح محافظه کار در انتخابات شرکت کند.

تخت جمشید بشود تخت شعبون یا چهارپایه شعبون

■■■

نتیجه اخلاقی: همه چیز خوب است به شرط اینکه تغییر کند.

NESHAT IRANIAN INDEPENDENT DAILY

نشاط
روزنامه جامعه مدنی ایران

صاحب امتیاز و مدیر مسئول
لطیف صفری
سردبیر
ماشاءالله شمس الواعظین
مدیر تحریریه
محمد دهقانی آرانی
معاون سردبیر
علی اکبر قاضی زاده
مدیر هنری
کورش قاضی مراد

گروه داخلی
دبیر گروه: علیرضا رجائی
معاون گروه: رامین رادنیا
همکاران: خاتمی فر - سها روحانی - محمدرضا سرداری - محمد قوچانی
گروه اجتماعی
همکاران: سیما سعیدی - ریحانه قاسم رشیدی
سحر نمازی خواه - ملیحه محمدی - سعید اصغرزاده
گروه اقتصادی
دبیر گروه: کورش رحیم خانی
مشاور گروه: کمال اطهاری
همکاران: سیما رادمنش - زهره خوش نمک
گروه فرهنگ و اندیشه
دبیرگروه: عبدالرحیم مرودشتی
همکاران: محمد رزازی فر - امیرحسین رنجبر

گروه ادب و هنر
دبیر گروه: لیلی فرهاد پور
همکاران: سینا مطلبی - امیرحسین رسائل - مریم سپهری - مهرداد فرهمند
گروه بین الملل
دبیر گروه: امیر تاج بخش
همکاران: سهیلا زمانی - جمیله گلکاران - رضا یاوریان
گروه ورزش
دبیر گروه: صدرالدین کاظمی
همکاران: رضا کاظمی - مهین گرجی - وصال روحانی
گروه عکس
دبیرگروه: جمشید بایرامی
همکاران: نازنین نعمت الهی - آرش محمدی - اصغر بادپر - ندا کشاورزی - نیوشا توکلیان
طراح جدول
محمد حسین دیزجی

رییس شورای سیاست گذاری
حمید رضا جلائی پور
مشاور کنترل کیفی
سید مرتضی مردیها
مدیر پروژه
باقر ولی بیک
دفتر سردبیر
ناهید سمیعی
یسری صادقی

صفحه آرائی مهناز بزرگی - نوشین کربلائی - ندا دانش - لیلا شاهمراد زاده - راحله میرجعفری - رضا محبی - محمد محمد زاده
حروف چینی سرپرست: سید حمید افتخاریان همکاران: لیلا کیزال - فاطمه شاهق - سونیا حقانی - لیلا جعفری - بهرام شفیعی - علی نجف نژاد - شاپور سراج - غلامرضا حیدری - اشرف ساریخانی - فرحنازکرامی مقدم - نیره ناصری صالح آباد
گروه تصحیح سرپرست: کیومرث عبدی همکاران: علی هدایتی - امیر فکری - داود لطف الله - صالح صادقی - مهدی مقدم - فرهنگ شهبازی - مهرنوش ناصری - محمد تفتیشی
خدمات جهانگیر صفائی - حکیم صفرپور - امیر سعادتیار - حسن مجردی - خالد قادرمزی - الماسی - یوسفی - اللهوردی - محمدی

سازمان آگهی ها
مدیر گروه: علی اکبرفرناد همکاران: سعید هاشمی - بهمن علیخانی - محمد رضاجمال امیدی - حسین اولیا - هایده شریفیان - هرمز شریفیان - امیرحسام مدبری - شاهدخت کرباسیان - علیرضا نوروزی - احمد کمالی
امورفنی ونظارت: محمدمحزون - حمید علی نقیان - حسن گرمی - ناصر سعیدیان - مرتضی غلامی - یاسر ولی بیک - احسان صائب منفرد - نصرت الله رحمتی - حمیدباقری - خلیل آذرافکار - حسن شریفی
گرافیک وکامپیوتر: زهراروغنی - سوگند صدیقی - شادی کلباسی - مینا عسکری

نشانی: خیابان شریعتی - نرسیده به حسینیه ارشاد - خیابان شهید محمدرضا کوشا - میدان جوانان - شماره ۲۹ - کد پستی ۱۵۴۵۶ - صندوق پستی ۱۳۴۳ - ۱۶۳۱۵ تلفن: ۲۲۵۲۴۲۳ (باظرفیت ۱۰ خط) دورنگار: ۲۲۲۸۸۸۰
پیام های مردمی ۲۲۵۱۵۸۴ سازمان آگهی ها ۸۷۷۷۲۷۷-۸۷۷۷۶۷۹-۸۷۷۷۶۷۹-۸۷۷۷۲۶۲-۸۷۷۹۱۲۵ امور توزیع: شرکت نشرگستر روز تلفن ۴-۸۸۶۵۲۷۳ چاپ: شرکت چاپ و نشر تهران تلفن ۹-۶۴۶۳۱۷۸

یادداشت سیاسی

نگاه نگران کوزوو به آسمان ناتو

امیر تاج بخش

سرانجام تجری گستاخانه «اسلوبودان میلوسوویچ» نسبت به قواعد و عرف بین المللی و توافق های قبلی خود، در رابطه با پایان دادن به نسل کشی و کشتار مردم بی دفاع کوزوو، ماشین جنگی «ناتو» را به کار انداخت.

پس از ماه ها کشمکش و مناقشه دیپلماتیک بین جامعه جهانی و سردمداران «بلگراد»، برای مجاب کردن صربستان به اعطای «خودمختاری بنیادی» به ایالت بحران زده کوزوو و عقب نشینی نیروهای ارتش و پلیس ویژه صرب از این ایالت، که در نهایت منجر به انعقاد «توافق نامه بلگراد» بین «ریچارد هولبروک» فرستاده ویژه آمریکا به «بالکان» به نمایندگی از سوی جامعه جهانی و «اسلوبودان میلوسوویچ» رئیس جمهوری فدرال یوگسلاوی شد، جهانیان از خاتمه یافتن یکی از تلخ ترین فجایع انسانی که در پایان قرن بیستم در «بالکان» رخ نمود، اظهار شادمانی کردند.

اما دیری نپائید که صربستان با نقض آتش بس مقرره در «توافق نامه بلگراد» و ادامه کشتار مردم بی دفاع کوزوو به بهانه مبارزه با تروریسم، امیدهای مجامع جهانی به استقرار صلحی پایدار در منطقه را نقش برآب کرد.

در این میان نمی توان از نقش ارتش آزادی بخش کوزوو «K.L.A» در اوج گیری این بحران طی ماه های اخیر به سادگی گذشت. «K.L.A» که آن را باید تنها بازوی مسلح مردم کوزوو دانست، ضمن آن که مبارزه در خط مقدم جبهه با نظامیان صرب را بر عهده داشت، در پاره‌ای موارد با ناشی گری های خاص یک تشکیلات غیرحرفه ای موجباتی را فراهم کرد که صرب ها با سوءاستفاده تبلیغاتی از آن، مردم کوزوو و مبارزین این ارتش را تروریست هایی خشن و بی رحم معرفی کنند. ازجمله می توان به قتل دو پلیس صرب به دست مبارزین این ارتش در اوایل سال میلادی جاری اشاره کرد. این حادثه در شرایطی که آتش بس در کوزوو، از سوی ارتش صرب نقض شده بود، خوراک تبلیغاتی بلگراد را با این ادعا که «K.L.A» آتش بس را نقض کرده است، برای مدتی تامین کرد.

به هر حال ۶ کشور عضو گروه تماس غرب برای یوگسلاوی سابق، به نمایندگی از سوی جامعه جهانی، ضمن تعیین ضرب الاجلی برای طرفین درگیر در بحران کوزوو، «رمبوئیه» را به عنوان آخرین فرصت آن ها برای حصول به صلحی پایدار تعیین کرد.

دور نخست مذاکرات صلح کوزوو در قلعه تاریخی «رمبوئیه» در حومه پاریس از ۷ فوریه (۱۸ بهمن) آغاز شد و تا ۲۴ فوریه (۵ اسفند) ادامه پیدا کرد. این گفت وگوها، جز چند قول و قرار شفاهی، هیچ نتیجه عملی دربر نداشت. دور دوم و نهایی این مذاکرات از ۱۵ مارس (۲۴ اسفند) آغاز و در ۱۹ مارس (۲۸ اسفند) خاتمه یافت.

هیأت آلبانیایی تبارهای کوزوو در پایان دور دوم مذاکرات «رمبوئیه»، توافقنامه صلح کوزوو را که متضمن اعطای «خودمختاری بنیادی» به این ایالت و پیش بینی یک دوره سه ساله انتقالی و انجام همه پرسی و خلع سلاح «K.L.A» درخلال این مدت بود، امضاً کرد اما هیأت اعزامی صرب ها همچنان از امضای این توافقنامه سر باز زد.

به دنبال این کارشکنی صرب ها، گروه تماس غرب متشکل از کشورهای آمریکا، انگلیس، فرانسه، ایتالیا، آلمان به صرب ها هشدار دادند که در صورت عدم امضای این توافقنامه، حمله «ناتو» به سایت های نظامی و صنعتی صربستان قطعی خواهد بود. اما «میلوسویچ» با عدم پذیرش بندهای مربوط به خروج نیروهای صرب از کوزوو و نیز حضور پاسداران صلح «ناتو» در این ایالت، اعلام کرد که حتی به بهای حمله هوایی «ناتو»، این توافقنامه را امضاً نخواهد کرد و از مواضع خود به هیچ وجه عقب نخواهد نشست.

سرانجام ساعت ۸ شب ۲۴ مارس (۴ فروردین) در پی تشکیل جلسه شورای فرماندهی پیمان آتلانتیک شمالی در «بروکسل» حمله جنگنده های ناتو علیه مواضع نظامی - صنعتی یوگسلاوی آغاز شد. نخستین حمله از سوی جنگنده بمب افکن های B-۵۲ آمریکا از پایگاه های هوایی انگلیس صورت گرفت.

این حملات که تعداد زیادی از فرودگاه ها، بنادر، پایگاه های نظامی و کارخانجات صنعتی یوگسلاوی را مورد هدف قرار داده و همچنان ادامه دارد، باعث شد که صرب ها بدون محابا، به قتل عام و نسل کشی در «کوزوو» بپردازند. ارتش یوگسلاوی طی چند روز اخیر سنگین ترین آتش باری توپخانه سنگین خود ظرف ماه های گذشته را بر سر شهرها و روستاهای کوزوو فروریخته است. نتیجه این امر، کشته شدن صدها تن ظرف چند روز گذشته و آوارگی حداقل نیم میلیون شهروند آلبانیایی تبار یوگسلاوی و فرار آن ها به سمت خاک کشورهای مقدونیه و آلبانی شد.

باید متذکر شد که نگارنده به هیچ وجه اعتقاد ندارد که فروپاشی مرزهای بین المللی، راه حلی عاقلانه و منطقی برای حل مشکل کوزوو باشد. به نظر می رسد در این رابطه باید به راه حل های دیگری که متضمن حفظ جغرافیای سیاسی جهان باشد، دست یازید.

نکته دیگری که در این راستا حائز کمال اهمیت است کارکرد مجامع بین المللی در مورد بحران بالکان است. به نظر می رسد شورای امنیت سازمان ملل اتحادیه اروپا، سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو)، کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل، کمیته بین المللی حقوق بشر و دیگر نهادهای بین المللی نقش به سزایی در حمایت از مردم کوزوو ایفا کردند. البته پیش بینی این که آیا دخالت نظامی «ناتو»، فرجام مناسبی برای مردم بحران زده کوزوو در پی خواهد داشت و یا آنچنان که در مورد عراق دیدیم، در پایان این حملات باز هم شاهد گردنکشی سردمداران «بلگراد» خواهیم بود، نکته ای است که هنوز پاسخ روشنی برای آن وجود ندارد.

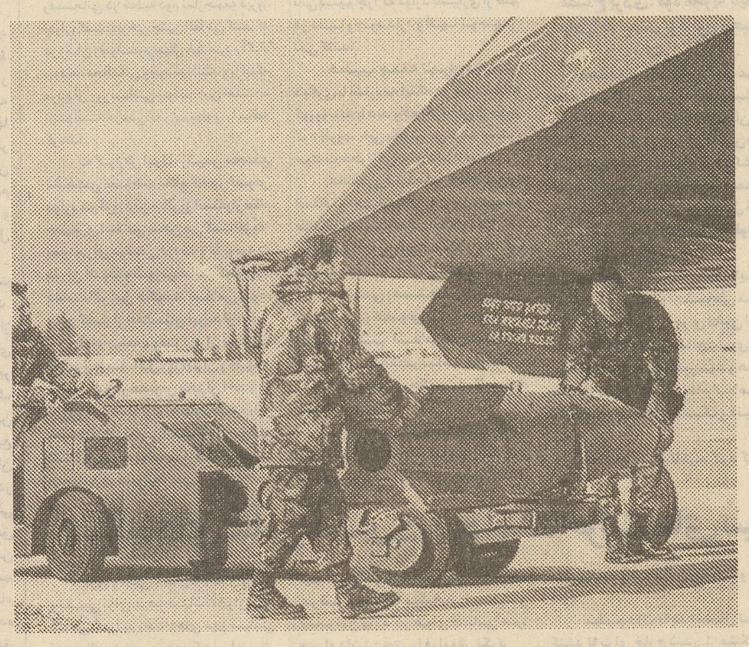
اما آنچه در پایان هزاره دوم میلادی برای دولت ها و ملت های جهان امری محتوم به نظر می رسد، لزوم تغییر در اندیشه های میلیتاریستی و توتالیتاریستی حاکمان برخی از کشورها است.

فرهیختگان جهان بر این باورند که زمان آن فرا رسیده است که گفتمان سیاسی جایگزین توسل به خشونت در عرصه بین المللی شود.

شاید در همین راستا ایجاد تغییراتی در ساختار بسیاری از سازمان های بین المللی در جهت هماهنگ کردن آن ها با روند روبه توسعه حاکمیت دیپلماسی مبتنی بر عدالت و حفظ حقوق متقابل کشورها از طریق گفت وگو، الزامی به نظر می رسد.

در پی تشدید حملات هوایی ناتو به مواضع یوگسلاوی

میلوسوویچ از روسیه تقاضای کمک نظامی کرد

۶۰۰ هزار آواره آلبانیایی تبار، با رهاکردن خانه و کاشانه خود، به کوهها و بیابانهای اطراف پریشتینا فرار کرده اند.

بازپرسی از ۳ نظامی اسیر آمریکایی که متهم به جاسوسی شده اند، در بلگراد آغاز شد. گروه بین الملل - خبرگزاری ها: با گذشت ده روز از آغاز حملات هوایی جنگنده های ناتو علیه مواضع نظامی- صنعتی یوگسلاوی، که از روز پنجشنبه تشدید شد روز گذشته «اسلوبودان میلوسوویچ» رئیس جمهوری فدرال یوگسلاوی رسماً از روسیه تقاضای کمک نظامی کرد.

روسیه از آغاز حملات ناتو به مواضع بلگراد، مخالفت خود با اقدام نظامی ناتو و حمایت خود را از دولت «بلگراد» اعلام کرده بود.

یادآوری می شود که آمریکا روز چهارشنبه نسبت به برنامه روسیه برای اعزام ۷ کشتی نیروی دریایی این کشور به آبهای مدیترانه برای نزدیک بودن به درگیری کوزوو ابراز نگرانی کرده بود. «جیمز روبین» سخنگوی وزارت خارجه آمریکا در این ارتباط اعلام کرد: «ما از احتمال استقرار نیروی نظامی گسترده ای در بلگراد» و دیگر کشورهای منطقه بیمناک هستیم». «روبین افزود: «در حالی که وزیر خارجه روسیه تصریح کرده است که کشور متبوعش قصد مداخله در درگیری «بالکان» را ندارد، اعزام کشتی های جنگی روسی را اقدام ثمربخشی نمی دانیم.»

این در حالی است که به گزارش شبکه خبری B.B.C، حدود ۶۰۰ هزار آلبانیایی تبار یعنی چیزی در حدود یک سوم جمعیت کوزوو هم اکنون آواره بیابان ها و جنگل های اطراف شده اند. هم اکنون فرار از کوزوو به صورت کابوسی برای آوارگان آلبانیایی تبار در آمده است. براساس اعلام ناتو، تعداد زیاد پناهندگان آلبانیایی تبار به کشورهای آلبانی و مقدونیه، اتخاذ تصمیمات فوری در این زمینه را از جانب مجامع بین المللی ضروری می سازد. گفتنی است که صرب ها تنها به زنان و کودکان اجازه خروج از منطقه را می دهند، شبکه B.B.C در ادامه گزارش خود افزود تهیه پناهگاه و وسایل ضروری برای آوارگان از نخستین کارهایی است که باید سازمانهای بین المللی هرچه سریع تر در مورد آن اقدام کنند.

براساس این گزارش، وضعیت اسفناک آوارگان ممکن است باعث تغییر تاکتیک ناتو شود. آنچه مسلم است وضعیت آوارگان در درجه اول اهمیت قرار دارد. از سوی دیگر تغییر تاکتیک ناتو نباید به نحوی باشد که به سود «میلوسوویچ» تمام شود. مسلماً ناتو قبل از هر اقدامی آوارگان را مدنظر قرار می دهد، اما اهداف این سازمان، فراتر از آن چیزی است که شاید دیگران به آن بیاندیشند. به هر حال مجامع بین المللی در تلاش هستند تا آوارگان هرچه سریع تر به مناطق امن منتقل شده و غذا و وسایل کافی برای آنها فراهم شود.

در این حال «باردیل ماهموتی» نماینده سیاسی ارتش آزادی بخش کوزوو(K.L.A) در اروپا طی تماس تلفنی با رادیو «اروپا- یک» اعلام کرد به رغم تشدید حملات هوایی ناتو به منظور کنترل فضای هوایی یوگسلاوی، مواضع «K.L.A» توسط جنگنده های ارتش یوگسلاوی بمباران شد. وی تصریح کرد: «جنگنده ها و هلی کوپترهای یوگسلاوی، طی دیشب و امروز مواضع «K.L.A» را بمباران کرده اند»، به گفته وی این عملیات همچنان ادامه دارد.

«ماهموتی» از ناتو خواست یا نیروی زمینی به کوزوو اعزام کند و یا با لغو تحریم تسلیحاتی، سلاح های ضدتانک و تسلیحات سبک برای چریک های کوزوو بفرستد. وی در مورد گزارش مقامات یوگسلاوی مبنی بر حصول توافق صلح بین «ابراهیم روگوا» رهبر میانه رو آلبانیایی تباران کوزوو و «میلوسوویچ»، ابراز تردید کرد و گفت: «فیلم پخش شده از تلویزیون یوگسلاوی در مورد این دیدار و توافق، ممکن است مربوط به ملاقات های قبلی این دو باشد و اگر این ملاقات واقعاً صورت گرفته باشد، در این صورت اعتبار «روگوا» شدیداً به زیر سئوال می رود».

از سوی دیگر «خاویر سولانا» دبیرکل ناتو اظهار داشت: «عملیات هوایی ناتو بر ضد جمهوری فدرال یوگسلاوی (متشکل از صربستان و مونته نگرو) ممکن است چند هفته دیگر ادامه یابد». به گفته «سولانا»، اولین هدف نظامی ناتو، حتی پیش از وادار کردن (میلوسوویچ) به امضای توافقنامه صلح کوزوو، «خاتمه دادن به رنج های مردم کوزوو است» که قربانی «پاکسازی قومی» از سوی بلگراد شده اند.

در این حال نخستین جلسه بازپرسی از ۳ نظامی آمریکایی، که شامگاه پنجشنبه توسط نیروهای صرب در مرز مقدونیه دستگیر شده بودند، آغاز شد. دولت یوگسلاوی با متهم کردن آنها به جاسوسی در خاک مقدونیه، خواستار محاکمه آنها در یک دادگاه نظامی شده است. این در حالی است که ناتو و دولت آمریکا اعلام کرده اند که این ۳ نظامی به عنوان نیروهای پاسدار صلح بین المللی در مرز مقدونیه، انجام وظیفه می کرده اند.

جهان در نوروز ۷۸

سال ۱۳۷۷ با تمام فرازها و فرودها گذشت. سالی پرتنش که شاید بتوان از آن به سال «جنگ ها و صلح های بزرگ» تعبیر کرد. در این سال عفریت جنگ در اقصی نقاط جهان، کشته ها و آوارگان بی شماری برجای گذاشت.

مهم ترین وقایع آخرین روزهای سال ۱۳۷۷ مربوط به مذاکرات صلح کوزوو در «رمبوئیه» و مذاکرات صلح افغانستان در «عشق آباد» بود.

انتظار آلبانیایی تبارهای کوزوو و مردم خسته از جنگ افغانستان درست در روزهای پایانی سال، به بار نشست و مردم به امید آن بودند که با آغاز سال جدید، صلحی فراگیر را در افغانستان و کوزوو، تجربه کنند. اما، به رغم این انتظارات به جا، تاریخ مسیر دیگری را برگزید. حال، با توجه به عدم انتشار مطبوعات در نیمه اول فروردین ماه و با توجه به آن که طی این ۱۵ روز اتفاقات بسیار مهمی در سراسر جهان به وقوع پیوست، بر آن شدیم تا خوانندگان محترم را در جریان اخبار و اطلاعات نیمه اول نخستین ماه سال ۱۳۷۸ قرار دهیم:

اول فروردین (۲۱ مارس)

- مذاکرات صلح رمبوئیه بدون دستیابی به نتیجه، پایان یافت. به رغم امضای توافقنامه صلح توسط آلبانیایی تبارها، «میلوسوویچ»، رئیس جمهوری فدرال یوگسلاوی از امضای توافقنامه سرباز زد.

- درگیری های پراکنده میان نیروهای طالبان و جبهه متحد اسلامی مجدداً آغاز شد.

دوم فروردین (۲۲ مارس)

- ناتو تهدید کرد چنانچه «میلوسوویچ» حاضر به پذیرش شرایط توافقنامه و امضای آن نشود، «بلگراد» به زودی شاهد حمله نیروهای ناتو به صربستان خواهد بود.

روسیه با حمله ناتو مخالفت کرد و خواستار حل مناقشه از طریق سیاسی شد.

۳ فروردین (۲۳ مارس)

- به رغم دستیابی به چند توافق، جنگ بین طالبان و جبهه متحد اسلامی شدت گرفت. طالبان اعلام کرد حاضر به تشکیل دولت فراگیر نیست.

۴ فروردین (۲۴ مارس)

- ناتو شمارش معکوس برای حمله به مواضع صرب ها در کوزوو را آغاز کرد. جنگنده های ناتو ساعت ۸ شب حمله هوایی به یوگسلاوی را آغاز کردند. جنگنده بمب افکن های غول پیکر B - ۵۲ آمریکایی از پایگاه هوایی انگلیس، این حمله را آغاز کردند.

تهاجم شدید صرب ها به مناطق مختلف کوزوو ادامه دارد.

«رومانو پرودی» به ریاست کمیسیون اتحادیه اروپا برگزیده شد.

- نبرد طالبان با جبهه ضدطالبان همچنان ادامه دارد.

نیروهای جبهه متحد توانستند، نیروهای طالبان را عقب برانند.

۵ فروردین (۲۵ مارس)

- فرودگاه «پریشتینا»، فرودگاه «مونته نگرو»، کارخانجات ماشین سازی و... مورد حمله جنگنده های «ناتو» قرار گرفتند.

آمریکا، انگلیس، کانادا، فرانسه، آلمان، هلند و اسپانیا در حملات ناتو بر علیه یوگسلاوی شرکت داشتند.

ناتو هشدار داد به هرگونه مقابله ارتش یوگسلاوی با این حملات، قاطعانه پاسخ داده خواهد شد.

کوفی عنان خواستار دخالت شورای امنیت در این مسأله شد.

جلسه اضطراری شورای امنیت به درخواست روسیه تشکیل شد.

روسیه و چین مخالف حمله ناتو به مواضع صرب ها هستند.

- «ملامحمد عمر» رهبر طالبان مذاکره با جبهه ائتلاف شمال را منوط به نظرخواهی از شورای فرماندهی طالبان کرد.

۷ فروردین (۲۷ مارس)

- درگیری آلبانیایی تبارها با نیروهای صرب ادامه دارد. حملات صرب ها به روستاهای کوزوو تاکنون ۸۰ کشته برجای گذاشته است.

اتحادیه اروپا خواستار تصمیم گیری سریع تر شورای امنیت در این زمینه شد.

ناتو چندین محل را در یوگسلاوی مورد حمله قرار داد (سومین دور حمله)

شورای امنیت با پیشنهاد روسیه مبنی بر پایان دادن به حملات ناتو و همچنین با پیشنهاد بوسنی مبنی بر تشکیل جلسه اضطراری، مخالفت کرد.

در سراسر اروپا مردم تظاهرات کرده و خواستار پایان دادن به حملات ناتو شدند.

- «نواز شریف» نخست وزیر پاکستان اعلام کرد: «پاکستان آماده است تا پیمان منع آزمایش های هسته ای را امضا کند، چون دیگر به این گونه آزمایش ها نیازی ندارد.

- همسر «سان سوکی»، رهبر مخالفان میانمار در انگلیس درگذشت.

۸ فروردین (۲۸ مارس)

- ادامه حملات ناتو به کوزوو و ادامه کشتار خانه به خانه آلبانیایی تبارها در کوزوو به دست نیروهای صرب.

- مجلس سنای ونزوئلا با تصویب قانون جدیدی، اختیارات جدیدی به «هوگو چاوز» رئیس جمهوری جدید این کشور داد.

- درگیری قومی میان دو قبیله در اندونزی بیش از ۲۷۰ کشته برجای گذاشت. نیروهای نظامی در این درگیری دخالت نکردند.

۹ فروردین (۲۹ مارس)

- ایران و روسیه درصدد حل بحران کوزوو از طریق دیپلماتیک هستند. حملات ناتو همچنان ادامه دارد و صرب ها نیز دست از گلوله باران روستاهای کوزوو برنداشته اند.

۱۱ فروردین (۳۱ مارس)

- کمیته حل بحران ها از شورای امنیت خواست تا تحریم های عراق را کاهش دهد. براساس اعلام این کمیته، حتی با لغو تحریم های سازمان ملل، بازسازی مناطق جنگ زده در عراق مدت ها به طول می انجامد.

- مذاکرات صلح افغانستان به رغم نتایجی که در «عشق آباد» به دست آمد، به بن بست رسیده است.

- هواپیماهای «ناتو» امروز صبح نیز به حملات خود ادامه دادند. یوگسلاوی اعلام کرد تنها در صورت قطع حملات ناتو، نیروهای خود را از کوزوو خارج خواهد کرد.

بحران در کوزوو همچنان ادامه دارد. درگیری ناتو، سازمان ملل و دولت «بلگراد»، زمینه را برای اعاده آرامش به کوزوو نامساعد ساخته است.

جنگ بین آلبانیایی تبارها و صرب ها در کوزوو ادامه دارد و «پریشتینا» توسط صرب ها محاصره شده است. تنها زنان و کودکان حق خروج از کوزوو را دارند.

- مذاکرات «پکن» و «واشنگتن» به بن بست رسید. آمریکا با ورود چین به سازمان تجارت جهانی مخالفت کرد.

- کره شمالی و آمریکا مذاکرات خود را بدون نتیجه به پایان رساندند. در صورتی که «پیونگ یانگ»، باز هم به صدور تکنولوژی هسته ای خود ادامه دهد، با برخورد جدی «واشنگتن» روبرو خواهد شد.

- «کیوباس»، رئیس جمهوری سابق پاراگوئه به آرژانتین رفت. درگیری میان نیروهای دولتی و مخالفین در این کشور همچنان ادامه دارد.

۱۲ فروردین (اول آوریل)

- اخراج مسلمانان کوزوو از سرزمینشان همچنان ادامه دارد. بحران کوزوو، کشورهای منطقه را فراگرفته است.

۹۰ فروند هواپیمای ناتو، مراکز صنعتی یوگسلاوی را بمباران کردند.

«خاویر سولانا» گفت: «در صورت نیاز از نیروی زمینی نیز استفاده خواهد شد».

سفر هیأت روسیه به «بلگراد» ناکام ماند.

روسیه اعلام کرده که هواپیماهای بمب افکن دورپرواز این کشور، آماده اعزام به یوگسلاوی است.

«خاتمی» به سران کشورهای عضو کنفرانس اسلامی پیام داده که هرچه سریع تر برای مشکل کوزوو راه حلی سیاسی بیابند.

«رابین کوک» گفت: ناتو قصد دارد حمله به یوگسلاوی را تا زمان قطع حملات این کشور علیه آلبانیایی تبارها و تأمین جانی آوارگان ادامه دهد».

- نیروهای طالبان صدها نفر از مردم غیرنظامی «بامیان» را اسیر و به «کابل» منتقل کردند. این در حالی است که سازمان ملل تلاش می کند تا دو طرف را به ادامه مذاکرات تشویق کند.

- دولت پاکستان «علی شیرحیدری» یکی از رهبران گروه «سپاه صحابه» را از زندان آزاد کرد. محل زندان «اعظم طارق» نیز عوض شد. وی به اتهام دست داشتن در ۳۶ اقدام تروریستی دستگیر شده است.

- فرمانده ارتش اندونزی فرآیند جداکردن ارتش از دولت را گامی به سوی استقلال ارتش این کشور دانست.

- اینوئیت ها (اسکیموهای کانادا) روز گذشته طی یک مراسم رسمی دو سوم خاک سرزمین خود را بازپس گرفتند. «ژان کرتین» نخست وزیر کانادا در جشن واگذاری این سرزمین به صاحبان اصلی آنها شرکت کرد.

- سرانجام، لیبی با استرداد دو مظنون متهم به دست داشتن در ماجرای «لاکربی» به هلند و محاکمه آنها تحت قوانین اسکاتلند و توسط قاضی اسکاتلندی موافقت کرد. قرار است این دو نفر روز ۱۷ فروردین (۶ آوریل) در هلند محاکمه شوند.

۱۳ فروردین (۲ آوریل)

- کمیته ملی جمعیت سازمان ملل به «دکتر مرندی» وزیر سابق بهداشت «جایزه جمعیت» را به خاطر تلاش هایش در جهت تثبیت جمعیت در ایران، اهدا کرد. قرار است دبیرکل سازمان ملل روز ۱۹ فروردین (۸ آوریل) طی مراسمی در «نیویورک» جایزه «دکتر مرندی» را به وی اعطا کند.

- هر لحظه بر تعداد آوارگان آلبانیایی تبار افزوده می شود. حداقل ۶۰ هزار نفر از مردم «پریشتینا»، سرزمین خود را ترک کرده اند.

در پی دستگیری ۳ نظامی آمریکایی در مرز مقدونیه توسط صرب ها، دبیرکل ناتو به بلگراد هشدار داد. یوگسلاوی می خواهد این ۳ تن را در دادگاه نظامی محاکمه کند.

روسیه هشدار داده در صورت ادامه تهدیدها علیه امنیت این کشور، «مسکو» استفاده از سلاح های هسته ای علیه آمریکا را از نظر دور نخواهد داشت.

آغاز دور جدید گفت‌وگوهای آمریکا و کره‌شمالی در مورد برنامه‌موشکی پیونگ‌یانگ

نیویورک - ایرنا: دور جدید گفت وگوهای آمریکا و کره شمالی درباره برنامه های موشکی و هسته ای «پیونگ یانگ»، روز گذشته در پایتخت کره شمالی آغاز شد.

«جیمز روبین»، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا اظهار داشت: نگرانی ما درباره توسعه، آزمایش و صدور فن آوری موشکی کره شمالی جدی بوده است و این نگرانی هنوز ادامه دارد.

دور جدید گفت وگوهای دو کشور پس از موافقت کره شمالی برای بازدید از مجموعه زیرزمینی آن صورت گرفت.

با این حال، کره شمالی گفته است در گفت وگوهای هفته جاری هیچ گونه امتیازی درباره برنامه موشکی به آمریکا واگذار نخواهد کرد.

سخنگوی وزیر خارجه کره شمالی، پیش از این اعلام کرده بود، برنامه موشکی یک موضوع اصلی و بنیادی است که حق آن به کسی واگذار نخواهد شد.

مقام های وزارت دفاع آمریکا معتقدند، موشک «تپدونگ» که چندی پیش توسط کره شمالی آزمایش شد و از فراز آب های ژاپن عبور کرد، دارای تکنولوژی پیشرفته موشکی بوده است.

گفتنی است که آمریکا و کره شمالی از سال ۱۹۹۶ تاکنون ۳ دور گفت وگو داشته اند.

دولت «پیونگ یانگ» از واشنگتن می خواهد سالانه یک میلیارد دلار بپردازد تا این کشور فن آوری موشکی خود را صادر نکند.

سازمان اطلاعات و امنیت آمریکا (سیا)، کره شمالی را بزرگترین صادرکننده موشک های بالستیک و فن آوری آن نامیده است.

جامعه ایران در سالی که گذشت

پروین اردلان

روی میدان مین راه می رویم، در سنگلاخ شبیدار خطرناکی که هر لحظه می شد و می شود صدای انفجاری شدید را شنید و پرتاب شدن اندام های انسانی را به این سو و آن سو دید. می شد و می شود در این بحران خطرناک و این آشفتگی مفرط ناامنی آدمها را در گذار از سویی به سویی دید.

واقعیت این است که ما در شرایط دشواری زندگی می کنیم؛ شرایطی که جامعه ما سالها و سالهاست تجربه می کند. میدانی که در آن انرژی های بی پایانی فشرده می شوند و همین انرژی ها زندگی اجتماعی بحرانی را خلق می کند؛ تغییر شکل خانواده، شرایط بحران در خانواده، رشد پرخاشگری و خشونت گرایی، بی نظمی و فساد در نیروهای کنترل کننده اجتماعی و جمعیتی، نبود یک سیستم منظم کنترل اجتماعی و فساد در نیروهای کنترل کننده نظم عمومی مواردی است که زندگی اجتماعی نابسامانی را در کشور ما فراهم کرده است.

گزارشی که می خوانید نگاهی است گذرا به آنچه در جامعه ایران در سال گذشته رخ داد؛ می شود آنرا یک جمع بندی اجتماعی قلمداد کرد؛ یا یک گزارش عمومی، یا یک آلبوم از مجموعه عکسهای ایران در سالی که گذشت.

سال ۱۳۷۷ که آن را سپری کردیم به چه نام بخوانیم؟ سال گفت وگوی تمدن ها، سال قانون گرایی، سال اصلاح گرایی، سال خشونت، سال گرانی و تورم، سال مشارکت، سال زن در دانشگاه ها، سال شوراها، سال جنبش های دانشجویی و تحول دانشگاه ها و ... یا همه این ها یعنی سال بروز پیامدهای دوران گذار از سنت به مدرنیته و عبور از گذرگاهی پرسنگلاخ بنامیم؟

چنگیز پهلوان در مطلبی با عنوان «دگراندیشی» می نویسد: «استقرار حکومت اسلامی در ایران بدین معنا بود که فقه شیعی خود را با شرایط جدید تطبیق دهد و شیوه تازه ای را بپروراند که جامعه پذیری این نظام دینی را افزایش دهد. البته این وضع تازه برای همه هواخواهان فقه سنتی مطلوب نبود و نیست.

فقه شیعه با بحرانی مواجه است که باید بتواند از عهده پاسخگویی پرسش های جدید برآید. این تحول یعنی جامعه پذیری فقه شیعه را شاید بتوان مهم ترین تحول فرهنگی این دوران به حساب آورد. (صبح امروز - ۱۵ بهمن)

چنین تحولاتی فرایند مرحله گذار در گذر این زمان پرشتاب است. مرحله ای که می خواهد ساختاری سنت را درهم بریزد و همگام با رشد فن آوری، مفهومی نو از جامعه، قانون، دموکراسی، دولت و ... بیافریند و بالطبع بر نظام های سیاسی و اجتماعی جامعه نیز تاثیر گذار باشد. اگر انقلاب مشروطه طرح تئوریک تبدیل جامعه سنتی به مدرن بود، در سال های دهه ۷۰ و بویژه پس از تحولات دوم خرداد به این سوی طرح عملی دگرگونی ساختارهای نظام سنتی به مدرن را شاهد هستیم.

نظام آموزشی کشور نیز طی ۲۰ سال اخیر به جای آنکه کارکردی آموزشی داشته باشد، عملکردی تربیتی و دینی یافت. در سال های دهه ۶۰ بیشتر دفترهای امور تربیتی در مدارس به عوامل تفتیش عقاید بدل شده بودند و از این روی بسیاری از دانش آموزان نیز به عنوان جمعیت قابل توجهی در جامعه که حق بیان و حق انتخاب دارند به عرصه های اجتماعی وارد شدند

اگر به گفته فوکویاما، فلسفه وجودی هر نظام اجتماعی، کارکرد آن باشد، می توان گفت سال های اخیر دوران بازگشت به کارکردهای واقعی نظام اجتماعی است. تحول سیاسی اجتماعی دوم خرداد نشان داد که جامعه ایران دیگر شیوه تک صدایی و پیروی از ایدئولوژی رسمی حاکمیت را تحمل نمی کند و خواستار دموکراسی، استقرار جامعه مدنی و تکثر است. می خواهد در همه عرصه های سیاسی و اجتماعی مشارکت کند و تعیین کننده باشد یعنی همان چیزی که سنت گرایان مانع آن هستند.

آنچه اکنون شاهد آن هستیم عواقب گریز ناپذیر، گذر از دورانی است که نتیجه آن ایجاد تغییرات بنیادی در نظام اجتماعی و سیاسی است. در سالی که گذشت هر قدمی که برای تغییر برداشته شد واکنش ها و بازتاب هایی را از سوی سنت گرایان برانگیخت که نتیجه آن برای خود آنان بیش از همه نامطلوب بود.

در سالی که گذشت شاید بیش از هرچیز این تعارض را در نظام خانوادگی شاهد بودیم، نگرش سنتی با محور قراردادن خانواده به عنوان نهادی تربیتی، زنان را به خانه ها راند تا همسر و مادر باشند و مردان را به تنها نان آوران خانه و درنتیجه عنصر قدرتمند خانواده بدل کرد. با تحولات پس از دوم خرداد، شالوده های این تفکر تا حدودی در اندیشه زنان و گاه مردان ما در هم ریخت و تعارض درنگرش و رفتارهای سنتی و مدرن را موجب شد. زنان خواهان مشارکت هستند، در رأی گیری ها فعالانه شرکت می کنند، اکثریت قبول شدگان در کنکور را با ۵۲/۱ درصد به دست می آورند، نامزدهای شوراها می شوند و رای بالا می آورند. با توجه به تورم و مشکلات اقتصادی گوناگون ناچار هستند که همگام با مرد بیرون از خانه کار کنند و در تأمین اقتصادی خانوار شرکت کنند، ... همه این رفتار، منطقی به نظر می رسد اما با بخش عاطفی رفتارها که تحت کنترل نظام سنتی است در تعارض است و در نتیجه مرد نظام سنتی این آزادی ها را بر نمی تابد و از این روست که می بینیم سن ازدواج افزایش می یابد، میل به تجرد بیشتر می شود، آمار طلاق بالا می رود - در سال ۱۳۷۶، ۳۳۰ هزار مورد طلاق اتفاق افتاد که این میزان در سال جاری حدود ۲ درصد افزایش یافته است - و... همه این ها پیامدهای این گذار است که می تواند با بی هنجاری ها و با جرائم اجتماعی نیز همراه شود.

طبق تحقیقات مرکز جرم شناسی دانشگاه تهران، مردانی که همسران خود را به قتل می رسانند عموماً بیش از ۴۰ سال و زنانی که مرتکب این جرم می شوند بین ۲۲ تا ۲۸ سال سن دارند. بیشتر مردانی که به همسرکشی دست می زنند، دچار توهم یا افرادی متعصب هستند و نسبت به زنان خود بی اعتماد می شوند.

زنانی نیز که مرتکب این جرایم می شوند اغلب زنانی هستند که یا به اجبار یا در سنین پایین ازدواج کرده اند.

خودسوزی و خودکشی از دیگر اقداماتی است که زیان اصلی را به خود فرد وارد می کند و میزان آن بویژه در زنان افزایش یافته است. افزایش جرائم علاوه بر این حاصل بسترهای اقتصادی موجود و مشکلات اقتصادی و بیکاری نیز هست. طبق آمارهای رسمی، نرخ بیکاری از ۱۳ درصد جمعیت فعال کشور فراتر رفته است. با فرض این که نرخ بیکاری در سال ۱۳۸۳ برابر با نرخ بیکاری در سال ۱۳۷۵ یعنی ۹/۱ درصد باشد، سقف اشتغال جمعیت در سطح ملی از رقم برآورد شده در ۱۳۷۸ یعنی ۱۵ میلیون و ۱۰۰ هزار نفر به رقمی تا سقف ۲۱ میلیون نفر افزایش می یابد. نرخ مشارکت نیروی کار نیز به دلیل افزایش تحصیلات، کاهش بعد خانواده، افزایش میانگین سن ازدواج با افزایش خواهد یافت.

به گفته مدیرکل کار استان تهران، تعداد جویندگان کار در نیمه اول امسال در تهران ۵۰۰ هزار نفر بود که ۱۰۰ هزار نفر از این افراد دارای مدرک دیپلم تا دکترا بودند. این در حالی است که توانایی اقتصاد کشور در حدود جذب ۲۰۰ هزار شغل است.

هم اکنون بسیاری از همین تحصیل کردگان و دانشجویان دانشگاه ها برای کاریابی به مشاغلی مراجعه می کنند که مجبور هستند ذکری از مدرک خود نکنند و این روند اگر ادامه یابد با خیل تحصیلکردگان بیکار مواجه هستیم.

میزان تورم در سال ۱۳۷۵، ۲۳/۲ درصد بود که در سال ۱۳۷۶ به ۱۷/۳ درصد کاهش یافت. اما در ۱۰ ماه اول سال جاری نرخ تورم به ۲۵ درصد افزایش یافت.

در سال آینده نیز نرخ سوخت، آب و برق و دستمزدها بالا خواهد رفت و در نتیجه آن قیمت بسیاری از کالاها و خدمات افزایش می یابد. در سال آینده جیب دولت خالی خواهد بود و دولت بدهی های بسیاری خواهد داشت که تاریخ آن ها سرآمده است. در زمینه بازرگانی خارجی نیز با سقوط بی سابقه قیمت نفت روبه رو هستیم، درآمدهای نفتی از ۱۹ میلیارد دلار در سال ۱۳۷۵ به ۱۱ میلیارد دلار در سال جاری رسیده است. کاهش درآمد نفتی باعث محدودیت میزان واردات بویژه مواد اولیه کارخانه ها و کالاهای صنعتی می شود. رشد اقتصادی نیز در سال ۱۳۷۵ از ۵/۸ درصد به ۲/۹ درصد در سال ۱۳۷۶ رسید و در سال ۷۷ رشد اقتصادی نداشتیم. روند خوش بیانانه ای که در عرصه سیاست و فرهنگ مشاهده می شود در عرصه اقتصاد خودی نشان نمی دهد و این همان ابزاری است که سنت گرایان برای به دست گرفتن قدرت در برابر برنامه خاتمی یعنی توسعه سیاسی علم کرده اند.

نظام آموزشی کشور نیز طی ۲۰ سال اخیر به جای آنکه کارکردی آموزشی داشته باشد، عملکردی تربیتی و دینی یافت. در سال های دهه ۶۰ بیشتر دفترهای امور تربیتی در مدارس به عوامل تفتیش عقاید بدل شده بودند و از این روی بسیاری از دانش آموزان نیز به عنوان جمعیت قابل توجهی در جامعه که حق بیان و حق انتخاب دارند به عرصه های اجتماعی وارد شدند. یکی از دانش آموزان می گوید: «انتخابات ریاست جمهوری اولین انتخاباتی بود که به خواست خود در آن شرکت کردم. تا پیش از آن دانش آموزان به خاطر مُهری که بر شناسنامه آنان زده می شد، در انتخابات شرکت می کردند چون این نگرانی وجود داشت و در مدارس هم گوشزد می شد که اگر رأی ندهید در گزینش رد می شوید.»

در عرصه آموزش هنوز سیستم های سنتی با فن آوری مدرن امروز در تعارض است. در حدود ۲۰ میلیون دانش آموز در مدارس تحصیل می کنند. برای هر ۳۲ دانش آموز یک معلم وجود دارد که باید با استفاده از معلومات سابق خود و متون کتاب های موجود درسی، بسیاری از مطالب منسوخ شده را تکرار کند و این با دنیای نو با سال های اخیر دوران بازگشت به کارکردهای واقعی نظام اجتماعی است. تحول سیاسی اجتماعی دوم خرداد نشان داد که جامعه ایران دیگر شیوه تک صدایی و پیروی از ایدئولوژی رسمی حاکمیت را تحمل نمی کند و خواستار دموکراسی، استقرار جامعه مدنی و تکثر است

سال های اخیر دوران بازگشت به کارکردهای واقعی نظام اجتماعی است. تحول سیاسی اجتماعی دوم خرداد نشان داد که جامعه ایران دیگر شیوه تک صدایی و پیروی از ایدئولوژی رسمی حاکمیت را تحمل نمی کند و خواستار دموکراسی، استقرار جامعه مدنی و تکثر است

دانش آموزانی که پرسش های گوناگون در ذهن دارند و زاده دنیای مدرن هستند، متعارض است. مگر چند تن از دانش آموزان این کشور امکان خرید کامپیوتر شخصی، برخورداری از شبکه اینترنت، آموزش زبان های گوناگون خارج از مدرسه را دارند. بیشتر دانش آموزان با انواع پرسش های گوناگون بهره کافی از دانش دنیای جدید نمی برند.

دانشگاه که باید نهادی برای آموزش و تولید نخبگان کشور باشد به ابزاری تبلیغی و نهادی منفعل و جدای از دنیای تکنولوژی و ارتباطات روزمرگی می کند. فقدان احزاب و تشکل های دانشجویی از موانع اصلی در ارتقاً سیاسی دانشجویان است. پس از دوم خرداد و بویژه در یکسال اخیر حضور گسترده دانشجویان بر شکست حصار تک صدایی و اکنشی بود به دیدگاه سنتی موجود که مخالف سیاسی شدن دانشگاه ما بود. اوج این حرکت در گردهمایی ۱۶ آذر و گفت وشنود دانشجویان با رئیس جمهوری، واکنش های دانشجویان در برابر دستگیری و قتل دگراندیشان و بالاخره تجمع آنان برای اعتراض به دستگیری محسن کدیور در دانشگاه تهران بود که با واکنش های خشونت آمیز گروه فشار همراه بود. با این همه هنوز نهادهای دموکراتیک در دانشگاه ها مستقر نیستند و دانشجویان نمی توانند در تشکل های مستقل و خارج از حاکمیت فعالیت کنند. شاید یکی از دلایلی که باعث افزایش نشریات دانشجویی شده است همین فقدان تشکل هاست که دانشجویان را تشویق می کند در قالب نشریات به فعالیت های حزبی روی آورند. طبق آمار موجود تعداد نشریات دانشجویی به ۳۰۰ نشریه رسیده است.

فعالیت در فضای آزاد و تلاش برای استقرار دموکراسی همواره هزینه هایی دارد. در فضای پس از دوم خرداد گرچه به نظر می آمد که با اجرای قانون و تمرین رفتار مدنی و ایجاد فضایی برای گفت وگو و... جامعه ایرانی پس از سال ها آزادی را تجربه می کند. اما همین حرکت ها خود واکنش هایی را برانگیخت که مخالف تساهل، مدارا و تحمل بود و این خشونت و مخالفت را در قالب رفتارهای غیرمنطقی نشان داد. اولین حرکت ها مطبوعات را نشانه گرفت. امتیاز روزنامه های جامعه و توس و مجلات جامعه سالم، آدینه لغو شد، ایران فردا دادگاهی شد، هفته نامه های راه نو، توانا و آبان تهدید به تعطیل شدند. پیام هاجر به دلیل چاپ مطلبی از آیت الله منتظری به دادگاه احضار شد. خشونت به ربودن و قتل دگراندیشان انجامید. پیروز دوانی ناپدید شد، پروانه و داریوش فروهر، پوینده و مختاری به قتل رسیدند. لیست های سیاهی منتشر شد که در آن اسامی افراد دیگری ذکر شده بود به دفترهای روزنامه ها و مجلات حمله شد، ... چنین اقداماتی که مقاصدی چون سرکوب دگراندیشان ایجاد جو ناامنی، ممانعت از آزادی بیان و ... را دنبال می کرد با واکنش های بسیاری روبه رو شد که نتیجه آن عکس بود و بالاخره چاقو دسته خود را برید.

تغییر نگرش فرهنگی جامعه درباره نقش زن در خانواده و...

طبق تحقیقات مرکز جرم شناسی دانشگاه تهران، مردانی که همسران خود را به قتل می رسانند عموماً بیش از ۴۰ سال و زنانی که مرتکب این جرم می شوند بین ۲۲ تا ۲۸ سال سن دارند. بیشتر مردانی که به همسرکشی دست می زنند، دچار توهم یا افرادی متعصب هستند و نسبت به زنان خود بی اعتماد می شوند

در پاسخ به یک پاسخ:

زبان، زنده و پویاست و از ما فرمان نمی برد

اشاره:

در شماره پنجم اسفندماه روزنامه نشاط گزارشی نوشتیم با عنوان «سه شدن، قاطی کردن و جوش آوردن»، در این نوشته به نکاتی درباره تغییرات زبان در عرصه تغییرات اجتماعی پرداختیم. همکار ما عبداللهی در نوشته ای در تاریخ ۲۳ اسفند به نقد این نوشته پرداخت. نوشته ای را که می خوانید حسن صلح جو از نویسندگان و روزنامه نگاران به روزنامه سپرده که پاسخی است به نوشته آقای عبداللهی.

در صفحه اجتماعی روزنامه نشاط مطلبی چاپ شد با عنوان نقدی بر «سه شدن، قاطی کردن و جوش آوردن». در این نقد، نویسنده با انتقاد از گزارش سیدابراهیم نبوی درباره اصطلاحات و کلمات رایج در زبان عامیانه، نوشته است:

«جریان اصیل و خروشان فرهنگ جداست و ما حق نداریم این شبه فرهنگ بی ریشه را به عنوان یک جریان اصیل فرهنگی معرفی کنیم».

آقای عبداللهی، دوست نویسنده ما برداشت خود را از فرهنگ در یک قالب کوچک محدود کرده و سپس این برداشت را به عنوان یک قانون تعمیم داده است و کلمات و اصطلاحات بررسی شده در گزارش آقای نبوی را «شاخه های کوچک منحرف» نام نهاده است.

این نحوه برخورد با زبان و فرهنگ، دست کمی از برخوردهای حذفی وقشری گرایانه برخی گروه های سیاسی فعال در جامعه ما ندارد و در آن تفکری موج می زند که مایل به حذف عناصر «غیرخودی» است. راستی بر اساس چه معیاری می توان اصطلاحاتی مثل «سه شدن، قاطی کردن و جوش آوردن» را شاخه های کوچک منحرف نام نهاد؟

زبان یک فرآیند زنده و پویاست و مثل هر موجود زنده دیگری دستخوش زایش، رشد، بلوغ، تحول و مرگ می شود. کلمات محاوره ای یا محلی (Slang) و همین طور اصطلاحاتی که در تمام زبان های زنده دنیا در دوره های زمانی کوتاه یا بلند رایج می شوند، بخشی از فرهنگ زبانی یک قوم به شمار می آیند. بررسی میزان خوبی و بدی یا سطح ابتذال و اصالت این واژه ها و اصطلاحات آن قدر نسبی و سلیقه ای است که

نقدی بر
«سه شدن، قاطی کردن و جوش آوردن»

خط کش به دست گرفتن برای جداسازی مرزهای بین آن ها، کار ابلهانه ای به نظر می رسد.

کلمات ابتدا در گروه های کوچک رسمی و غیر رسمی اجتماعی زاده می شوند و مورد استفاده قرار می گیرند و پس از مدتی به دلایل مختلف، که اصلی ترین آن اصل پویایی زبان است، از بین می روند. این عبارات جدید برای رسیدن به این اصطلاحات، بار معنایی خاص آن ها و حرکت پیش رونده زبان در جامعه است. نمی توانیم با خطکش سلیقه ها، فرهنگ و زبان را اندازه کنیم و هر کدام را که در چارچوب خطکش ما قرار نگرفت، «غیراصیل»، «لمپنی» و نظایر آن بخوانیم.

چه بخواهیم و چه نخواهیم فرهنگ زبانی ما مجموعه ای است از نثر پیراسته بیهقی و شعر بی بدیل حافظ و مولانا گرفته تا دوران بلوغ و فراگیر شدن، نیاز به مقبولیت اجتماعی دارند.

اگر کلماتی مثل «سه شدن و خالی بستن» در سطح بسیار گسترده ای می پذیرند و از آن ها در گفت وگوهای روزمره استفاده می کنند به دلیل قدرت نهفته در عبارات و اصطلاحات محاوره ای وچاله میدانی گسترش و نضج واژه ها و اصطلاحات، خاصیت طبیعی زبان است و نمی توان آن را مایه سرافکندگی دستگاه های فرهنگی دانست. راستی می شود با چوب و چماق، واژه عاریتی و مصنوعی یا هر وسیله دیگری جلوی انتشار عبارات و اصطلاحات قدرتمند را گرفت؟

بررسی این اصطلاحات و واژه های تازه آمده، یک کار گسترده در مبحث زبانشناسی است که در همه دنیا به وفور یافت می شود و هیچ کس هم این گونه گزارش ها و بررسی ها را عامل مخرب فرهنگ نمی داند.

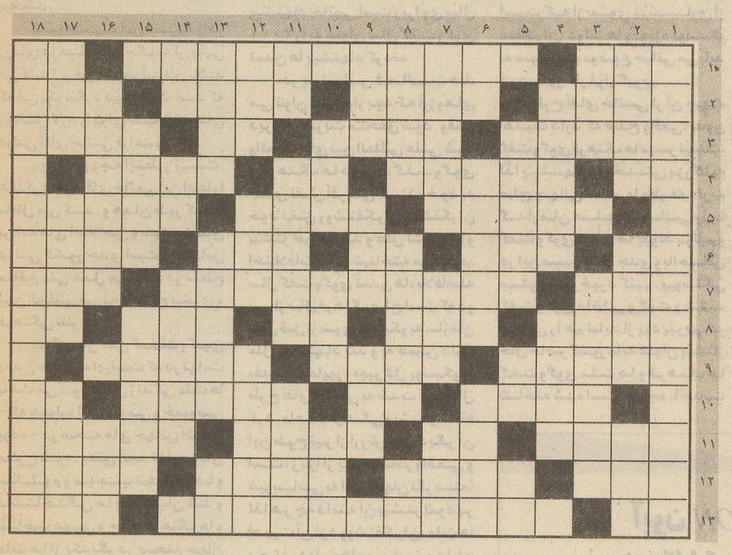
آقای عبداللهی عزیز! تصور کنید اگر قراربود همه ما اکنون به زبان کتاب های درسی ظاهراً پیراسته خود حرف می زدیم و زایش و پویشی برای زبان در کار نبود، چه دنیای غیرقابل تحملی به وجود می آمد؟

به دوست عزیز خود هم بفرمایید که بهانه آن آقای معتادی که به پهنای صورتش اشک می ریخته و مقصر اعتیاد خود را کلمه «باوفا»ی فیلم گوزن های کیمیایی ذکر کرده، آن قدر آبکی است که به همان لطیفه قدیمی و بی مزه «رفیق بد» و «ذغال خوب» پهلو می زند.

آقای عبداللهی عزیز! باور کنید زبان موجود خلاق، زاینده و پویایی است. این درست نیست که دامنه حذف های سلیقه ای را به این وادی بکشانیم و به بهانه حفظ فرهنگ حصارهای اصالت و فرهیختگی به دور آن بکشیم.

باسپاس حسن صلح جو

جدول شماره - ۲۵

افقی

۱- آدم بی تجربه و ناوارد - نخست وزیر مالزی - حرف فاصله ۲- عمودی و افقی دروازه فوتبال - مرحله میان آرد و نان - نامی برای پسران - طبل بزرگ ۳- وسیله نظافت دندان - دیدنی تشنه در بیابان - کلید انگلیسی - مؤسس کنسرواتوار ملی موسیقی فرانسه ۴- نشانه جمع مؤنث - شهرستانی نزدیک مهاباد - خاک کوزه گری - نوعی کرنای کوچک ۵- چای این کشور شهرت دارد - نام دختر گرامی حضرت امام حسین (ع) که مقبره اش در دمشق است - کمک رساندن ۶- مقابل پیش است - آتش - عدد منفی - ریسمانی از لیف - قانون چنگیزی ۷- از هم جدا - حمایت از آنها مایه خشنودی پروردگار است - بزرگتر از رودخانه ۸- دیکته - کشتی رزمی - واحد پولی در شرق آسیا - نامیمون - جامد ۹- زیرکی - ستاره ضرب المثل زدنی - مخلوطی از آهک و خاکستر که در قدیم یکی از مصالح ساختمانی بود ۱۰- کنایه از آدم پخمه است - نمایش انگلیسی - وفادار ماندن به آن ارزش دارد - رایحه ۱۱- از فروشگاه های زنجیره ای - بله انگلیسی - جدید و تازه - دفعه ها ۱۲- مهر و محبت گیلکی - تمام - یکی از وسایل ارتباطی از نوع نوشتاری - دینداری ۱۳- رمیدن، آشفتن - عربی تیم ملی فوتبال نایب قهرمان جام جهانی فرانسه - جواب مثبت.

عمودی:

۱- بسیاری از کارخانه های تولید کالا برای حمایت از مصرف کننده ارایه می کنند ۲- تابلویی در دست مأمور راهنمایی و رانندگی - از تمدنهای باستانی - رنگ ۳- از رفتن نهی می کند - از مطبوعات معروف لبنان ۴- اتاق کاپیتان کشتی - مطلع ۵- تلاطم امواج دریا - پهلوان - تکرارش برادر شیرازی است ۶- حرف درد - تنها رود قابل کشتیرانی ایران - هوس زن باردار ۷- هم اندازه، هم قد - ابزار دست کشاورز - مواظب این نوع قارچها باشید ۸- ملکه امپراطوری روم شرقی در سال های ۷۸۰ تا ۷۹۰ میلادی - سرزنش - می دهند تا رسوا کنند ۹- مخفف تورا - آزاد - روز عرب ۱۰- اختراعی بزرگ که زندگی امروز بشر به آن وابسته شده است - از رودهای بزرگ آفریقا - قله ای در کشورمان ۱۱- پایتخت فراری - نامی برای دختران - شهری اروپایی که زمانی مرکز چکسلواکی بود ۱۲- سنگ ارزیابی طلا - وجود دارد - مرکز تفریحی و فرهنگی که بسیاری از شهرهای کشور هنوز فاقد آن هستند ۱۳- نام پیشوای سوم شیعیان - از وسایل مرتبط با برق خودرو - دانه معطر ۱۴- واحدی در وزن - از نت ها - محل ایستادن امام جماعت در مسجد ۱۵- نوعی فنر که در عطف جزوه قرار می دهند - قطعه ای از موسیقی و خاص آلات موسیقی ۱۶- عضو سفارتخانه - از بالا پوشها ۱۷- از وسایل ماهیگیری - سیاه - نامدار ۱۸- داشتن آن یکی از شرایط ازدواج برای دختران و پسران است.

گفت‌وگو با احسان نراقی (قسمت اول)

ما باید پرچمدار گفت‌وگوی تمدن‌ها باشیم

گفتگو از: سید مسعود رضوی

اشاره:

احسان نراقی هم اکنون مشاور ویژه دبیرکل یونسکو در پاریس است. وی یکی از فعالترین متفکران ایران از دهه چهل به این سو بوده است. نراقی از اخلاف ملامهدی نراقی و از برادرزادگان ملااحمد نراقی معروف است که در سال ۱۳۰۵ در کاشان پای به عرصهٔ حیات نهاد. تحصیلات خود را در دو نوبت در دانشگاه ژنو - نزد ژان پیاژه - در سال ۱۳۳۰ و ۱۳۳۵ در دانشگاه سوربن پاریس به اتمام رساند. مهمترین دورهٔ فعالیت ماقبل انقلاب وی به دهه های چهل و پنجاه باز می گردد؛ زمانی که مؤسسه مطالعات و تحقیقات اجتماعی را بنیان نهاد. در دههٔ پنجاه، وی سه اثر معروف «غربت غرب»، «آنچه خود داشت» و «طمع خام» را منتشر کرد. این آثار حاوی حملات او به تکنوکرات های غربگرا و فقدان نگرش بومی گرا و ندیدن ارزش های فرهنگی سنتی بود. همین نگرش، همراه با انتقادهای تند وی از کمونیست ها و نادمان کمونیست که جملگی به برنامه های دولت وقت پیوسته بودند، موجی از انتقادهای تند را علیه او دامن زد که تا سال های اخیر نیز دامن کشیده است.

وی با تلاش ها و پژوهش هایی که کرد به مقامی معتبر در یونسکو بدل شد و گرایش غیرغربی و آسیایی یونسکو را سامان داد. نراقی یکی از پیشگامان نظریه گفت‌وگوی فرهنگ ها است و در سال ۱۳۵۵ نوشت: «امروز ناگزیریم که واقعیت غرب و حقیقت شرق را درهم آمیزیم و یگانه کنیم». گفت‌وگوی حاضر بخشی از دیدگاه های نراقی را منعکس می کند.

آقای دکتر نراقی، شما با مبحث گفت‌وگوی تمدن ها به دلایل مختلف آشنایی دارید. بسیاری از آثار و کتاب های شما نیز در زمینهٔ نقادی روابط و ضعف های تعامل میان فرهنگ هاست. در حال حاضر خاتمی رئیس جمهوری قرائت تازه ای از این پدیده ارائه کرده است. به نظر شما علل مقبولیت و توفیق این دیدگاه در نزد افکار عمومی جهان و حتی محافل فکری و نخبگان سیاسی چیست؟

- اهمیت دیدگاه و نظریه مطرح شده از زبان آقای خاتمی به گستره بین المللی آن باز می گردد. در گذشته جهان زیر فشارهای جنگ سرد قرار داشت و هیچ کشوری نبود که به نحوی از این مواضعه تأثیر نپذیرد یا آسیب نبیند؛ تقریباً همه سیاست ها و سیاستگزاری ها تحت الشعاع این پدیده جهانی قرار می گرفت.

پس از پایان جنگ سرد در دهه هشتاد و سپس نود، امریکاییان سعی کردند نقش فعال و یکجانبه‌ای را در صحنه های سیاسی و اقتصادی، حتی فرهنگی دنیا بازی کنند. در واقع گسترش اقتصاد آزاد و فرهنگ لیبرال - براساس تعریف آمریکاییان - و نوعی گلوبالیزاسیون (یکجانگری)، به یک معنا تحمیل شد. این جریان به تدریج در موقعیتی قرار گرفت که حتی اروپا را هم نگران خود کرد. به نظر می رسید که پس از پایان جنگ سرد سازمان ملل متحد نقش اساسی و مهمی در بازسازی نظام نوین جهانی - نه نظم نوین - برعهده بگیرد و فضای مشارکت گسترده برای کشورهای مختلف فراهم شود. اما سازمان ملل متحد هم بیشتر جنبه های حقوقی یا اقتصادی - سیاسی را تعقیب می کرد. این جنبه ها مربوط به دولت ها بود و دولت ها کمابیش با سازشکاری و براساس منافع خاص سیاسی عمل می کردند. به همین دلایل در بسیاری اوقات مقوم و مؤید ملت ها نبودند و ملت ها و فرهنگ و گرایش های آن ها همواره تحت الشعاع مصالح و تصمیم گیریهای سیاسی یا رقابت های ژئوپولیتیکی (جغرافیای سیاسی) قرار می گرفت. نظریه مهم و جدی «گفت‌وگوی تمدن ها» با درایت و با استفاده از چنین خلأ و نقصی در عرصه جهانی مطرح شد. آقای خاتمی به عنوان یک چهره فرهنگی که برآمد از یک حرکت دموکراتیک و کاملاً مقبول در نزد افکار عمومی جهان بود، توانست پرچم این جریان را برافرازد و با طرح حساب شده و صحیح خود، به گفت‌وگوی تمدن ها خصلتی جهانی ببخشد.

شما اهمیت این نظریه را در ژرفای فرهنگی آن چگونه ارزیابی می کنید؟ برخی شاید بر این باور باشند که این یک شگرد دیپلماتیک است که پوشش لازم را برای سیاست های دولتی آقای خاتمی فراهم می کند.

- به هیچ وجه اینطور نیست. عملکرد خودآقای خاتمی این ادعا را باطل می کند. و همان طور که در برنامه های اصلاحی و سیاست های دولتی کشور جدی است و براساس منافع ملی عمل می کند، در سطح بین المللی نیز به مصالح بشری و فرهنگی نظر دارد.

به گمان من گفت‌وگوی تمدن ها نظریه ای است که در نهایت باعث می شود عمق زندگی ملت ها - که همواره امری بومی و خصوصی بوده - در صحنه های جهانی آشکارا مطرح شود. یعنی آنچه تا این زمان مکتوم و موجب تفاوت ها و ناشناختگی ها بود عیان شد و شناخت عمیق و جدی فرهنگ ها و ملت ها از یکدیگر در صحنهٔ جهان متحقق می شود. به همین علت گفت‌وگوی تمدن ها می تواند بستر نظام صلح جهانی باشد و زمینه های آشنایی و برادری میان ملت ها را فراهم می آورد. این دیدگاه، در نهایت با تضعیف قدرت حاکمهٔ چند کشور ثروتمند قوی و تحمیل گر - بخصوص امریکا - نفوذ سیاسی و اقتصادی آن ها را کاهش خواهد داد و فرصت های بهتری در میان ملل مختلف سراسر جهان قرار خواهد داد.

شش میلیارد جمعیت جهان که در جوامع مختلف و با فرهنگ های متفاوت زندگی می کنند فرصت بیان خواست ها و ارایه فرهنگ های خود را خواهند داشت.

علاوه بر این، موضوع هایی که تاکنون عمدتاً جنبه سری و سیاسی داشته روی صحنه می آید و به صورت باز و آشکار در معرض قضاوت همهٔ مردم قرار می گیرند.

می توان از پاسخ های شما نتیجه گرفت که به دلیل توجه به وجوهی که کمتر در معادلات جهانی مدنظر بود - از جمله فرهنگ و هویت های ملی - اکنون جاذبهٔ نظریهٔ گفت‌وگوی تمدن ها فراگیر شده است. آیا اقبال و توجه روشنفکران و نخبگان فرهنگی نیز به همین دلیل است؟

- بله، خدمت رئیس جمهور ایران، عمدتاً از همین منظر قابل فهم است، ولی نتایج آن بسیار فراتر از آن خواهد بود. وی جریان دیالوگ بین فرهنگ ها و ملت ها را که همواره به صورت نظری و انتزاعی، یا به صورت آرزو و آرمان روشنفکرانه، مطرح می شد، به یک موضوع فعال و قابل تحقق در سطح جهان متحول ساختند. آقای خاتمی با پیشگام شدن در این گفت‌وگو و سپس با طرح دقیق آن در سازمان ملل، بعد جدیدی به آن دادند. خصوصاً این که یونسکو نیز سال ۲۰۰۰ را سال «فرهنگ صلح» اعلام کرد و این مقدمه مناسب و نمادین برای پیشنهاد خاتمی است زیرا وی سال ۲۰۰۱ را به عنوان سال گفت‌وگوی تمدن ها پیشنهاد کردند.

در پرتو این فعالیت ها، می توان امیدوار بود که آرزوهای دیرینه بشریت متحقق شود. وقتی واقعیت های بین المللی علنی شود و فرهنگ ها در یک گفت‌وگوی جدی نقش آفرینی کنند، خود به خود نقش روشنفکران و متفکران بیشتر خواهد شد و علل تشنج ها و اختلافات بهتر شناخته می شود. سال گفت‌وگوی تمدن ها، بلافاصله پس از سال فرهنگ صلح است که دو سال قبل از سوی یونسکو به سازمان ملل پیشنهاد شد و به همین دلیل «فدریکو مایور» دبیرکل یونسکو از طرح آقای خاتمی به شدت استقبال کرد. ماهیت فرهنگی و بشردوستانه این طرح نیز از ارزش های دیگر آن است، زیرا از یک منظر واقعی و غیرسیاسی به امور جهان نگریسته؛ لذا هر چه دامنه آن بیشتر شود بر اهمیت آن نزد روشنفکران، ملت ها و حتی دولت ها و سیاستمداران جهان افزوده خواهد شد.

چنین طرحی با این دامنه وسیع و جهانی، الزام های فراوانی لازم دارد. از جمله می باید با واقع بینی با آن روبرو شد و در امور داخلی نیز هماهنگ با آن بود. آیا ما بدون آن که در داخل امکانات استعلای فرهنگی و گفت و شنید عمیق را فراهم آورده باشیم، قادر هستیم به آن ابعاد جهانی ببخشیم؟

- این نکته کاملاً سنجیده است. لزوماً می باید در داخل کشور نیز التزام عملی نسبت به این شعارها مطرح باشد. کشور ما نمی تواند پرچمدار جهانی گفت‌وگوی تمدن ها باشد در حالی که خود در داخل از گفت‌وگو و به قول شما برخورد استعلایی فرهنگ ها پرهیز کند. بقول شاعر بزرگ ایرانی:

ذات نایافته از هستی بخش کی تواند که شود هستی بخش

تکامل و بهبود دیالوگ در داخل ایران، مقدمه لازم برای طرح آن در عرصه های کنونی جهانی است. شاید نخستین مرحله این امر، وارد کردن مردم ایران تا اعماق روستاها در جریان فهم و درک پدیده های فرهنگ بومی باشد.

آنچه شما گفتید، نظراً معقول و منطقی است، اما خیلی کلی و انتزاعی است. آیا راهکارهای دقیق تری در نظر دارید؟

- این موضوع را هر چقدر ایرانیان جدی بگیرند، در خارج هم جدی گرفته خواهد شد. از جمله سازمان ملل متحد هم تأثیر خواهد گرفت. درست نظیر سال جهانی صلح. صلح یک ضرورت جهانی است که از سوی بسیاری از متفکران، دولت ها و بویژه یونسکو به عنوان یک موضوع حیاتی می باید در دستور کار قرار گیرد.

طرح آقای خاتمی از آن جهت اهمیت دارد که صلح واقعی، بدون گفت‌وگوی فرهنگ ها میسر نیست، لذا پیشنهاد وی خدمتی بزرگ به صلح جهانی است. ما وظیفه داریم که آرمان صلح جهانی را با گفت‌وگوی تمدن ها پیوند بزنیم و در این مسیر کاملاً جدی و بااحساس مسئولیت برخورد کنیم. پیوستگی گفت‌وگوی داخلی و گفت و شنید جهانی را هم نباید از یاد ببریم. در حال حاضر کشور ما به عنوان پیشتاز گفت‌وگوی ملت ها و فرهنگ ها شناخته شده است. هر چه با جدیت و سعهٔ صدر بیشتر به این امر مهم بپردازیم، ثمرات بیشتر و متعالی تری به دست خواهیم آورد و مسلماً همه ملل دنیا از ایرانیان و آقای خاتمی سپاسگزار خواهند بود.

در آغاز هزاره سوم، کشور ما به عنوان یکی از پایدارترین مراکز تمدنی جهان، پیشنهاد ارزشمند و بسیار مهمی را برای جهانیان به ارمغان آورده است. ملت های مختلف جهان در آسیا، امریکای لاتین و آفریقا به این پدیده با اعجاب

به گمان من گفت‌وگوی تمدن ها نظریه ای است که در نهایت باعث می شود عمق زندگی ملت ها در صحنه های جهانی آشکارا مطرح شود.

باشیم و به حاشیه رانده نشویم، می باید بپذیریم که در عرصهٔ فرهنگ و تمدن، متفکران مؤثرتر هستند. سیاستمداران باید در این عرصه جای خود را به متفکران بدهند. نباید گفت‌وگوی تمدن ها را به یک بازی سیاسی تنزل دهیم. اگر سیاسی کاری حاکم نشود و نظرهای جامعه شناسان و متفکران و روشنفکران فعال شود، ما به آرمان حقیقی در این زمینه نزدیک خواهیم شد.

من در آن چه خود داشت نوشته‌ام که در کشور ما و سایر فرهنگ های آسیایی «دین و فرهنگ در تمام کوشش ها و تلاش های مردم سهمی اساسی دارد و اوقات زندگی به کار و استراحت و گردش و تفریح و فعالیت های فرهنگی جدا از هم تقسیم نشده است. اکثر ملاک های داوری غربیان در آسیا نامتناسب و ناموزون و فاقد حقیقت، به معنی حقیقی این کلمه، است.» (ص۱۲۲)

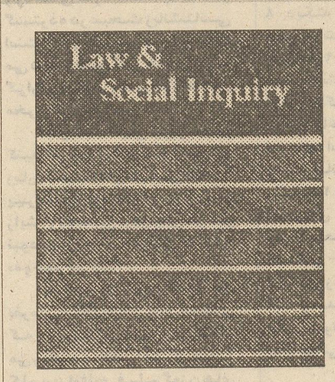
نیز پس از بررسی وضع چند کشور آسیایی این نتیجه را مطرح کردم: «حوادث سال های اخیر در روحیات و افکار آسیاییان، بخصوص نسل جوان، تأثیر عمیقی گذاشته است. شیفتگی در مقابل غرب به تدریج به یک نوع تفکر انتقادی تبدیل شده است... ضعف و تزلزلی که زندگی غرب را سراسر فرا گرفته، همه و همه، از عواملی است که آسیای کهن را در مسیر تاریخی بازگشت به خود و بیدار شدن قرار داده است.» (ص۱۳۲)

مطالبی که گفتید بسیار مهم و ارزشمند بود، اما من ارزیابی دقیقتر شما و در عین حال راهکارهای مشخص و مکانیسم های قابل تحقق را از نظر می نگرند. در اروپا و امریکا نیز رهنمود گفت‌وگوی تمدن ها را دارد. ما باید بتوانیم نمایندگان فرهنگ ها، دین ها و تمدن های جهان را گردهم آوریم. بودایی، کنفسیوسی، یهودی و مسیحی می باید در ایران اسلامی و در پرتو اندیشهٔ اصیل متفکران ما به گفت‌وگو و نتیجه برسند. باید آن زمینه ها و شرایط مساعد، از جمله سعهٔصدر، در ما جمع باشد. اگر چنین شد، اکسیژن لازم برای تحقق پیشنهاد فراهم می آید. ما اگر می خواهیم رهبر واقعی این حرکت جنجالی و ریشه یابی این قبیل مسائل، جبهه گیری، یا به عبارتی بهتر سمت گیری های مختلف اجتماعی، و تحلیل رهیافت های مختلف مردم در خصوص مسائل و موضوعات مختلف زندگی اجتماعی و روزمره است. در عین حال، هر شماره به طور خاص پیشرفت های نظری و تحولات نقطه نظرات مردم درباره مسائل مختلف را مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار می دهد.

علوم اجتماعی و نیز علوم رفتاری در این نشریه نقش برجسته ای را بر عهده دارند و در رأس سایر شاخه های پژوهشی علوم اجتماعی و علوم انسانی قرار دارند.

این نشریه هر چهار ماه یک بار منتشر می شود.

گزارشی از یک کتاب

آیون AION

نویسنده: کارل گوستاو یونگ

Jung•G•C

ناشر: دانشگاه پرینستون

UniversityPrinceton

کتاب، پژوهش هایی است در باب پدیدارشناسی خود (Phenomenology of the self). این کتاب یکی از آخرین آثار عظیم یونگ است. فصول کتاب عبارتند از: درباره من (ego)، سایه، آنیما (anima)، و آنیموس (animus). کتاب حاوی مفاهیم کلیدی و ارزشمند دستگاه روانشناسی یونگ است.

معرفی گاهنامه های پژوهشی

نشریه نظر عمومی Public†Opinion Quarterly

این نشریه که در سال ۱۹۳۷ بنیاد نهاده شده، همواره از جمله نشریات معتبر و موفق در زمینه توسعه و تحقیقات اجتماعی بوده است. محور اصلی این نشریه، فی الواقع نظرها و دیدگاه های عمومی است که نقطه اتکای محققان و پژوهش گران علوم اجتماعی و انسانی واقع می شود. محققان علوم انسانی، در این نشریه نظریه ها و روش های متعدد پژوهشی را به کار می گیرند تا مجموعه این دیدگاه ها و نقطه نظرها را به طریقی محققانه و دقیق منعکس سازند. هدف محققان این نشریه، طرح موضوعات

اهل قلم / اهل کتاب

در شعله های آب

نوشته: سیدمرتضی مردیها

آقای مردیها، شنیده ایم که رمان شما تحت نام «در شعله های آب» زیر چاپ است و در نمایشگاه بین المللی کتاب در اردیبهشت ماه آینده عرضه می شود.

- همین طور است

شما به عنوان رمان نویس شناخته شده نیستید. چگونه شد که به نوشتن رمان دست بردید؟

- من از ابتدا دو حوزه علاقه متفاوت داشته ام: فلسفه و ادبیات. نوشتن رمان، پاسخی بود به گرایش دوم من که البته بروز چندانی نداشته است.

از چه زمانی و با چه انگیزه ای دست به کار نوشتن این رمان شدید؟

- در سال های انتهایی جنگ احساس کردم مطالب بسیاری با استفاده از مضامین جنگ منتشر می شود که به دلیل ضعف پرداخت هنری امکان بقا در قالب فرهنگ را ندارد. این انگیزه اصلی من برای نوشتن یک رمان درباره جنگ بود؛ رمانی که بین سال های ۶۶ تا ۶۸ نگاشته شد.

چرا چاپ آن را تا این زمان به تأخیر انداختید؟

- من قصد به تأخیر انداختن چاپ آن را نداشتم. اتفاقاً بر عکس، تلاش زیادی هم کردم که زودتر منتشر شود. ولی نشد.

چرا؟

- چون جنگ به نوعی تابو تبدیل شده بود. به همین دلیل هم از رمان جنگ تصور خاصی در ذهن همه بود. هر ناشری تا اسم رمان جنگ را می شنید، فکر می کرد چیزی از نسخ تولیدهای تبلیغاتی راجع به جنگ و مواضع ارزشی خاصی است که بعضی از آن دفاع می کنند. اگر هم می فهمید که این طور نیست، بلافاصله گمان می برد یک نوشته ضد جنگ است و چاپ آن مخاطره آمیز و هر دو تصور - که البته غلط بود - به یک نتیجه می رسید. چاپ نشدن رمان. تا این که سرانجام انتشارات کویر پذیرفت آن را چاپ کند.

این رمان با واقعیت چه نسبتی دارد؟ چند درصد آن خاطرات واقعی شماست و حوادثی که در جبهه شاهد یا درگیر آن بوده اید؟

- در بین منتقدان و رمان نویسان معروف گاه این جمله گفته می شود که هر رمان موفقی تجربه اصیل رمان نویس بوده است. این سخن بهره ای از حقیقت دارد - گرچه شاید در آن اغراق نیز باشد. من تجربه عمیقی از امور جبهه و جنگ دارم - بویژه در سطوح ذهنی و فکری آن. ولی در هر صورت این ها مایه های اولیه بوده است و رمان در نهایت پرداخته خیال و آفرینش هنری رمان نویس است.

رمان شما به لحاظ سبک چگونه است؟ یعنی در تقسیم بندی های رایج و شناخته شده تحت کدام قالب می گنجد؟

- از زوایایی مختلفی می شود به این موضوع نگاه کرد. به نظر من ساختار کلی این رمان چندان از شیوه های کلاسیک فاصله نگرفته است - به حدی که بخواهد وارد دنیای رمان نو شود. اصول آن همان شیوه کلاسیک است؛ ولی در چند مورد، مثل نثر داستان و نوع روایت تا حدودی سنت شکنی کرده است.

از لحاظ مضمونی که در آن طرح شده، در فضای خاصی قرار دارد که ویژه است. از نظر نوع نگاه نیز، در عین حال که واقع گرایی را از نظر دور نداشته، ولی واقعیت را به معنای وسیعی گرفته که خیال از جمله جدی ترین و مهم ترین لایه های آن است. بنابراین به سمبلیسم و سور ئالیسم بی اعتنا نیست.

پس با رمان پست مدرن مواجه نیستیم.

- به معنای مرسوم و معمول کلمه نه، ولی با یک رمان کلاسیک تیپیک هم مواجه نیستیم.

چرا ادبیات داستانی جنگ در میان ما چندان قوی و پربار نیست - و اصولاً ادبیات داستانی؟

- ضعف ادبیات داستانی یک دلیل دارد و بی رونقی رمان جنگ دلایلی دیگر.

ادبیات داستانی، در میان انواع رشته های هنری، بیش از هرچیز تعبیری از زندگی است. رمان نویس با ابداع هنری خود دست خواننده خود را در صمیمی ترین لایه های واقعیت می گذارد. در شرایطی که زندگی در چارچوب یک تفکر به سمت تابو شدن حرکت می کند، روایت زندگی هم دچار مشکل و تنگنا می شود. اما راجع به رمان جنگ. کسانی که با جنگ آشنا بوده اند رمان نویس نبوده اند؛ و کسانی هم که رمان نویس بوده اند، با توجه به مسایل سیاسی - فکری جنگ را سوژه خوبی برای رمان نمی دانسته اند.

اگر رمان، روایت زندگی است، چرا شما جنگ را به عنوان سوژه انتخاب کردید؟

- جنگ فقط مرگ نیست. جنگ هم بخشی از زندگی و بخش مهمی از زندگی نسل ماست. من سعی نکرده ام جنبه های خشن جنگ بر رمان سنگینی کند. جنگ بیشتر زمینه است، در ارتباط با احساس، اندیشه و شخصیت.

اصلاً رمان جنگی چه ویژگی هایی دارد؟

- یک رمان ممکن است راجع به جنگ باشد (یعنی در فضای جنگ اتفاق بیافتد) ولی هویت رمان بودن کاملاً بر آن غلبه داشته باشد. یکی از مشکلات نوشته هایی که ما درباره جنگ داریم (که شاید تعداد آن ها به هزاران عنوان برسد) این است که وجه محتوایی و مضمونی با موضع گیری خاص ارزشی چنان بر آن ها غلبه دارد که هرگونه هویت ادبی و هنری را از آن ها گرفته است در حالی که رمان «در شعله های آب» به نظر من، هویت ساختاری اش بر هویت گرایش آن کاملاً غلبه دارد.

شما در عالم شعر هم تجربه ای دارید؟

- من در واقع چند سالی شاعر بودم و احساس می کردم که قدرت تصویر سازی نیرومندی دارم. ولی در عین حال شاعر خوبی نیستم...

به تشخیص خودتان یا به تشخیص دوستان؟

- به تشخیص خودم، چون هیچ وقت هیچ کدام از اشعارم را چاپ نکردم. شاید حدود هزار بیت شعر - و بیشتر، غزل - دارم که هیچ کدام را برای چاپ عرضه نکرده ام. آن شعرها، علی رغم تصویرسازی های قوی، هیچ وقت شعرهای خوبی از آب درنمی آمد! تا این که احساس کردم اگر زبان شعر را (یعنی زبان تخیل، نه وزن و قافیه را) در نثر به کار گیرم، موفق ترم. الان احساس می کنم در این کار توفیق داشته ام.

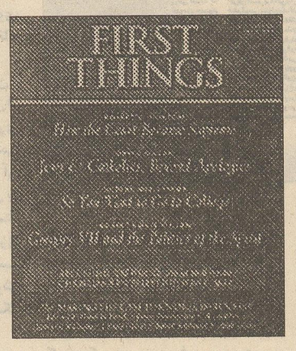
چه آینده ای را برای این رمان پیش بینی می کنید؟

- مشتاق شنیدن و خواندن انتقادهای صاحبنظران هستم. تا جایی که من اطلاع دارم این یک شروع است. نه فقط در آن وقت که رمان نوشته شد، یعنی ده سال پیش، بلکه حتی اینک هم. و هر شروعی اگر با نقد منصفانه همراه باشد، باعث زایش خواهد بود.

معرفی گاهنامه پژوهشی

اولین چیزها

First Things

نشریه «اولین چیزها» نشریه ای است غیر تخصصی و همه خوان درباره مسائل دینی و زندگی اجتماعی و روزمره.

این نشریه حاوی سه بخش اصلی است که عبارتند از: ۱- مقالات ۲- دیدگاه ها ۳- کتاب.

دیدگاه ها، نام عام و غیر تخصصی همان مباحث آزاد در نشریات تخصصی است، و معمولاً موضوعات عام دینی و همه فهم را دربر می گیرد. مثلاً در شماره ژانویه ۱۹۹۹ در بخش دیدگاه ها دو موضوع مورد بحث قرار گرفته که عبارتند از: «دشواری کاتولیک شدن» و «مسیحیان در سرزمین مقدس».

کتاب که بخش دیگر این نشریه است شامل دو بخش معرفی کتاب و نقد و بررسی کتاب های تازه انتشار یافته و همه فهم است. در نشریه «اولین چیزها»، حتی شعر نیز چاپ می شود.

ناشر «اولین چیزها»، «مؤسسه تحقیقات و پژوهش هایی درباره دین و حیات اجتماعی» است.

The Institute on Religion and Public) Life) هدف از انتشار این نشریهٔ بالا بردن سطح اطلاعات و آگاهی های دینی وفلسفی مردم است. این نشریه همه پژوهش گران در این زمینه ها را، صرف نظر از ملیت آنان به همکاری دعوت می کند.

سردبیر: ریچارد جان نوی هاوس. (Richard John Neuhous)

ویراستار: جیمز نوچترلین James Nuechferlein

مدیر داخلی: متیو برک Mathew Berke

این نشریه ماهنامه است.

رتبه‌بندی ریسک سیاسی و مالی کشورهای خاورمیانه

منبع: Economic Research Forum 1999
مترجم: جعفر خیرخواهان

اشاره

میزان ریسک اقتصادی و سیاسی کشورها و رتبه و امتیازی که کسب می کنند، از معیارهای اصلی قضاوت برای سرمایه گذاران و موسسه های مالی بین المللی است تا روابط و فعالیت اقتصادی را با آن کشور گسترش دهند یا از حدود روابط بکاهند.

مقاله حاضر وضعیت ریسک سیاسی و اقتصادی در کشورهای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا را مشخص می کند و در آن جایگاه ایران را نیز در مقایسه با سایر کشورهای منطقه آورده است.

گروه اقتصادی

شاخص های مربوط به اصلاحات نهادی کشورهای منطقه در سال ۱۹۹۶ نشان داد که منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا برحسب تغییرات پنج شاخص اصلی ریسک به نام ابطال قراردادها به دست دولت، خطر مصادره دارایی ها، حاکمیت قانون، فساد مالی در دولت و کیفیت نظام اداری عملکرد نسبتاً خوبی داشته اند.

در این بررسی خواهیم دید که چگونه هفت کشور مصر، ایران، لبنان، مراکش، عربستان سعودی، سوریه و ترکیه وقتی این شاخص ها را در نظر بگیریم نسبت با میانگین ۱۸ کشور منطقه عمل کردند. گروه کشورهای منطقه شامل ۱۸ کشور الجزایر، بحرین، مصر، ایران، عراق، اسرائیل، اردن، کویت، لبنان، لیبی، مراکش، عمان، قطر، عربستان سعودی، سوریه ترکیه، امارات متحده عربی و یمن است. دوره مطالعه این بررسی سال های ۱۹۸۵ تا ۱۹۹۷ (۱۳۶۴ تا ۱۳۷۶) را در برمی گیرد که تغییرات پنج شاخص یاد شده را نشان می دهد. نیز وضعیت ۱۷ کشور منطقه را در دو فاصله زمانی ۱۹۹۵ و ۱۹۹۷ هر کشور با توجه به دو شاخص کلی به نام شاخص نهادی - دولت: امتیاز بین ۰ تا ۱۰ است و امتیاز کمتر داشتن به معنای خطر بالاتر است. این شاخص ریسکی را اندازه گیری می کند که یک دولت با تعدیل و تغییر قراردادها به شکل ابطال، تعویض یا کوچک کردن آن به وجود می آورد که به علت صرفه جویی و کاهش در بودجه، فشارهای طبیعی، تغییر در دولت یا تغییر در اولویت های اجتماعی و اقتصادی دولت است.

در دوره ۹۷ تا ۹۵ چهار کشور از گروه هفت، یعنی مصر، ایران، لبنان و مراکش با کاهش دادن «خطر ابطال

از این تحلیل آماری اجمالی می توان به این نتیجه رسید که اصلاحات نهادی - نقش مهمی در بهبود مستقیم رفاه کل جمعیت، سلامت مالی اقتصادی و رفاه شهروندان دارند

قراردادها از سوی دولت» بالاتر از متوسط منطقه قرار گرفتند و سه کشور عربستان سعودی، سوریه و ترکیه پایین تر از میانگین قرار گرفتند. بهبود یافتن چشمگیر وضعیت مصر برای این متغیر در فاصله سال های ۱۹۹۱ و ۱۹۹۲ موجب شد که از مجموعه گروه ۱۸ کشوری منطقه پیشی گیرد.

این سو مصر با کاهش دادن خطر مصادره، از میانگین منطقه پیشی گرفت و بهتر و سازگارتر از شش کشور دیگر عمل کرد. سایر کشورها اندکی کمتر یا بیشتر از میانگین این شاخص باقی ماندند.

فساد مالی در دولت: امتیاز ۰ تا ۶ که امتیازات کمتر نشان دهنده درجه بالاتر فساد مالی مقام های عالی رتبه دولتی و به شکل رشوه و تقاضای مبالغ ویژه کردن در رابط با مجوزهای صادرات و واردات، کنترل های ارزی، ارزیاب های مالیاتی، خدمات حمایتی نیروی انتظامی یا اعطای وام در سطوح پایین تر مقامات دولتی قابل تشخیص است.

سه الگوی جالب در این شاخص قابل مشاهده است. اول آن که عربستان سعودی و مراکش با ثبات ترین عملکرد را از ۱۹۸۸ نشان می دهند. هر چند که عملکرد پایدار عربستان سعودی آن کشور را همواره پایین تر از میانگین گروه قرار داده است. دوم آن که ایران و سوریه شاخص پایداری در دوره جدید ۱۹۹۲ تا ۹۷ دارند که بیانگر عملکردهای بهتر از میانگین طی این دوره است. سوم آن که مصر و ترکیه عملکردهای یکسان و بسیار چشمگیری نشان می دهند به طور کلی شاخص هر دو کشور در اوایل دهه ۱۹۹۰ افزایش یافت، سپس ثابت باقی ماند و پس از آن بشدت سقوط کرد. در حال حاضر هر دو کشور کاملاً زیر میانگین گروه قرار دارند. در نهایت لبنان هم نوسانات تند و شدیدی را در این شاخص تجربه کرده است.

حاکمیت قانون: امتیاز بین ۰ تا ۶ با امتیازات کمتر نشان دهنده حاکمیت کمتر قانون است. این متغیر حکایت از درجه تمایل شهروندان یک کشور به گردن نهادن در برابر نهادهای دیرینه و تثبیت شده ای دارد که قوانین را وضع کرده اند و به اجرا در می آورند و برای اختلافات حکم صادر می کنند.

به طور مشخص تر، امتیازهای بالاتر نشان دهنده «نهادهای سیاسی سالم، نظام دادگستری قدرتمند، انتقال آرام و منظم قدرت» است درحالی که امتیازهای پایین تر نشان دهنده اتکای بیشتر به عملیات فیزیکی، کتک کاری، خشونت و سایر وسایل غیرقانونی برای فرونشاندن اختلافات است. حاکمیت قانون یک افت را طی اواخر دهه ۱۹۸۰ در مصر و ایران و در اوایل دهه ۱۹۹۰ در عربستان سعودی و ترکیه تجربه کرد. هر چهار کشور پیشرفت مداومی در سال های اخیر کرده اند.

علیرغم این پیشرفت ها عملکرد مصر همواره پایین تر از گروه قرارداد. درحالی که عربستان سعودی علیرغم فراز و فرود اوایل دهه ۱۹۹۰ در این شاخص همیشه از گروه پیشی گرفته است. در حال حاضر، عملکرد ایران بالاتر از میانگین گروه است. در حالی که عملکرد ترکیه پایین تر از گروه باقی مانده است. از سه کشور باقیمانده لبنان عملکرد نامطلوبی دارد و سوریه و مراکش بالاتر از میانگین قرار دارند.

کیفیت نظام اداری: امتیاز ۰ تا ۶ که امتیازهای بالاتر نشان دهنده استقلال از فشار سیاسی و توانمندی و تجربه اداره کشور، بدون تغییرهای شدید در سیاست ها یا بروز وقفه در ارائه خدمات دولتی است. همچنین وجود یک سازوکار مدون برای استخدام و آموزش نیروها را اندازه گیری می کند. این شاخص به نظر می آید که با ثبات ترین شاخص باشد به استثنای ایران و ترکیه که تا حدی در کیفیت نظام اداری از اوایل دهه ۱۹۹۰ پیشرفت کردند، دیگر کشورها هیچ تغییری در شاخص نشان ندادند.

در نتیجه، کیفیت نظام اداری در بالاترین سطح برای ایران و ترکیه (۴ در ۱۹۹۷ نسبت به میانگین گروه که ۳ است) قرار دارد. دیگر کشورهای گروه هفت به این خوبی عمل نکردند. یک مورد جالب عربستان سعودی است که شاخص نظام اداری آن از ۱۹۹۰ تا ۱۹۹۲ کاهش یافت و از آن به بعد ثابت ماند.

شاخص های کلی سیاسی و مالی

شاخص های نهادی بحث شده در بالا همگی زیر مجموعه ای از یک مجموعه مفصل شاخص ها هستند که برای ارزیابی آسیب پذیری و شرایط کشورهای منطقه در دسترس هستند. برمبنای این شاخص های مفصل دو شاخص کلی قابل تهیه است، یک شاخص آسیب پذیر ریسک نهادی - سیاسی و دیگری شاخص آسیب پذیری مالی است. شاخص های جزئی تر برای هر کدام و وزن مربوط به هر شاخص از این قرار هستند:

- شاخص ریسک سیاسی	۱۰۰ امتیاز
الف. شرایط اقتصادی - اجتماعی	۱۲
ب. برنامه ریزی اقتصادی	۱۲
ج. ثبات دولت	۱۲
د. جنگ های خارجی	۱۰
هـ. فساد مالی -	۶
و. دخالت نظامیان در سیاست	۶
ز. دخالت دین در سیاست	۶
ح. نظم و قانون	۶
ط. تنش های قوی	۶
ی. خشونت سیاسی	۶
ک. تهدید جنگ داخلی	۶
ل. توسعه احزاب	۶
م. کیفیت نظام اداری	۶
- شاخص ریسک مالی	۵۰ امتیاز
الف. نگرانی و فشار بدهی خارجی	۱۰
ب. پرداخت باتاخیر دستمزدها	۱۰
ج. کارایی و عملی بودن قراردادها	۱۰
د. از دست دادن کنترل بر نرخ ارز	۱۰
هـ. مصادره دارایی ها	۱۰

با استفاده از این معیارهای کلی، عملکرد ۱۹۹۷ هر کدام از هفده کشور منطقه با عملکرد این کشورها در ۱۹۹۵ مقایسه می شود. این مقایسه را که برای شاخص های سیاسی و مالی انجام شده است، در جدول زیر آورده ایم.

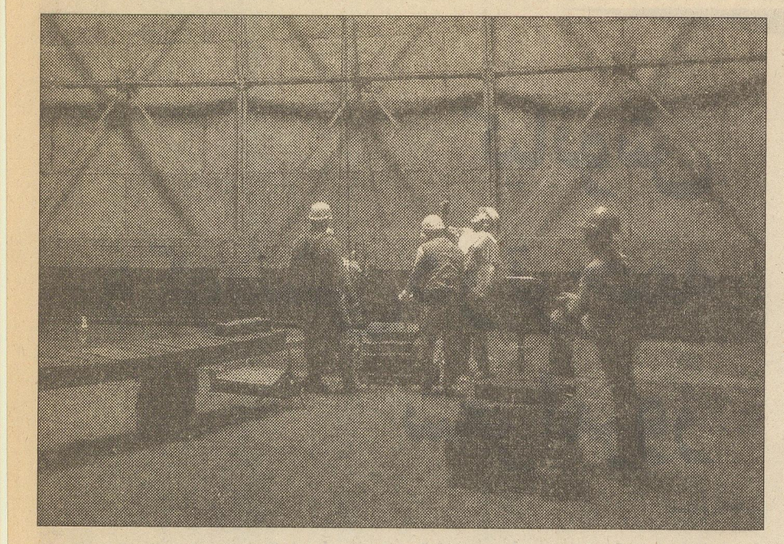
با در نظر داشتن معیار سیاسی بسیار ناامیدکننده است که متوجه شویم شاخص سیاسی اکثر کشورهای منطقه از ۱۹۹۵ تا ۱۹۹۷ بدتر شده است. استثناها الجزایر (کشوری با پایین ترین امتیاز در هر دو سال)، ایران، قطر، امارات متحده عربی، عمال و کویت (کشوری با بالاترین امتیاز در ۱۹۹۷) هستند.

در میان این زیر گروه، بزرگترین پیشرفت به الجزایر و کویت تعلق دارد.

جدول ۲: شاخص سیاسی و مالی برای کشورهای منطقه (۹۷ تا ۱۹۹۵)

کشور	شاخص سیاسی		شاخص مالی	
	۱۹۹۵	۱۹۹۷	۱۹۹۵	۱۹۹۷
الجزایر	۴۵	۴۸	۳۶	۳۸
مصر	۶۵	۶۲	۳۹	۴۰
مراکش	۷۰	۶۶	۳۸	۳۸
ایران	۶۵	۶۷	۳۴	۳۹
اسراییل	۶۶	۶۰	۴۲	۳۹
اردن	۷۴	۷۰	۳۷	۳۸
کویت	۷۱	۷۶	۴۳	۴۴
عربستان سعودی	۶۶	۶۶	۴۳	۴۳
سوریه	۶۷	۶۶	۳۳	۳۳
ترکیه	۵۹	۵۵	۳۶	۳۴
عمان	۷۰	۷۳	۴۲	۴۲
یمن	۶۶	۶۴	۳۳	۳۵
لبنان	۶۱	۵۸	۳۴	۳۵
لیبی	۶۱	۶۰	۳۵	۳۴
امارات	۶۸	۶۹	۴۱	۴۱
قطر	۶۷	۶۹	۴۱	۳۹
بحرین	۶۸	۶۴	۴۳	۴۱

کیفیت نظام اداری در بالاترین سطح برای ایران و ترکیه (۴ در ۱۹۹۷ نسبت به میانگین گروه که ۳ است) قرار دارد

در بین کشورهایی که از ۱۹۹۵ تا ۱۹۹۷ عملکرد بدتری داشته اند، اسرائیل و اردن قرار دارند که بیشترین کاهش را داشته اند.

شاخص مالی تصویر تا حدی نوید بخش تری ارائه می دهد. تعداد زیادی از کشورها در فاصله سال های ۱۹۹۵ تا ۱۹۹۷ پیشرفت نشان می دهند، بویژه ایران، یمن، لبنان، الجزایر، اردن، مصر و کویت.

در بین این زیر گروه، ایران تاکنون بیشترین پیشرفت را داشته است. در واقع حتی سه کشور باقیمانده عربستان سعودی، سوریه و ترکیه نیز بهبود زیادی در اوایل دهه ۱۹۹۰ نشان دادند هر چند که سطح جاری این شاخص (تقریباً ۷/۵) کمتر از میانگین منطقه است.

خطر مصادره دارایی ها: امتیاز بین ۰ تا ۱۰ است و امتیاز کمتر به معنای خطر بالاتر برای مصادره تمام عیار یا ملی کردن اجباری است. از ۱۹۹۲ به

جدول ۱: تحولات نهادی ۷ کشور منطقه (۱۹۸۵ تا ۹۷)

کشور	سال	ابطال قراردادها توسط دولت (بین ۰ تا ۱۰)	خطر مصادره دارایی ها (بین ۰ تا ۱۰)	حاکمیت قانون (بین ۰ تا ۶)	فساد مالی در دولت (بین ۰ تا ۶)	کیفیت نظام اداری (بین ۰ تا ۶)
مصر	۱۹۸۵	۵	۵	۲	۳	۳
	۱۹۹۲	۹	۹	۳	۲/۵	۳
	۱۹۹۷	۹	۱۰	۲	۴	۳
مراکش	۱۹۸۵	۴	۶	۲	۲	۴
	۱۹۹۲	۸	۹	۳	۴	۳
	۱۹۹۷	۹	۹	۳	۶	۳
ایران	۱۹۸۵	۳	۲	۳	۲	۲
	۱۹۹۲	۷	۸	۲/۵	۳	۳
	۱۹۹۷	۹	۹	۴	۵	۴
عربستان سعودی	۱۹۸۵	۳	۶	۳	۴	۴
	۱۹۹۲	۸	۹	۲	۴/۵	۳
	۱۹۹۷	۸	۱۰	۲	۵	۳
سوریه	۱۹۸۵	۴	۴	۲	۲	۲
	۱۹۹۲	۸	۸	۳	۳	۳
	۱۹۹۷	۸	۹	۴	۵	۳
ترکیه	۱۹۸۵	۵	۶	۳	۳	۳
	۱۹۹۲	۸	۹	۴	۴	۴
	۱۹۹۷	۸	۹	۲	۴	۴
لبنان	۱۹۸۵	۳	۴	۳	۱	۲
	۱۹۹۲	۵	۵	۲	۲	۲
	۱۹۹۷	۹	۱۰	۱	۴	۲
میانگین ۱۸ کشور منطقه	۱۹۸۵	۴	۵	۳	۲	۲/۵
	۱۹۹۲	۷/۵	۸	۳	۳/۵	۳
	۱۹۹۷	۸/۵	۹/۵	۲/۵	۴/۵	۳

استراتژی نفت ارزان

*محسن مسرت

چرا قیمت نفت در بازار جهانی سیر نزولی را طی می کند؟ قیمت نفت در بازار جهانی همراه با سقوط رژیم پهلوی و پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، به حدود ۴۰ دلار در ازای هر بشکه یعنی به بالاترین سطح قیمت در قرن جاری رسید که این واقعه به نظر نگارنده اولین قدم مؤثر در جهت تبدیل اقتصاد ناپایدار به اقتصاد پایدار در سطح جهانی بود و دو برنده بلاواسطه نیز داشت. اول کشورهای تولیدکننده نفت، گاز و سایر انرژی های فسیلی، دوم محیط زیست.

محسن مسرت

تولیدکنندگان انرژی و نفت در موقعیتی قرار گرفتند که بتوانند علی رغم کاهش نسبی تولید، درآمد خود را از تولید و صدور منابع طبیعی انرژی خود به صورت چشمگیر افزایش دهند. کشورهای صنعتی، یعنی مصرف کنندگان کلان انرژی فسیلی نیز با افزایش ناگهانی و ملموس قیمت انرژی و بحران مالی ناشی از آن، برای اولین بار مجبور شدند بر اقدامات جدی در جلوگیری از اسراف در مصرف انرژی و بالا بردن بازده انرژی در صنایع و بخش های مصرفی بپردازند. این وضع دیری نپایید و کشورهای صنعتی به خاطر تحمل مخارج افزایش قیمت انرژی بازندگان این واقعه شدند. به جای سرمایه گذاری در تکنولوژی های مدرن و منابع انرژی تجدیدپذیر از قبیل انرژی خورشیدی و تغییر الگوهای مصرفی در جهت اقتصاد پایدار و تقلیل مصرف و مخارج انرژی در دورنمای بلندمدت از این طریق سردمداران و سیاست مداران این کشورها ترجیح دادند راه دیگری را انتخاب کنند که می توان آن را راه یا استراتژی انرژی فسیلی ارزان نامید. ابعاد اقتصادی انرژی ارزان، خود دلیل گویای انتخاب این استراتژی است. چنانچه مصرف انرژی کشورهای «OECD» (سازمان همکاری و توسعه اقتصادی کشورهای صنعتی) را در سال میلادی ۱۹۹۶ ملاک امر قرار دهیم، این کشورها در ازای هر دلار که از قیمت نفت کاسته می شود هر سال حدود ۳۶ میلیارد دلار در مخارج انرژی صرفه جویی می کنند. این مبلغ در ازای ۱۰ دلار، ۲۰ دلار یا ۳۰ دلار نفت ارزان تر به مقیاس هر سال ۳۶۰ یا ۷۲۰ یا ۱۰۸۰ میلیارد دلار افزایش می یابد.

رقم آخر که معادل حدود ۴ درصد کل درآمد ملی کشورهای «OECD» است، بیان کننده اهمیت نفت هر چه ارزانتر در اقتصاد کشورهای صنعتی پیشرفته است. این محاسبه ساده و بخصوص صرفه جویی هزار میلیارد دلاری در مخارج سالانه انرژی از واقعیت چندان به دور نیست. چه با توجه به استدلالات تئوریک و محاسبات مستند قیمت واقعی نفت به عنوان یک منبع طبیعی رو به زوال و نایاب بالاتر از ۴۰ دلار برای هر بشکه است و لذا در حال حاضر هر بشکه نفت حداقل ۳۰ دلار ارزان تر از قیمت واقعی آن به فروش می رسد.

با توجه به میزان هزار میلیارد دلاری تفاوت مخارج انرژی سالیانه برای کشورهای «OECD» اهمیت استراتژی نفت ارزان در سطح جهانی و نقش اهرم های اقتصادی و سیاسی این استراتژی شاید بیش از پیش روشن شود.

وزیر امور خارجه اسبق ایالات متحده آمریکا و بانی اصلی استراتژی نفت ارزان هنری کسینجر در فوریه ۱۹۷۵ میلادی (بهمن ۱۳۵۳ شمسی) پیش بینی کرد که اوپک در اثر سیاست های اتخاذ شده «OECD» (سازمان همکاری و توسعه اقتصادی) از سال ۱۹۸۰ به بعد اجباراً با اضافه تولید نفت مواجه خواهد شد. ۲۵ سال پس از اولین اقدام مستقل اوپک در تعیین قیمت نفت و ۱۹ سال پس از موفقیت آمیزترین اقدام این سازمان چنین بر می آید که «OECD» در اجرای استراتژی نفت ارزان کاملاً موفق بوده و پیش بینی کسینجر تحقق یافته است.

به طور اختصار سیاست انرژی کشورهای «OECD» شامل تمامی اقداماتی است که این ها در وحله اول از نایابی عرضه انرژی (نفت، گاز، ذغال سنگ و انرژی اتمی)، در هر صورت جلوگیری کنند و در مراحل بعدی حتی توازن عرضه و تقاضای انرژی را در بعد جهانی به نفع مازاد تولید دایم و بالاتر بودن عرضه نسبت به تقاضا تغییر دهند و از این طریق سیر نزولی قیمت نفت و سایر انرژی را سبب شوند. عمده ترین اهرم های اقتصادی و سیاسی این استراتژی از این قرار هستند:

۱- ذخیره کردن نفت و مواد نفتی برای مدت حداقل ۶ ماه در تمامی کشورهای عضو «OECD».

۲- گسترش یارانه به تولید انواع انرژی به طور عمده انرژی های تجدیدناپذیر خارج از حوزه عملکرد اوپک از جمله بارآوری های لازم به رشد تولید انرژی اتمی، بارآوری به تولید نفت در سواحل دریاهای شمال اروپا، خلیج مکزیک، سواحل آفریقا (آنگولا)، مصر و روسیه (بعد از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی) و بالاخره همه یادآوریهای لازم جهت ساختن سدهای عظیم تولید نیرو، توزیع و استفاده از انواع انرژی. بانک جهانی کلیه یارانه های مربوط به تولید و توزیع انرژی را که کشورهای «OECD» مستقیماً یا از طریق مؤسسات بین المللی در اختیار گذارده از حالا به مبلغ ۲۰۰ میلیارد دلار در سال تخمین می زند که این رقم در قیاس با صرفه جویی ۱۰۰۰ میلیارد دلاری مخارج انرژی این کشورها نه تنها ناچیز است بلکه سرمایه گذاری پرسودی نیز به شمار می رود.

۳- گسترش مستقیم ظرفیت تولید نفت کشورهای عضو اوپک از قبیل عربستان سعودی به منظور افزایش بلاواسطه تولید در شرایط بحرانی، همانطور که در جریان جنگ دوم خلیج و تحریم خرید نفت عراق، عربستان سعودی در فرصت بسیار کوتاه تولید نفت خود را با سرعت افزوده و فقدان سهم عراق در اوپک را به تنهایی جبران کرد.

۴- تضعیف مالی و وحدت درونی اوپک با استفاده از اهرم های بُرنده در شرایط متفاوت. این هدف ابتدا با سیاست بازگرداندن دلارهای نفتی اوپک به مراکز مالی کشورهای «OECD» شروع و با مقروض شدن کشورهای اوپک به مراکز مالی جهان پایان یافت. حلقه اصلی این سیاست صدور کلان تسلیحات نظامی به کشورهای منطقه خلیج و دامن زدن به مسابقه تسلیحاتی بود. این مسابقه تسلیحاتی با فروش کلان سیستم های تسلیحاتی به طور عمده از طرف آمریکا و انگلیس به رژیم پهلوی و عربستان سعودی به جریان افتاد و با شرکت عراق به عنوان کشور رقیب ایران در منطقه در این مسابقه تسلیحاتی به اوج رسید.

دو جنگ ایران و عراق از یک طرف و جنگ عراق و جبهه متحده ضد عراق به رهبری آمریکا از طرف دیگر نتیجه منطقی سیاست برگرداندن دلارهای نفتی به مراکز مالی غرب از طریق مسابقه تسلیحاتی بود. مخارج سرسام آور جنگ، نابودی شهرها و صنایع، بازسازی آن ها و ادامه مسابقه تسلیحاتی در منطقه احتیاجات ارزی کل منطقه را به صورت سرسام آور و دایم افزایش داد و بخش عظیمی از نیروهای خلاق و منابع طبیعی کشورهای منطقه را به بخش های غیر خلاق و خرج زای نظامی در دفاع از تمامیت ارضی این کشورها سوق داد. جنگ ایران و عراق به وحدت درونی اوپک خدشه جبران ناپذیری وارد ساخت و از آن تاریخ راه را برای زیرپاگذاردن تصمیمات اوپک در زمینه میزان تولید و سهم اعضا باز کرد.

بدین منوال رقابت در تولید و صدور نفت هرچه بیشتر جایگزین وحدت درونی و یکپارچگی اوپک در زمینه اخذ و اجرای تصمیمات مربوط به میزان تولید و قیمت نفت شد. بدین ترتیب سیاست منطقی پایین آوردن عرضه و بالا بردن قیمت نفت به عکس آن یعنی سیاست غیر منطقی افزایش عرضه و اضافه تولید و نزول قیمت نفت یعنی همان استراتژی مورد طلب کشورهای «OECD» بدل شد. تضاد درونی دشمنی کشورهای منطقه با یکدیگر تا به امروز همواره ادامه دارد. بقای دولت صدام حسین و صدور کلان تسلیحات نظامی به عربستان مزین ضامن ادامه مسابقه تسلیحاتی در منطقه است.

چنین بر می آید که کشورهای «OECD» و بخصوص دو کشور ایالت متحده آمریکا و انگلیس از هیچ کوششی صرف نظر نخواهند کرد که ادامه سیاست سلطه بر پایه نفاق را ممکن سازد.

جمهوری اسلامی ایران نه تنها تاکنون موفق نشده است، در قبال چنین استراتژی روشن سیاست حساب شده و مشخصی را اتخاذ کند بلکه خود گاه وسیله اجرای آن بوده است.

۶- تقسیم اوپک به دو اردوگاه همسو و مخالف با منافع و استراتژی نفت ارزان، همکاری سیاسی و نظامی با اردوگاه همسو و از نظر «OECD» کشورهای نفتی کبوتر از قبیل عربستان سعودی، کویت و عمارات عربی و اتخاذ سیاست خصمانه و آشتی ناپذیر با اردوگاه ناهمسو و به قول آنان کشورهای نفتی عقاب از قبیل ایران، عراق و لیبی.

جواب به پرسش های بسیار و توضیح کلیه جزییات و استراتژی نفت ارزان از جمله نقش اقتصادی شرکت های چند ملیتی نفتی نقش سیاسی و نظامی اسراییل و ناتو و تضادهای استراتژیک و درونی کشورهای «OECD» بخصوص ایالات متحده آمریکا و انگلیس از یک طرف و کشورهای اروپایی و ژاپن از طرف دیگر در حوصله این نوشته مختصر نیست.

ترسیم و اتخاذ سیاست حساب شده و متقابل با استراتژی نفت ارزان از اهمیت عمده ای در سیاست خارجی و اقتصادی کشور در برنامه های اصلاح طلبی دولت برخوردار است و به تحلیل، بحث عمیق و جدی و کسب اطلاعات جامعه ای در این زمینه محتاج است.

تسلیم در قبال استراتژی نفت ارزان ساده ترین و در عین حال بی مسئولیت ترین عکس العمل بازندگان اقتصادی و زیست محیطی این استراتژی است. بازندگان عمده این سیاست یعنی کشورهای پرجمعیت تولیدکننده و وابسته به درآمدهای ارزی صدور نفت و گاز از یک طرف و کشورها و نیروهای اجتماعی عظیمی در سطح جهان که به منظور حفظ محیط زیست و جلوگیری از سنکوپ (Kollaps) اتمسفر زمین از طریق صرفه جویی در مصرف انرژی فسیل به پا خواسته اند، می توانند به همت یکدیگر به اتحاد مشترکی در خنثی کردن این استراتژی ناپایدار، کوته بینانه، فاجعه بار و در خدمت منافع کوتاه مدت ثروتمندترین و پرمصرف ترین کشورهای جهان دست یابند.

*دکتر محسن مسرت، پرفسور اقتصاد سیاسی و اقتصاد بین الملل در دانشگاه اوزنابروک آلمان.

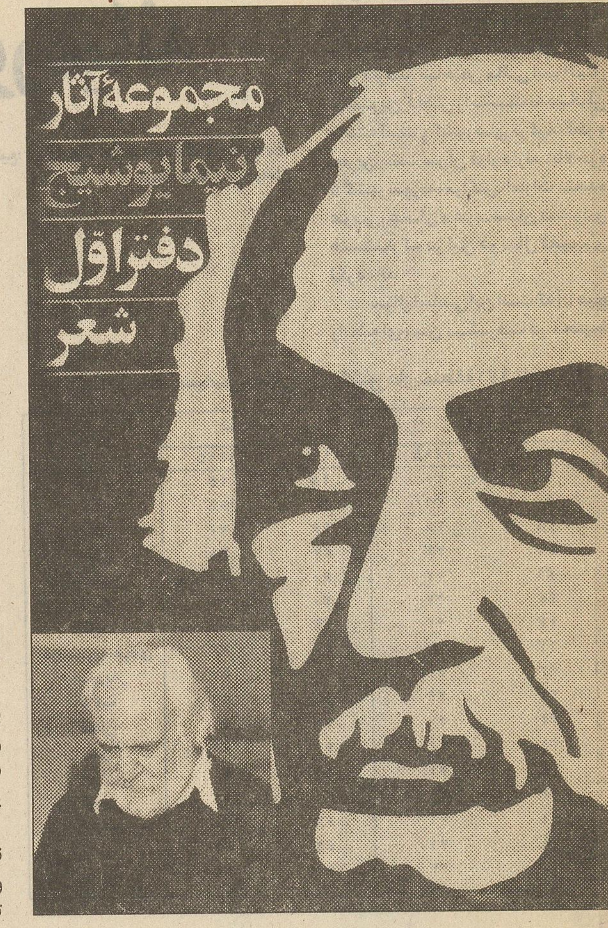
نیما، طاهباز و دریغ نبودن

سیروس طاهباز، وقتی این مقاله را نوشت، امیدوار بود مسؤولان به حرف های دلسوزانه او در مورد آثار نیما، که آن قدر طاهباز برای آن زحمت بر خود هموار کرده بود، توجه کنند. نامه، تاریخ یک ماه پیش از خاموشی طاهباز را دارد.

طاهباز در این نوشته، شوق زده و امیدوار از خدمات خود به شناساندن نیما نوشته است. به خصوص برای آن که در یاد و ذهن زمان و زمانه بماند، دو نامه طاهباز به وزیر فرهنگ و به دو مسؤول ارشد فرهنگستان و سازمان اسناد ملی را هم آوردیم که اهل خرد را به یاد نامه جاویدان شدهٔ مرحوم علامه دهخدا، به وزیر فرهنگ وقت می اندازد.

امروز نه دهخدا، نه نیما و افسوس نه طاهباز، زنده است و نه مرآت و حکمت و دیگران، تا یکی از دلتنگی های خون دل خوردن برای فرهنگ بنالد و دیگری از مشکلات دست وپاگیر مقررات بگوید. اهل فرهنگ همچنان، دلگیرانه می نالند و اهل فرهنگ پروری دست به هم می سایند. کاش روزهای عمر، چنین پرشتاب نمی گذشتند.

گروه ادب و هنر

خوانندگان و علاقمندان به آثار نیما یوشیج می دانند که راقم این سطور، از دی ماه سال ۱۳۴۰، سال نشر دومین شماره مجله آرش ویژه نیما یوشیج در پی علاقه به زنده یاد عالیه جهانگیر، همسر نیما و تمایل جلال آل احمد، یکی از سه وصیّ نیما و موافقت دکتر محمد معین، امین فرزانگان زمان و وصی اصلی نیما یوشیج، به تنهایی کار گردآوری، نسخه برداری، تدوین و چاپ آثار نیما یوشیج را بر عهده گرفت و پس از ماه ها کار شبانه روزی، ابتدا به تفکیک انبوه دستنوشته های درهم او پرداخت که متجاوز از بیست هزار برگ روی کاغذهای مختلف، از کناره های کاغذ تا جعبه سیگار و برگ های امتحانی شاگردان و غیره بود. سپس به تدریج و در طول سالیان دراز مجموعه نوشته های مختلف قابل چاپ نیما یوشیج را به چاپ رساند.

نیما به دلایل مختلف، ازجمله ناسازگاری زمان و پریشان احوالی خود او، از سختی معیشت گرفته تا ناهمواری نزدیکان و دشمنی های سرسپردگان ارتجاع ادبی و سیاسی، تمایلی به انتشار مجموعه کارهای منقح و نهایی خود نشان نمی داد و جز مثنوی «قصه رنگ پریده، خون سرد» (در سال ۱۳۰۰) و کتاب کوچک خانواده سرباز، شامل این شعر و چهار شعر دیگر، در سال ۱۳۰۴ خود مجموعه ای از آثارش را منتشر نساخت و آنچه بعدها در زمان زندگیش از او منتشر شد به کوشش و اصرار دوستان و شاگردانش بود.

دو نامه (سال ۱۳۲۹ به همت شین پرتو)، افسانه (سال ۱۳۲۹ به کوشش احمد شاملو) و نیما یوشیج کیست، چیست (سال ۱۳۳۳ شامل ۲۳ شعر به کوشش دکتر ابوالقاسم جنتی عطایی) و نیما، زندگانی و آثار او (سال ۱۳۳۴ شامل ۲۱ شعر ازجمله افسانه و قصه رنگ پریده و خانواده سرباز و ۸ رباعی، به کوشش دکتر جنتی عطایی) و مانلی (سال ۱۳۳۵ به کوشش دکتر جنتی عطایی) و ارزش احساسات (سال ۱۳۳۶ که تجدید چاپ سلسله مقالات مجله موسیقی بود).

مجموعه این آثار چاپ شده در زمان زندگی نیما یوشیج کمتر از یک چهلم آثاری است که پس از خاموشی او به تدریج به دست راقم این سطور گردآوری، نسخه برداری، تدوین و چاپ شده است به این ترتیب:

برگزیده ای از اشعار نیما یوشیج (۳۴ شعر و ۱۱ تکه از حرف های همسایه، کتاب های جیبی، ۱۳۴۲)، ماخ اولا (۲۹ شعر، انتشارات دنیا، ۱۳۴۴)، شعر من (۲۱ شعر، انتشارات جوانه، ۱۳۴۵)، ناقوس (۱۲ شعر، انتشارات مروارید، ۱۳۴۵)، شهر شب و شهر صبح (۱۱ شعر، انتشارات مروارید، ۱۳۴۶)، یادداشت ها و... (شامل تعریف و تبصره، نامه به شین پرتو، نامه به احسان طبری و مقدمه «آخرین نبرد»، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۴۸)، آهو و پرنده ها (یک داستان برای کودکان، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۴۹)، قلم انداز (۲۱ شعر، انتشارات دنیا، ۱۳۴۹)، نامه های نیما به همسرش عالیه (انتشارات نیل، ۱۳۵۰)، دنیا خانه من است (۵۰ نامه، انتشارات زمان، ۱۳۵۰)، توکایی در قفس (یک داستان برای کودکان، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۵۰)، کندوهای شکسته (۶ داستان، انتشارات نیل، ۱۳۵۰)، فریادهای دیگر و عنکبوت رنگ (۱۴ شعر، انتشارات جوانه، ۱۳۵۰)، کشتی و توفان (۵۰ نامه، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۱)، ارزش احساسات و پنج مقاله در شعر و نمایش (انتشارات گوتنبرگ، ۱۳۵۱)، آب در خوابگه مورچگان (۵۴۰ رباعی، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۱)، حرف های همسایه (شامل ۷۱ یادداشت، انتشارات دنیا، ۱۳۵۱)، نمونه هایی از شعر نیما یوشیج (کتاب های جیبی، ۱۳۵۲)، مانلی و خانه سریویلی (انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۲)، حکایات و خانواده سرباز (انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۳)، ستاره ای در زمین (۵۰ نامه، انتشارات توس، ۱۳۵۴)، افسانه همراه با نقاشی های بهمن دادخواه، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۵۷)، نامه های نیما یوشیج به ... (۴۸ نامه، نشر آبی، ۱۳۶۳).

در سال ۱۳۶۴ «مجموعه آثار نیما یوشیج، دفتر اول، شعر» را که ویرایش اول مجموعه اشعار بود در نشر ناشر منتشر کردم، در ۷۲۲ صفحه. در سال ۱۳۶۸ مجموعه کامل نامه های نیما یوشیج را منتشر کردم (دفترهای زمانه، در ۷۲۴ صفحه) و همچنین مجموعه نوشته هایی را که «درباره شعر و شاعری» بود (شامل حرف های همسایه با ۱۳۷ یادداشت و تعریف و تبصره و نامه به شین پرتو و مقدمه هایی که نیما به شعرهای خود و دیگران نوشته بود) در ۴۳۴ صفحه.

در سال ۱۳۶۹ با انتشار کتاب «برگزیده ای از آثار منثور نیما یوشیج» (شامل زندگی نامه خود نوشت، درباره شعر، درباره نقد، سه داستان و یک نمایشنامه به نام کفش حضرت غلمان وهفت نامه و برگزیده ای از «دفتر یادداشت های روزانه»، انتشارات بزرگمهر در ۳۱۲ صفحه) درواقع کار تفکیک، گردآوری، نسخه برداری، تدوین و چاپ آثار نیما یوشیج را به پایان رساندم و به این ترتیب به وظیفه اخلاقی و اجتماعی خود با نشر آثار بزرگمردی که هر یک از نوشته هایش سند باارزشی از هنر و تاریخ اجتماعی معاصر ما است و بی توجه به آن ها حتی نگارش تاریخ تحولات هنری و فکری دهه های گذشته این سرزمین ناقص می ماند، عمل کردم.

اما با گذشت این همه سال و این همه کار هنوز در برابر عظمت این آثار، کار خود را کوچک و ناکافی می دیدم. پس در سال ۱۳۷۰ با مراجعه دیگربار به دستنوشته های نیما، آن مجموعه اشعار چاپ نشده ناشر را بار دیگر تصحیح و تدوین کردم و چند اثر چاپ نشده ازجمله دیوان روجا، مجموعه شعرهای طبری نیما را با ترجمه آقایان علی پاشا اسفندیاری و اسفندیار اسفندیاری بر آن افزودم و چاپ اول «مجموعه کامل اشعار نیما یوشیج، فارسی و طبری» را با کمک انتشارات نگاه در ۸۴۰ صفحه منتشر کردم که در چاپ بعدی ترجمه بهتری را از شعرای طبری به ترجمه آقای مجید اسدی جای ترجمه اول قرار دادم.

غلطهای چاپی این کتاب، یعنی «مجموعه کامل اشعار نیما یوشیج، فارسی و طبری» انتشارات نگاه، را در چاپ چهارم آن در سال ۱۳۷۵ روی فیلم اصلاح کردم و به این ترتیب این کتاب درست ترین چاپی است که تاکنون از شعرهای نیما یوشیج در دست است و حق است که شعرهای نیما یوشیج از روی همین چاپ نقل و مورد استفاده قرار گیرد.

اما گهگاه دیده می شود که در بعضی نشریات، به خصوص در ایام نزدیک به سالگرد خاموشی نیما، شعرهایی از او با استفاده از کتاب های قبلی یا سایر چاپ ها به طرزی غلط منتشر می شود و مورد استفاده قرار می گیرد. این موارد منحصر به نقل قول بعضی جوانان نویسنده مطبوعات نیست و حتی گاهی دیده می شود که بعضی از استادان محترم دانشگاه هم با نقل قول از آن چاپ ها حرف هایی نادرست می زنند یا می نویسند، ازجمله یافتن موارد اشکال وزنی در شعر نیما با استناد به شعری که غلط چاپ شده است!

به این دلایل است که راقم این سطور، که غلط یا درست این سعادت را یافت که آن انبوه دستنوشته های پریشان را در طول سالیان به صورت اوراق چاپی درآورد، لازم می بیند برای پایان دادن به این آشفتگی ها و آسوده کردن خیال خود و آیندگان، مجموعه عکسی از دستنوشته های نیما یوشیج را شامل شعرهای نو و نوشته های مربوط به شعر به چاپ برساند.

اشکال این است که در سال ۱۳۷۳ سازمان میراث فرهنگی نیمی از دستنوشته های نیما یوشیج را - قریب ده هزار برگ - از آقای شراگیم یوشیج، وارث نیما یوشیج، به مبلغ پنجاه میلیون ریال خریداری کرد و نیمی دیگر را، قریب ده هزار برگ، فرهنگستان زبان و ادب فارسی با پرداخت همین مبلغ به ایشان به تملک خود درآورد. این اوراق را که مجموع آن ها به تقریب متجاوز از بیست هزار برگ سند است، آقای شراگیم یوشیج از منزل اینجانب با شتابکاری تمام و با وضعی درهم و انبوه در کیسه های زباله به این دو مرکز انتقال داد و هم اکنون به همان صورت بلااستفاده در این دو مرکز نگهداری می شود.

آقای شراگیم یوشیج دستنوشته های نامه ها، دفتر یادداشت های روزانه، مجموعه پاکنویس شده دیوان رباعیات، دیوان اشعار قدیم، یک داستان و یک نمایشنامه را نزد خود نگاه داشت که اکنون با بازگشت ایشان به آمریکا دانسته نیست به چه سرنوشتی دچار آمده اند. راقم این سطور نیز چند سند، منجمله سند مهم یادداشت نیما در مورد مجلس مؤسسان و سفرنامه بارفروش و چند نوشته دیگر را که نزد من مانده بود به سازمان اسناد ملی ایران سپرد و رسید دریافت کرد.

از آنجا که این بیست هزار برگ دستنوشته های نیما میراثی بس ارجمند از آن بزرگمرد هنروادب معاصر است که با خریداری آن از سوی دولت درواقع به صورت اموال ملی درآمده است، شایسته است که اولاً در یک محل، سازمان میراث فرهنگی یا فرهنگستان زبان و ادب فارسی یا شایسته تر از این دو در سازمان اسناد ملی ایران نگهداری شود. ثانیاً بار دیگر با شکیبایی تمام تفکیک و در پرونده های جداگانه جای داده شود تا امکان دسترسی به آن ها برای علاقمندان فراهم باشد، ثالثاً امکان چاپ آن ها، به خصوص دستنوشته های مربوط به شعرهای نو و درباره شعر فراهم شود که راقم این سطور با توجه به آشنایی که با آن اوراق دارد بنا بر وظیفه هنری و اجتماعی خود با کمال اشتیاق و بی هیچ چشمداشت مادی حاضر است این مهم را برعهده بگیرد و تنها آنچه می خواهد اولاً در اختیار او گذاشتن این اوراق برای کار و ثانیاً اتاقی و میزی و جایی است. من آمادگی خود را برای انجام این کار از اول بهار ۱۳۷۸ با دو روز تمام وقت در هفته اعلام می دارم و اگر لازم شد می توانم از همکاری علاقمندانی هم که حاضر باشند بی هیچ دستمزدی وقت خود را بر سر این کار بگذارند، کمک بگیرم. ان شاالله.

پس با امید به بذل توجه و همکاری فوری این عالیجنابان این دو نامه را می نویسم و در انتظار پاسخ می مانم:

جناب آقای دکتر عطاالله مهاجرانی
مقام محترم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

با احترام خاطرنشان می سازد از آنجا که آن جناب خود به اهمیت مقام و کار نیما یوشیج واقف هستید و با نوشتن کتاب ارزشمندی درباره افسانه او حق مطلب را به شایستگی ادا فرموده اید و با توجه به در جریان بودن شما در موضوع خریداری دستنوشته های نیما یوشیج، شایسته است به سازمان های میراث فرهنگی و فرهنگستان زبان و ادب فارسی دستور فرمایید نسبت به پیشنهاد اینجانب بذل توجه و همکاری لازم را بفرمایند.

با تقدیم شایسته ترین احترامات
سیروس طاهباز

جناب آقای بهشتی
مدیر محترم سازمان میراث فرهنگی

با احترام به اطلاع می رساند در سال ۱۳۷۳ متجاوز از بیست هزار برگ دستنوشته های نیما یوشیج را آن دو سازمان به مبلغ یکصد میلیون ریال از آقای شراگیم یوشیج خریداری کرد که با وضعی نه شایسته ارزش خود در گوشه قفسه های یکی از اتاق های سازمان شما نگهداری می شود. راقم این سطور با توجه به اهمیت فراوان این آثار و آشنایی کامل خود با این آثار که سال ها در اختیار او بود، داوطلب است بی هیچ چشمداشت مادی با دو روز کار در هفته از اول بهار ۱۳۷۸ این آثار را بازنگری، تفکیک و بخش لازم آن را برای چاپ آماده کند. هرگونه درآمد مادی از چاپ این اوراق را نیز در اختیار آن سازمان محترم قرار می دهد.

رونوشت: مدیر محترم فرهنگستان زبان و ادب فارسی

با تقدیم احترام در انتظار اقدام فوری
۲۸ بهمن ماه ۱۳۷۷
سیروس طاهباز

بازخوانی

جعفر مدرس صادقی

صفت بیت المعمور

چنین روایت کنند که آدم به بالا سخت دراز بود و چون برفتی، سرش بر آسمان برسودی، با فریشتگان آسمان نخستین حدیث کردی و آرزوی بهشت از دل وی بشدی و به این جهان بیارامیدی. خدای عَز وَ جَل بالای وی کمتر کرد و بر مقدار شست آرَش کرد. آن گاه، تسبیح فریشتگان نیز نشنیدی و دلش تنگ شد، به خدای بنالید و گفت «یا رب، به یک گناه که کردم، مرا از بهشت بیرون کردی و نعمت های وی از من بازگرفتی و مرا به چندین سختی مبتلا کردی و بالای من بازگرفتی تا تسبیح فریشتگان همی نشنوم. یا رب، به فضل و رحمت خویش، بر من رحمت کن و ببخشای و مرا اندر این جهان آرام ده!»

خدای دعای او مستجاب کرد و خانه ای پدید کرد از یاقوت سرخ تا آن تنگدلی از وی بشد و آن را «بیت المعمور» نام کرد، آنجا که امروز خانه‌ی کعبه است - میان جهان. و حجرالاسود نیز از بهشت فرستاده بود و به یک گوشه‌ی خانه اندرنهاده و آن سنگ اسپید بود، همچون ماه بتافتی. و خانه از یاقوت سرخ بود. چون آفتاب برتافتی، شعاع هر دو به یک جای افتادی و چنان گشتی که ماه و آفتاب به یک جای گرد آمده.

پس خدای عَز و جَل جبرئیل را به آدم فرستاد و گفت «خدای همی گوید که این خانه را طواف کن - که این خانه‌ی من است - تا دل تو سکونت گیرد. همچنان که فریشتگان گرد عرش طواف همی کنند، تو این خانه را طواف کن!» پس همه‌ی مناسک حج او را بیاموخت و به عَرَفات بیرون فرمودش شدن.

و آدم را از حوّا یاد نبود از غم خویش. و حوّا را به جدّه دل تنگ شد و برخاست و به میان آن کوه ها همی گشت و روی سوی مکّه کرد و ندانست که کجا همی رود. چون به کوه های مکّه رسید، آدم را بدید و یکدیگر را بشناختند و آنجا معرفت افتادشان از پس جدایی. پس آن کوه ها را «عَرَفات» از بهر آن نام کردند.

[از «ترجمه‌ی تاریخ طبری»، ترجمه‌ی ابوعلی محمّد ابن محمّد بلعمی از تاریخ ابوجعفر محمّد ابن جریر طبری.

«ترجمه‌ی تاریخ طبری» و «ترجمه‌ی تفسیر طبری» دوتا از کهن ترین متون فارسی و نمونه های بی نظیر ساده نویسی و سلامت نثر فارسی اند. این هر دو متن تقریباً همزمان و در زمان سلطنت منصور نوح سامانی (۳۵۰ تا ۳۶۶ هجری قمری) و زیر نظر وزیر دانشمند منصور، ابوعلی محمّد ابن محمّد بلعمی، نوشته شده اند.

و امّا در متون این دوران، «بالا» را به جای «قد» به کار می برند و «فرشته» را «فریشته» می نوشتند و «نیز» معنی «دیگر» می داد و به جای «رفتن» «شدن» می گفتند و «سپید» را «اسپید» می نوشتند و «سکونت» همان «سکون» خودمان است.

و آن سنگ که «به یک گوشه‌ی خانه اندرنهاده» بود، به روایت «ترجمه‌ی تفسیر طبری»، «سنگی بود سپید و بزرگ و از دور همچون ستاره می تافتی»، ... «تا فرزندان آدم بسیار شدند و بیشتر کافر شدند و می آمدند و دست بر آن سنگ می مالیدند و از شومی دست کافران، آن سنگ سیاه گشت. و اکنون، آن را حجرالاسود خوانند و اندر رُکن کعبه نهاده است.»

پاره‌ی نخست «ترجمه‌ی تاریخ طبری» به تصحیح ملک الشعرای بهار به نام «تاریخ بلعمی» (انتشارات زوّار، چاپ دوم، ۱۳۵۳) و پاره‌ی دوم (بخش بعد از اسلام) به تصحیح محمّد روشن به نام «تاریخنامه‌ی طبری» (نشر نو، چاپ اوّل، ۱۳۶۶) منتشر شده است.]

کیانوش و کوششی در ترجمه شعر امروز

سیروس طاهباز

این مطلب همانی است که طاهباز در آخرین روزهای سال گذشته یعنی آخرین روزهای زندگی خود نوشته است. نقدی است بر کتاب MODERN PERSIAN POETRY که به همت محمود کیانوش در لندن منتشر شده است. طاهباز بخصوص به روانی ترجمه اشعار در این کتاب تأکید کرده است:

هفته گذشته به لطف بیژن جلالی کتاب MODERN†PERSIAN POETRY به ترجمه محمود کیانوش از انتشارات The Rockingham Pres انگلیسی به دستم افتاد که به دلیل اهمیت کار و اهلیت مترجم آن در معرفی شعر جدید فارسی به جهانیان به گمان من حادثه ای در شعر و ادب ایران است و جا دارد که به تفصیل معرفی و درباره آن بحث شود.

کتاب با یک مقدمه ۴۰ صفحه ای شروع می شود که برای خواننده انگلیسی زبان جالب و ضروری است والبته خالی از نکته های نادرست وبحث انگیز و مورد مناقشه نیست! صفحات ۶۳-۴۹ شامل یادداشتی درباره شاعران و آثار آنان است وصفحات ۶۴ تا ۲۱۶ به ترجمه شعر اختصاص یافته است.

کیانوش در مقدمه چهل صفحه ای خود به این کتاب نخست به آغاز شعر فارسی و پدر آن رودکی، می پردازد و بخشی از قصیده «مرا بسود و فرو ریخت هرچه دندان بود» را ترجمه می کند و اشاره ای دارد به فردوسی و فرخی سیستانی و منوچهری و انوری و مسعود سعد سلمان و ناصرخسرو و نظامی گنجه ای و این که قرن نهم و دهم میلادی «دوران طلایی شعر فارسی از حیث موضوع و تصویرپردازی است» سپس به پیدایش شعر عرفانی سنایی و عطار و مولوی اشاره می کند و بیشتر به حافظ می پردازد. آنگاه به شعر دوران صفویه می رسد و نقل قولی می کند از ادوارد براون، نویسنده تاریخ ادبیات ایران، در این مورد. سپس از سبک هندی و صائب در قرن هفدهم میلادی و بعد از بازگشت ادبی سخن می گوید و رکود شعر در دوران قاجار تا می رسد به آغاز قرن بیستم و انقلاب مشروطه. در اینجا به تأثیر مطبوعات در شعر فارسی می پردازد و پیدایش نخستین جوانه های تجدد در شعر فارسی. به تقی رفعت اشاره می کند سپس شعر مشروطه است و بهار و ایرج و عارف و سرانجام نیمایوشیج که «در میان شاعرانی که به تجربه اساسی در تجدد شعر فارسی پرداختند، نیمایوشیج است که با آوردن معیارهای انقلابی، چشم اندازی نو در شعر فارسی گشود.» (ص ۱۹)

کیانوش سپس به بحث درباره نیمایوشیج می پردازد و قسمتی از زندگینامه خود نوشت او را می آورد و به نخستین تجربیات شعری او می پردازد و این که مثنوی «قلعه سقریم» را به پیروی از نظامی ساخت و با ساختن چند غزل که «بدترین نمونه ممکن در شعر فارسی است» به استقبال حافظ رفت! (ص ۲۰) شعرهای «حکایات» او را تقلیدی ناقص از کارهای جامی و مولوی می شمارد و رباعی های او را تقلیدی از خیام و تمرین های خام می داند و از قریب ۶۰۰ رباعی نیما تنها این رباعی را قابل می شمارد:

از شعرم خلقی به هم انگیخته ام
خوب و بدشان به هم درآمیخته ام،
خود گوشه گرفته ام تماشا را کاب
در خوابگه مورچگان ریخته ام!

درباره «افسانه» می نویسد: «ملغمه ای است از تغزل عرفانی حافظ، نگاه نمایشی نظامی به زندگی، جهان بینی نیمه اپیکوری و نیمه جبری خیام و بیان آمیخته با استعاری و نماد سمبولیست ها». (ص ۲۰) سپس به نخستین شعر آزاد نیمایی، ققنوس، اشاره می کند که «تجربه ای بود موفق آنچه او از بعضی سمبولیست های فرانسه بخصوص امیل ورهاون بلژیکی آموخته بود. یکی از عمیقترین جنبه های تأثیر امیل ورهاون بر نیمایوشیج در زمینه موضوع است. نیما مانند ورهاون تصویر «شب» را بسیاری از شعرهای جدید خود به کار گرفت، اما برای او که در عصر تسلط نظام خودکامه رضاشاه می زیست، در «شب» به صورت نمادی از موقعیت اجتماعی، بی عدالتی، فقر و جهل و هرآنچه مردم خواهان پایان آن بودند، درآمد. برعکس آن «صبح» و «سحر» و نمایندگان آن بانگ خروس که خفتگان تحت ستم را بیدار می کند مژده گوی روشنی و آزادی است. به زودی این شب و روز نیمایی با همان جنبه های نمادین مورد استقبال بسیاری از شاعران جوان قرار گرفت. (مقدمه ص ۲۱).

هدف ما در اینجا صرفاً معرفی این شعر جدید فارسی است وقصد پاسخ گویی به این اظهارنظرها را نداریم و تنها به این بسنده می کنیم که این فرمایش ها نتیجه سردبیری آقای کیانوش در دورانی از مجله سخن به زعامت مرحوم دکتر خانلری است!

کیانوش در مقدمه پس از نیمایوشیج به فریدون توللی به عنوان نخستین کسی به نوگرایی نیما در زمینه شکل و طرز کار پی برد، اشاره می کند و سپس فریدون مشیری، سیاوش کسرایی، محمد زهری، حسن هنرمندی، ه. ا. سایه و نادر نادرپور و در دوره بعد منوچهر آتشی و م. آزاد و فروغ فرخزاد و محمدرضا شفیعی کدکنی را به عنوان پیروان نیما نام می برد.

سپس از ادامه دهندگان راه نیما، بدون پذیرش جنبه های زبانی و سایر خصوصیات شعری او از احمد شاملو و مهدی اخوان ثالث نام می برد که مانند او به جست وجوهای خود در زمینه ایجاد مشکل های تازه بر پایه تجربیات خود وراهیابی به تجدد در شعر فارسی پرداختند.

کیانوش، اوج شعری شاملو را در گسستن از وزن و قافیه و به کارگیری موسیقی طبیعی زبان فارسی می داند واین شعرهای شاملو را سوررئالیسمی تغزلی با جریان سیال تصویرپردازی می شمارد و به آن عنوان «شعر برهنه» را می دهد و می افزاید «این گونه شعرگویی، بسیاری از شاعران جوان را برانگیخت تا اندیشه های خام و حس های رمانتیک خود را به صورت نثری شکسته عرضه کنند. با این امید باطل که چون شعر شاملویی مورد پذیرش قرار گیرد، امروز صدها تن از این گونه شاعران داریم که بی هیچ اندوخته ای از شعر سنتی فارسی و دانش شعری جدید، شعرهای منثور عاری از هرگونه ارزش زیبایی شناسی و هنری می سازند. تنها معدودی شعرای منثور نویس داریم که به جوهر شیوه شاملو و دیدنوین او و ارزش موسیقایی زبان او پی برده اند. از این شاعران می توان به بیژن جلالی، طاهره صفارزاده، اسماعیل نوری علا، احمدرضا احمدی، مینا اسدی، ژیلا مساعد، میرزاآقا عسگری و حمیدرضا رحیمی اشاره کرد. (ص ۲۸).

کیانوش سپس احمدرضا احمدی را متمایز از دیگر شاعران این دسته برمی شمارد که حتی بر برخی از شاعران نسل پیشین مانند یدالله رویایی، سهراب سپهری و فروغ فرخزاد هم تأثیر گذارد. (ص ۲۹)

نویسنده سپس به توضیح دوره های شعری رویا و فروغ فرخزاد می پردازد و این که او با دو کتاب آخر خود تولدی دیگر و ایمان بیاوریم به آغاز فصل سرد، به مقام والایی در میان شاعران معاصر دست یافت و نقش برجسته ای در تکامل شعر جدید فارسی داشت (ص ۳۳). کیانوش می افزاید: اما فرخزاد هم مانند شاملو، مقلدان فراوان یافت که شعرشان اغلب مانند ارزش هایی است که شعر او دارا بود. با وجود این نمی توان منکر شد که او بر بسیاری از شاعران زن معاصر از جمله شاداب وجدی، میمنت میرصادقی (آزاده)، ژیلا مساعد، مینا اسدی و دیگران تأثیری سازنده داشت و دید شعری او هنوز هم یکی از دستاوردهای مهم شعر فارسی است. (ص ۳۴).

کیانوش سپس به شعر مهدی اخوان ثالث و پیروان او، اسماعیل خویی و محمدرضا شفیعی کدکنی می پردازد و بعد نوبت به نادرپور و فریدون مشیری و سیمین بهبهانی می رسد.

در بحث از شعر اجتماعی، کیانوش در مقدمه می نویسد «واقعیت اسف بار این است که پس از انقلاب مشروطه در تاریخ ۱۹۰۵ بالاخص در دوران سلطنت خودکامه سلسله پهلوی، «قلم» به جای «شمشیر» به کار گرفته شد و ادبیات فارسی، بخصوص شعر، از این درک نادرست، زیان بسیار دید. بسیاری از شاعران که آثار بسیار با ارزشی سروده بودند شعر خود را در خدمت این خواست مردم قرار دادند و شعر خود را با سیاست درآمیختند تا به شهرت دست یابند. حتی شاعری چون سهراب سپهری که به شاعری غیرمتعهد مشهور است که هنر را برتر از هرچیزی می شمرد و به نظریه «هنر برای هنر» معتقد بود، پس از انقلاب اسلامی به صورت شاعر محبوب روشنفکران مذهبی طرفدار حکومت درآمد. چرا که با وجود آن که عرفان او ترکیبی از تصرف، بوداگرایی و فلسفه هندی است با ته رنگی از وحدت وجود، بسیاری از واژه ها و تصویرهای اسلامی را که گاه حتی تلویحاً در تعارض با معنی واقعی آن ها بود به کار گرفت. (ص ۴۱).

«سپهری، به عنوان یک عارف امروزی در جست وجوی حقیقت و سیروسلوک روشنگری به ورطه فریبندگی فرمالیزم هنری و دلخوش کنی با بازی معماهای تزئینی به کمک استعاره های غریب، فرو، می غلتد و از جوهره صمیمیت شعر خود می کاهد. اما به خلاف، یک شاعر عرفانی هم نسل او، بیژن جلالی، بی غل و غش و صمیمی در مکاشفه وجودی خود و صادق با احساسات خود است که با معصومیتی کودک وار خود را چنین بیان می کند:

شاعر
چون کبوتری است
که با بالهای سفید خود
بر تاریکیهای جهان
پرواز می کند
و گاه می پندارد
که ستارگان را
بر بالهای خود
نگه داشته است
و گاه می پندارد
که زمین را
به همراه خود
به سوی آسمان ها می برد.

شعر بیژن جلالی که عاری از وزن و قافیه است، بیان ساده و خالص لحظه های ناامیدی و امید اوست، و شیفتگی او به زیبایی طبیعت و شادمانی زندگی و تسلیم صبورانه او به عادی بودن مرگ». (ص ۴۳)

کیانوش در پایان مقدمه خود به رواج قالب های قدیم شعر فارسی، غزل و قصیده و مثنوی، در سال های اخیر اشاره می کند و نوشته خود را با این سطور پایان می دهد: «شعر امروز ایران با پشتوانه میراث بیش از هزارساله خود دوران افول کنونی را پشت سر خواهد گذاشت و همچون آغاز قرن بیستم دنیای کهنه و بسته را در خواهد نوردید و با دیدی جهانی خلاقیت های زنده را پی خواهد گرفت.»

کیانوش در مقدمه مفصل خود از دلیل انتخاب آوردن شعرایی از شاعران جوان ناشناخته و نبودن دیگران و همچنین دلیل انتخاب شعرهای بیشتر از بعضی شاعران و آوردن تنها یک شعر از بعضی دیگر، سخن نمی گوید و این چندان قابل انتقاد نیست.

چرا که این موضوعی است ذوقی و چه بسا که پسند یکی مورد پذیرش دیگری واقع نشود: به عقیده من اگر لااقل یک شعر از پرویز داریوش، هوشنگ ایرانی، منوچهر نیستانی و اورنگ خضرایی در این مجموعه می آید به کمال آن کمک می کرد.

کار مهم کیانوش که خود شاعری است در هر دو زبان و مسلط به هر دو زبان مبدأ و مقصد، آگاهی او در انتخاب واژه های دقیق و زیباست در ترجمه. تفاوت ساختاری زبان فارسی و انگلیسی البته مانع می شود که تمام زیبایی های شعر فارسی به زبان انگلیسی منتقل شود و مترجم ناچار در ترجمه شعر به این نتیجه می رسد که تنها معنی را منتقل کند اما مهارت مترجم در ترجمه شعر این است که این معنی را به درستی و در عین حال نزدیکی به زبان مقصد برساند و این کاری است که کیانوش به خوبی از عهده آن برآمده است. در مطابقه ای که از چند شعر این کتاب کردم، به ذوق و مهارت کیانوش آفرین ها گفتم.

اما چند نارسایی را در مورد نیما دیدم که آن را با پوزش از این جسارت و به امید اصلاح در چاپ های بعدی، اگر مواردی را که می نویسم درست بود و مورد پذیرش قرار گرفت، ذکر می کنم:

در ص ۱۹ مقدمه تاریخ تولد نیما یوشیج را ۱۸۹۶ و در ص ۴۹، سال ۱۸۹۵ ذکر کرده اند که هر دو مورد اشتباه است. تاریخ تولد نیمایوشیج ۱۱ نوامبر ۱۸۹۷ است.

در ص ۶۴ شعر «اجاق سرد» نیما به (COLD ASHES) (خاکستر سرد) ترجمه شده است که صحیح نیست. در سطر ۹ همین شعر: «روز شیرینم که با من آتشی داشت» ترجمه شده است به «روز شیرینم که با من آشتی داشت» که درست نیست.

نام کتاب حکایات نیما ترجمه شده است به (Amecdotes) که به گمان من (Fable) واژه مناسب تری است. افسانه هم ترجمه شده است به (Fantasy) که گمان می کنم ترجمه اسم خاص ضرورتی ندارد و بهتر است بیاید: Afsaneh (Fantasy).

از کتاب گفتم چند سطری هم از خود کیانوش بگویم: محمود کیانوش، شاعر، مترجم، داستان نویس و منتقد پرکاری است که سالهای متمادی در انگلیس اقامت دارد اما پیوند خود را با ایران نگسسته است و همین کتاب که فراهم آوردن آن خون دل خوردنها و مرارتهای فراوان می طلبد، نشانه دلبستگی او به این سرزمین و مردم آن است.

کیانوش در سال ۱۳۱۳ در مشهد به دنیا آمده است و از زمان نوجوانی به خلق آثار هنری و همکاری با مطبوعات هنری پرداخته است. ابتدا با نام مستعار م. شباهنگ در نیروی سوم هفتگی داستان های کوتاه چاپ کرد و سپس شعرهایش در «خوشه» و «بامشاد» و «آشنا» چاپ شد. نام مستعار دیگر او م. مهرک بود. اولین کتابی که از انگلیسی ترجمه کرد «به خدای ناشناخته» اثر جان اشتین بک بود و اولین کتاب شعرش منظومه شبستان. مدتی سردبیر مجله ادبی «صدف» و «سخن» بود. چندین مجموعه شعر چاپ کرده است که همه آنها را در کتابی به نام «شکوفه حیرت» آورده است. نخستین مجموعه داستان کوتاه او «در آنجا هیچ کس نبود» بود و بعد داستان بلند «مرد گرفتار» (که در گرفتاریش راقم این سطور هم شریک بود).

یکی از مهم ترین کارهای ادبی کیانوش، پرداختن به شعر کودک است که او را به عنوان شاخص ترین شاعر کودک و نوجوانان ایران در سالهای پیش از انقلاب معرفی کرد. کتاب «شعر کودک» او که مجموعه مقالاتش در این زمینه بود که نخستین بار در مجله های «پیک» منتشر شد، هنوز هم مهمترین اثر در این زمینه است. از کتاب های شعر او برای کودکان این ها به خاطرم مانده است: زبان چیزها، طوطی سبز هندی، نوک طلای نقره بال، باغ ستاره ها و آفتاب خانه ما.

بخش مهمی از کارنامه ادبی کیانوش را ترجمه های استادانه او از ادبیات جهان تشکیل می دهد که از این راه نویسنده های فراوانی را، گاه برای نخستین بار، به خوانندگان فارسی زبان معرفی کرده است، از ترجمه های مهم اوست: مالون می میرد از ساموئل بکت (که این روزها به طور قاچاق و زیراکس عرضه شده است)، در کرانه شب از مری الن چیس، سیر روز در شب از یوجین اونیل، بچه های عموتام از ریچارد رایت، عشق در میان کومه های یونجه از دی.اچ لارنس، شعر سیاهان آمریکا، بازگشت به زادبوم از امه سه زر، سی زوئه بانسی مرده است از آتول فوگارد، خانه برنارد آلبا از فدریکو گارسیا لورکا، جلاد از پر لاگر کویست و بسیاری دیگر.

با وجود این پیشینه و این کارنامه ادبی درخشان گرچه شاید بی انصافی باشد اما من معتقدم درخشان ترین کار و خدمت ادبی کیانوش، ترجمه و چاپ همین کتاب ترجمه او به انگلیسی از «شعر جدید فارسی» است که به معرفی شعر ایران در جهان می پردازد.

«شعر جدید فارسی» دربرگیرنده ترجمه ۱۲۹ شعر از ۴۳ شاعر معاصر ایران است به این ترتیب: نیما یوشیج ۶ شعر (اجاق سرد، آی آدمها، دل فولادم، برف، هست شب و شب پره ساحل نزدیک)، فریدون توللی شعر، شهناز اعلامی ۱ شعر، ژاله اصفهانی ۳ شعر، منوچهر شیبانی ۱ شعر، احمد شاملو ۱۲ شعر، اسماعیل شاهرودی ۱ شعر، فریدون مشیری ۴ شعر، سیاوش کسرایی ۲ شعر، محمد زهری ۳ شعر، نصرت رحمانی ۲ شعر، بیژن جلالی ۹ شعر، سیمین بهبهانی ۵ شعر، حسن فرمندی ۲ شعر، هوشنگ ابتهاج ۳ شعر، سهراب سپهری ۳ شعر، مهدی اخوان ثالث ۳ شعر، نادر نادرپور ۵ شعر، منوچهر آتشی ۲ شعر، یدالله رؤیایی ۳ شعر، فرخ یمینی ۲ شعر، بهمن فرسی ۵ شعر، م.آزاد ۱ شعر، فروغ فرخزاد ۶ شعر، محمود کیانوش ۶ شعر، تورج رهنما ۲ شعر، شاداب وجدی ۲ شعر، میمنت میرصادقی ۱ شعر، طاهره صفارزاده ۲ شعر، اسماعیل خوئی ۹ شعر، منصور اوجی ۲ شعر، م.آزرم ۱ شعر، محمدرضا شفیعی کدکنی ۲ شعر، محمدعلی سپانلو ۱ شعر، احمدرضا احمدی ۱ شعر، اسماعیل نوری علا ۱ شعر، مینا اسدی ۱ شعر، ژیلا مساعد ۱ شعر، علی رضا نوری زاده ۱ شعر، میرزا آقاعسکری ۱ شعر، حمیدرضا رحیمی ۳ شعر، اسدالله شعبانی ۲ شعر و بهروز افتخاری ۱ شعر.

خبر و نظر

روزی روزگاری، مدارس ایران

سعید اصغرزاده

بازتولید فرهنگی: آنتونی گیدنز بازتولید فرهنگی را شیوه هایی می داند که به کمک آن مدارس، همراه با نهادهای اجتماعی دیگر، به دایمی کردن نابرابری های اجتماعی و اقتصادی در میان نسل ها کمک می کنند. این مفهوم، توجه ما را به وسایلی معطوف می سازد که به کمک آن، مدارس از طریق برنامهٔ پنهان بر یادگیری ارزش ها، نگرش ها و عادت ها تأثیر می گذارند. مدارس ارزش های متفاوت فرهنگی و شیوه های نگرش فراگرفته شده در اوایل زندگی را تقویت می کنند. هنگامی که کودکان مدرسه را ترک می گویند، این عوامل برای برخی اثر محدود کننده‌ای در فرصت ها دارد و برای دیگران دارای اثر تسهیل کننده است.

برنامه پنهان: ایوان ایلیچ بر برنامه پنهان مدارس تأکید می کند. چیزهای بسیاری در آنجا آموخته می شود که هیچ ارتباطی با محتوای رسمی دروس ندارد. مدارس به دلیل ماهیت انضباط و سازمان دهی خشک، به تلقین آنچه که ایلیچ آن را مصرف انفعالی می نامد - یعنی پذیرش بی چون و چرای نظم اجتماعی موجود - گرایش دارند. این درس ها آموخته نمی شوند؛ آنها در شیوه های عمل و سازمان مدرسه به طور ضمنی وجود دارند. برنامه پنهان به دانش آموزان می آموزد که نقش آنها در زندگی این است که جایگاه خود را بشناسند و آرام در آن قرار گیرند.

خبر اول:

مشاوران و مربیان تربیتی و همچنین کارشناسان اداره بهزیستی شاهرود می گویند که انحرافات اخلاقی در میان دانش آموزان دختر بیشتر از پسران مشاهده می شود.

مصرف سیگار، داشتن روابط، دوستان تلفنی، فرار از خانه از جمله انحرافات موجود در مدارس ذکر شده است.

دلایل انحراف: فقر فرهنگی، تعداد زیاد فرزندان، طلاق، آشنانبودن والدین با مسائل تربیتی، دوستان ناباب، برقرار نبودن رابطه صحیح والدین با فرزندان، کمبود امکانات برای پر کردن اوقات فراغت و نبود نظارت بر اماکن تفریحی، ...

دلایل دیگر انحراف: حضور دختران عقد کرده در مدارس که قانوناً حق حضور در مدارس روزانه را ندارند، اما بسیاری از آنان به دلیل این که بعد از ثبت نام عقد کرده اند، مشغول به تحصیل هستند.

وجود دیسکت های مبتذل رایانه‌ای در میان جوانان و استفاده از آنها در کلاس های کامپیوتر دبیرستان ها.

اعتقاد کارشناسان: پدرسالاری، مادرسالاری و فرزندسالاری هر کدام به نوبه خود باعث بروز انحرافات می شوند و تنها منطق سالاری یا حق سالاری راه فرار از این معضل محسوب می شود.

نکته اول: نمی توان هیچ ارتباط منطقی میان افت تحصیلی و انحراف اخلاقی در میان دانش آموزان مشاهده کرد. به اعتقاد کارشناسان افت تحصیلی در میان دانش آموزان بیشتر مربوط به ناامیدی به آینده شغلی و سرگرمی های نادرست است.

نکته دوم: از عوامل مهم و مؤثر در ایجاد انحرافات محدودیت های خانواده ها یا به عکس اعتماد بیش از حد خانواده ها به فرزندان را می توان نام برد. همچنین خلأ معنویت و کمرنگ شدن حساسیت به اعتقادهای دینی.

نکته سوم: شهرک نشینی و پراکندگی جمعیت از جمله دلایل دیگر بروز انحرافات محسوب می شود. دانش آموزان به دلیل وجود راه های دور و نبود مراقبت کافی در شهرک ها و نبود امکانات رفاهی، امنیتی و نظارتی همواره در معرض ابتلا به انحراف هستند.

نکته چهارم: فقر اقتصادی خانواده ها و تبدیل والدین به والدین درآمدزا، سبب شده است که محیط خانه، در اکثر ساعات روز فارغ از آنان باشد و به هنگام نیاز جوانان در دسترس نباشند.

امکانات رسمی: در حال حاضر برای ۳۸ هزار دانش آموز در شهرستان شاهرود ۸۶ مربی تربیتی مشغول به کار هستند. اما دانش آموزان به دلیل نوع فعالیت رسمی، بیشتر به دنبال دوست و مشاور هستند تا یک عامل محدود کننده دیگر.

دانش آموزان می گویند مربیان پرورشی به دلیل تظاهر به انقلابی گری و مذهب، بیشتر وقت خود را صرف انجام مراسم رسمی می کنند و به دنبال ارتقای شغلی خود در سطح سایر معلمان هستند و همین امر موجب شده که فعالیت آنان در بین حتی معلمان مدارس، جدی گرفته نشود.

خبر دوم:

به گفته موسی عرب عامری رئیس کمیته امداد شاهرود میزان کمک مردم این شهر به جشن عاطفه ها نسبت به سال گذشته ۳۴ درصد کاهش یافته است.

سال گذشته مردم شاهرود ۱۱۰ میلیون ریال برای جشن عاطفه ها کمک کردند که این کمک امسال از ۷۳ میلیون و ۹۰۳ هزار ریال تجاوز نکرد.

این درحالی است که ۹۰ درصد از پوشاک اهدایی، لباس های مستعمل بوده اند. وی فقر مردم، تنگناها و شرایط سخت اقتصادی را دلیل اصلی استقبال اندک مردم ذکر کرد.

کمیته امداد شاهرود در حال حاضر حدود ۶ هزار از خانواده های نیازمند را امداد رسانی می کند.

نکته:

۱ـ اکثر مردم پولی را که دارند از کارخود به دست می آورند، ثروتمندان بخش عمده‌ای از درآمد خود را از طریق سرمایه گذاری کسب می کنند!

۲ـ راه برون رفت از فقر، برنامه های عملی اصلاحی و رفاهی است.

۳ـ واقع بینانه تر است که مفاهیم مربوط به سطوح فقر را با هنجارها و انتظارهای در حال تغییر در جامعه که با رشد اقتصادی همراه است، سازگار کنیم.

۴ـ فقرا در این گروه ها قرار دارند: افرادی که مشاغل پاره وقت یا متزلزل دارند، بیکاران، افراد مسن، بیماران و معلولان و اعضای خانواده های پرجمعیت یا خانواده های تک سرپرست.

مؤخره: اگرچه وضعیت اقتصادی جامعه نابسامان است اما نباید عملکرد بد و ضعیف خود را در راه زدودن فقر فرهنگی و اقتصادی که شاید سبب نمی شود جامعه رفتار و انعکاس خوبی در قبال ما از خود نشان دهد، به پای فقر جامعه بیاندازیم.

جوابیه محرمانه

در پاسخ به چاپ مطلب «خبر و نظر» در صفحه ۹ روزنامه نشاط به تاریخ ۱۹ اسفند ۱۳۷۷ ستاد احیای امر به معروف و نهی از منکر استان آذربایجان شرقی جوابیه‌ای فرستاده که با مهر «محرمانه» ممهور است و چون چاپ هر سند محرمانه افشای اسناد طبقه بندی شده محسوب شده و به لحاظ قانونی جرم است از چاپ آن معذوریم.

از ستاد احیا امر به معروف و نهی از منکر استان آذربایجان شرقی خواسته می شود که اگر مایل به چاپ این جوابیه است همان متن را بدون مهر طبقه بندی شده و با شماره سند متفاوت مجدداً برای روزنامه ارسال کنند تا این روزنامه در احترام به قانون و طبق اصول خود نسبت به چاپ آن اقدام کند.

۱۳ روز نحس برای رکن چهارم دموکراسی

چنانچه هیچ روزنامه ای چاپ نشود، چه اتفاقی خواهد افتاد؟

شاید پاسخ بدهید هیچ اتفاقی نخواهد افتاد، همان طور که در این چهارده روز هیچ اتفاقی نیفتاد. اما اتفاقی تلخ تر از سکوت، شاید هرگز به وجود نیامده باشد. سکوت و سکونی که بیشتر آرامشی مرگبار را تداعی می کرد تا یک تعطیلی بهاره.

امروز پس از چهارده روز خبر مکتوب، تحلیل و یادداشت به دستگاه چاپ سپرده شد. در حالی که از هفته دوم سال جدید، مردم بسیاری به دکه های فروش مطبوعات مراجعه کردند و سراغ رسانه های مکتوب که گویا در روزهای غیرتعطیل رکن چهارم دموکراسی هستند را گرفتند.

عیسی سحرخیز مدیرکل مطبوعات داخلی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در گفت وگوی تلفنی که دیروز با وی انجام شد در این باره گفت: عدم انتشار روزنامه ها در هفته دوم سال جدید، بیش از هر دلیل دیگری به مدیران مسئول و سردبیران روزنامه ها مربوط می شد، چراکه در هفته دوم سال جدید، روز عید قربان و همچنین روز جمهوری اسلامی (۱۲ فروردین) تعطیل بود و تنها سه روز روزنامه ها منتشر می شدند و یکی از دلایل عدم حضور اعضای تحریریه روزنامه ها در محل کارشان همین تعطیلی ها بوده است.

وی علاوه بر این دلیل، مشکلات اقتصادی را که همواره مطبوعات با آن دست به گریبان هستند از دلایل این تعطیلی برشمرد و گفت: «تهران در هفته دوم سال جاری بسیار خلوت بود و واحدهای تجاری و اداری بسیاری نیز هفته سوم فروردین را برای آغاز فعالیت انتخاب کردند و در نتیجه درج آگهی نیز متوقف شد و با توجه به بستگی مسایل اقتصادی روزنامه ها به آگهی، مطبوعات ترجیح دادند منتشر نشوند. از سوی دیگر سفر مردم در تعطیلات، میزان تیراژ برای مطبوعات در این ایام تضمین شده نیست».

سحرخیز در پاسخ به این سئوال که آیا عدم فعالیت چاپخانه ها و توزیع از دلایل اصلی عدم انتشار روزنامه ها بوده است یا خیر؟ گفت: اگر چاپخانه ها اطمینان داشتند که روزنامه ها فعالیت خواهند کرد، قطعاً اعلام تعطیلی نمی کردند. وی با تأکید بر ضرورت انتشار مطبوعات روزانه در ایام تعطیل گفت: اتفاقی که امسال افتاد، به مجموعه‌ای از علل مربوط بود، همان طور که انتشار یک روزنامه در یک مجموعه اتفاق می افتد از تحریریه و کادر اداری یک روزنامه تا لیتوگرافی، چاپ، آگهی و توزیع.

عیسی سحرخیز همچنین اعلام کرد، با توجه به ضرورت وجود روزنامه در جامعه، سال گذشته مجوز انتشار روزنامه‌ای که روزهای تعطیل نیز منتشر شود، صادر شد که البته صاحب امتیاز آن هنوز اقدام به انتشار نکرده است.

در بسیاری از کشورهای جهان، تعدادی از روزنامه ها، روزهای تعطیل هم منتشر می شوند. مدیرکل مطبوعات داخلی وزارت ارشاد نیز در همین گفت وگو اعلام کرد، روزنامه هایی که بخواهند دست به انتشار روزنامه در روز جمعه بزنند، تشویق می شوند.

شاید گمان کنید مردم نیازمند سکوت و بی خبری در روزهای تعطیل اند، شاید بپندارید قلب تپنده مخاطب مطبوعات پر تنش امروز ایران نیازمند مسکنی هستند تا فیزیولوژی پراضطراب این موجود اندکی به آرامش برسد، اما می گویم که این سکوت طولانی اگرچه چون لذت ساعات اولیه یک تعطیلی غیرمنتظره لذتبخش است، اما به تدریج کسالتی آزاردهنده و سکوتی رنج آور را باعث می شود.

سیزده به در، روی چمن پارک های تهران

«سیزده بدر» امسال هم بانشاط و پرشور، چون سال های گذشته برگزار شد و مردم تا پایان روز شاهد ابری و آفتابی شدن هوا بودند. ماواگزیدن در دامن دشت و کوه و پارک و جنگل در آخرین روز تعطیلات نوروزی و تجدید قوا و ذخیره انرژی برای آغاز دوره کاری جدید، مانند هر سال مردم اقصانقاط کشور را به دامان طبیعت کشاند.

صدای چرخ بال ها از ابتدای صبح بر فراز جنگل ها و پارک های شهر از تفاوت این روز با دیگر روزهای تعطیلات نوروزی خبر می داد.

سبزه سفره های هفت سین که از دانه های گندم و ماش و عدس و... با نیت برکت و سرسبزی برای آغاز سال نو رویانده شده بود در سیزدهمین روز نوروز باربندها، کاپوت و صندوق عقب ماشین ها را مزین کرده بود که براساس رسمی دیرینه در این روز به دامان طبیعت برگردانده شد. در کوچه خیابان های شهرها، به استثنای خیابان هایی که به پارک یا فضای سبزی منتهی می شد، تنها صدای کلاغ ها و پرندگانی که به خاطر شلوغی پارک ها و جنگل ها به درختان خیابان های شهر پناهنده شده بودند، شنیده می شد.

سروش ردایی که به همراه همسر و دو فرزند خود به پارک ساعی آمده بود با اظهار رضایت از گذراندن یک تعطیلات نوروزی با آرامش می گوید: «تعطیلات نوروز و تجدید قوا پس از یک دوره کار خسته کننده در ادارات و تحمل ترافیک سنگین، سروصدا و آلودگی هوای تهران که باعث چندبرابر شدن ضعف اعصاب و خستگی روان می شود واقعاً به جا و ضروری است ولی فکر وارد شدن دوباره به آن همه شلوغی، ازدحام و سروصدا مزه روزهای تعطیلات را از سر آدم بیرون می کند».

همسر او، زیبا مستوفی می گوید: «امروز هم که به پارک آمدیم فکر فردا را می کنم؛ رساندن بچه ها به مهدکودک و مدرسه، رسیدن به موقع سر کار و تحمل کردن ترشرویی بعضی از مدیران و خلاصه شروع روزهای پرشتاب و خسته کننده زندگی کاری در تهران». او ادامه می دهد: «ولی خوشحالم از این که در محیط خانواده در کنار همسرم آرامش دارم و حداقل تا حدی استرس و سنگینی کار در خانه جبران می شود. امروز را هم به قول قدیمی ها برای چال کردن نحسی ها آمدیم پارک که بچه ها هم در فضای سبز دلی از عزا دربیاورند».

عزت الله برج بار سرهنگ بازنشسته ای است که به گفته خودش پس از مهاجرت دو فرزندش به خارج از کشور و فوت همسرش بیشتر اوقاتش را در پارک و در کنار همسن وسالان و دوستان بازنشسته سپری می کند می گوید: «روزهای سیزده بدر زودتر از روزهای دیگر به پارک می آیم. دیدن خانواده های خندان که به پیک نیک آمده اند برای من که پیرمردی تنها هستم؛ لذتبخش است و تنهایی خودم را فراموش می کنم و صدای خنده کودکان که توپ و طناب در دست دارند و در چمن ها می دوند برای من سرگرم کننده است».

آرش دباغ نوجوان ۱۳ ساله ای که با کلاه آفتابی کج و لپ های گل انداخته مشغول بازی و سروصدا با دیگر نوجوانان خانواده و نزدیکان است، نفس زنان در مورد «سیزده بدر» می گوید: «پدر و مادرم می خواستند از امروز و سیزده بدر امسال صرف نظر کنند ولی من و خواهرم با اصرار و کلی قول و وعده و وعید آنها را راه انداختیم انداختیم و همراه دو خانواده دیگر از دوستانمان راهی پارک شدیم». با خنده وهیجانی خاص ادامه می دهد: «اصلاً اگر سیزده بدر آدم توی خانه بمونه تا آخر سال کسل و نحس می شه!». با گفتن این حرف و یک خنده پرهیجان به میان دوستان خود برمی گردد.

چهره پارک ها، دشت ها، جنگل ها و فضاهای سبز پس از مراجعت مردم به منازلشان دیدنی است. فضاهای سبز در چنین روزهایی بیش از همیشه آلوده می شود، بسیاری از درختان به دلیل نادیده گرفتن قوانین ایمنی به آتش کشیده می شوند. شاید اگر امکانات فضاهای بهتری برای برگزاری مطلوب چنین روزهایی در نظر گرفته شود بسیاری از میادین شهر که کمی چمن رنگ پریده دارد زیر قدم ها و زیلوهای مردم کوبیده نمی شد.

کاش به تجدید روحیه مردم که قطعاً با شادی و دور شدن از فشارهای اقتصادی و اجتماعی ممکن می شود، مثل هر نیاز اجتماعی دیگر اهمیت داشت و برای آن برنامه ریزی و هزینه لازم می شد.

روزهای تعطیل و قضایای روزنامه ها

بالاخره تمام شد. سیزده روز تعطیلی روزنامه ها تمام شد و دوباره مردم ماندند و روزنامه نگاران و روزنامه هایی که گویا کار چندانی جز آنکه دو تا دو تا به جان مطالب و نویسندگان همدیگر بیفتند، ندارند.

از دیرباز رسم بر این بوده که روزنامه ها سیزده روز عید را آتش بس بدهند و روزنامه نگاران هم در این ایام همهٔ کدورتها را فراموش کنند و صله رحم کنند از خانواده مطبوعاتی که یک سال را عینهو کارد و پنیر بوده اند با هم. مردم هم انگار نه انگار که روزنامه ها تعطیلند؛ خیلی راحت به زندگی خوب و خوش و احتمالاً بانشاطشان ادامه داده اند و هیچ خللی هم در ارکان هیچ چیز بزرگی از جمله عالم وارد نشده است.

راستی قضیه از چه قرار است؟ یعنی به راستی روزنامه ها این قدر لازم نیستند؟ یعنی صداوسیما برای اطلاع رسانی کافی است؟ یعنی مردم به همین راحتی با جهت گیری های یک طرفه و حذف های سیاسی موضوع ها و خبرها کنار می آیند؟ پس این جماعت روزنامه نگار چه کاره اند؟ شاید مردم اصلاً خسته شده اند از این سیاسی بازی های مطبوعاتی که انگار جای حزب های سیاسی را در مملکت گرفته اند. اما نه! اگر خسته شده باشند که دوباره امروز نمی آیند روزنامه بخرند. یک دفعه خیال خودشان را راحت می کنند و اصلاً چشمشان را بر جمال این میهمانان صبح و عصر دکه های کنار خیابان می بندند و سرشان را با جُنگ های تلویزیونی و فیلم های سینمایی خلاصه شده شبکه های پنج گانه آن و خوانندگان طرح ژنریک رادیو و تلویزیون و کلیپهایی که همه اش می گویند اعتیاد بد است، گرم می کنند.

به نظر من قضیه چیز دیگری است. می گویند در قدیم الایام وقتی بین دو قبیله یا قوم جنگی درمی گرفت، در بیرون از شهرها روبه روی هم صفی می آراستند و به جنگ و قتال می پرداختند. ولی به محض این که غروب می شد، دست از جنگ می کشیدند و تا فردا طلوع آفتاب جنگ را تعطیل می کردند. گویا این قضیه منافاتی هم با مخاصمت ایشان نداشت. البته در این میان گاهی فردا صبح گروهی از لشکر یمین به یسار یا گروهی از لشکریان یسار به یمین پیوسته بودند که به هر حال بیشتر به مسائل سیاسی مربوط می شد، نه مسائل استراتژیک جنگی. تعطیلات برای طرفهای متخاصم و درگیر لازم بود، اما گاهی در خلال آن مسائلی نظیر آن که گفتیم هم پیش می آمد. شاید مردم هم برای همین بعد از سیزده روز دوباره به سوی مطبوعات می آیند که ببینند چه اتفاق هایی در این روزهای تعطیلی افتاده و چرخش های صدوهشتاد درجه ای چه کسانی را به سرگیجه انداخته است.

تعطیلات برای بچه ها هم فرصت مغتنمی بود که با خیال راحت پای تلویزیون بنشینند و کارتون تام و جری ببینند. همان دو همسایه ای که مدام با هم دعوا و درگیری دارند و سرآخر هم دست در گردن هم می اندازند و با لبخندی شیرین به بینندگان چشمک می زنند!

شهرام شکیبا

قضیه چیز دیگری است

دومین جشنواره چاپ ایران ماه آینده برگزار می شود

دومین جشنواره چاپ ایران همزمان با دوازدهمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران از ۱۴ تا ۲۴ اردیبهشت سال جاری برگزار می شود.

به گزارش دبیرخانه این جشنواره در کنار برگزاری بخش مسابقه کارهای چاپی و بخش ویژه نمایشگاه که به آثار چاپی صادراتی اختصاص دارد، اولین گردهمایی تخصصی پیرامون مسایل چاپ برگزار می شود.

طبق این گزارش بخش مسابقه در هشت رشته افست، فلکسو، هلیوگراور، سیلک اسکرین، لیتوگرافی، مدیریت تولید، صحافی و سایر عملیات چاپی برگزار خواهد شد. گفتنی است در نخستین جشنواره چاپ از میان ۱۹۰۰ اثر چاپی ارایه شده در هفت بخش مسابقه، ۲۱ اثر توسط هیئت داوران برگزیده و معرفی شدند.

علاقه مندان به شرکت در بخش های مسابقه و نمایشگاه در این جشنواره می توانند آثار خود را به دبیرخانه ارسال کنند.

آشنایی جوانان با میراث فرهنگی مستلزم توجه آموزش عالی است

در نظام آموزش عالی کشور، توجه لازم به آشنا کردن جوانان باهویت فرهنگی و تاریخی ما مبذول نشده است.

مهندس حسین عبدالعلی پور، رئیس اداره کل موزه های سازمان میراث فرهنگی در گفت وگو با خبرنگار نشاط، تعیین چند واحد درسی برای رشته های مختلف تحصیلی دانشگاهی، در مورد پیشینه تاریخی و برگزاری سفرهای علمی فوق برنامه را از راه های دستیابی به این هدف دانست.

وی افزود: «سازمان میراث فرهنگی، این امکان را در اختیار گروه های دانشجویی قرارداده است که به صورت رایگان از مکان ها و موزه ها بازدید کنند».

وی همچنین گفت: این تسهیلات باهمکاری سازمان ایرانگردی و جهانگردی و بخش خصوصی می تواند استفاده از وسایل حمل و نقل و محل اسکان رانیز شامل شود.

عبدالعلی پور با اشاره به نقش آموزش و پرورش در آگاهی بخشی در مورد وظیفه هر فرد ایرانی برای حفظ آثار تاریخی گفت: «طرح هایی برای آشنایی مربیان پرورشی استان تهران در قالب آموزش ضمن خدمت در دست بررسی است».

وی تصریح کرد: «امیدواریم با آشنایی متولیان امر تعلیم و تربیت با اهمیت موزه و تأثیر آن در یادگیری دروس مختلف، ارتباط شیئی تاریخی را با نسل جوان برقرار کنیم».

مدیراداره کل موزه ها افزود: «بخش هایی از درس تاریخ، با استفاده از شیوه بیان داستانی و بازدید از موزه ها می تواند برای دانش آموزان ملموس شود».

وی همچنین با اشاره به بازدید بیش از ۱۰ میلیون نفر از آثار فرهنگی و تاریخی از موزه ها در سال ۷۷ گفت: «با تشکیل انجمن دوستداران میراث فرهنگی در شهرها و بخش های مختلف، قسمتی از وظیفهٔ نگهداری، حفاظت و حراست اشیا باستانی برای جلوگیری از حفاری های غیرمجاز به این انجمن ها واگذار می شود». عبدالعلی پور افزود: «در ایام نوروز و تعطیلات تابستانی، گروهی از بازنشستگان فرهنگی، دانشجویان و معلمان به راهنمایی بازدیدکنندگان می پردازند».

وی از مردم خواست تا در صورت تمایل درزمان مراجعه به مکان های فرهنگی به کسب اطلاعات بیشتر در مورد آثار تاریخی، از مسئولان موزه ها درخواست راهنما کنند. به گفته وی، در برخی مکان ها این اطلاعات از طریق بروشور در اختیار افراد قرار خواهد گرفت.

از جهان سبز

این درس خواندن چه فایده‌ای داشت؟!

همایون خیری

ضربان قلب یک آدم زنده یک برآمدگی و یک فرورفتگی بزرگ واصلی دارد که به معنای زنده بودن صاحب قلب است. رنگ و وارنگ شدن برگ درختان هم نشانه زنده بودن درخت است. فلان کارخانه سازنده لوازم خانگی در بهمان کشور دنیا هم وقتی شکل و کارآیی محصولاتش را تغییر می دهد به فکر ضربان کاری خویش است، که یعنی آهای خریداران محترم ما هنوز زنده ایم. خلاصه اینکه ضربان هر کدام از این ها را ببینی اول زنده بودن آنها را حس می کنی بعد می توانی زندگی آنها را مرور کنی. اما یک خط صاف یعنی صاحبش عمرش را داده به شما.

هر سال به قدر ۵۰ تا کشور دانشجو به دانشگاه ها می آوریم، دست کم چهار سالی هم همانجا می مانند، بعد هم پیکان همان مانده که بوده با همان ضربان صاف مثل خط کش. کارخانه های نساجی هم یکی یکی عمرشان را می دهند به شما! ساختمان های نوساز شهرها هم با اسم زلزله خراب می شوند.

واقعاً که این نفت هم عجب باحاله! عمو تلمبه بزن هنوز چند تا چاه دیگه داریم!

گفت وگویم را بخوانید با دکتر فرامرز معطر یکی از متخصصان سازمان انرژی اتمی ایران.

■ چطور شد بعد از مدت ها کار در دانشگاه امیرکبیر برگشتید به سازمان انرژی اتمی؟

چند سالی مأمور به دانشگاه بودم، ترجیح دادم برگردم به سازمان. آنجا امکانات بهتری برای کار تحقیقاتی دارم.

■ از کار در دانشگاه راضی بودید؟

نه چندان، گرچه هنوز هم در دانشگاه درس دارم اما دانشگاه ها آنقدر دچار مضیقه مالی هستند که خسته می شوی. همه اش باید کارنظری انجام بدهی چون آزمایشگاه ها ناقص اند.

■ آیا کار با صنعت را در دانشگاه امتحان کردید؟

اتفاقاً دانشگاه امیرکبیر خیلی تلاش کرده که قدرتش را در حل مشکلات صنایع ثابت کند، متأسفانه اهل صنعت روی خوش نشان نمی دهند. برایشان مهم نیست که مشکلاتشان را دانشگاهی ها حل کنند.

■ جدی ترین مشکلی که دراین حالت رخ می دهد چیست؟

یکی این است که تعداد فارغ التحصیلان بیکار زیاد می شود، بعد هم این همه درس می خوانند که مشکلات را حل کنند، وقتی مجالی برای این کار پیدا نمی کنند این درس خواندن چه فایده ای داشت. این ها می آیند و می روند، مشکلات صنعت هم سرجایش باقی می ماند.

■ در رشته مهندسی هسته ای چطور، از کاری که انجام دادید راضی هستید؟

بله، چون به هر ترتیب از امکانات سازمان انرژی اتمی استفاده می کردیم تا حدود زیادی موفق بودیم ولی رشته های دیگر این جور امکاناتی در اختیارشان نیست و واقعاً کارکردن سخت است.

■ درباره خود دانشجویان چه نظری دارید؟

ببینید، اگر از آنهایی که به رشته شان علاقه دارند بگذریم خیلی ها شانسی وارد دانشگاه می شوند، چون ورودشان با چند تا تست است. همین شانسی آمده ها بعداز مدتی از درس و دانشگاه خسته می شوند، هیچ کاری هم نمی توانیم بکنیم. باید برای ورود به دانشگاه فکر جدی تری کرد.

اوج آلان آزاد شد

بقیه از صفحه ۲

خبر مربوط به آزادی اوج آلان رأس ساعت ۱۳ روز سیزدهم فروردین وهنگام به در کردن نحوست روز سیزدهم در یکی از پارکهای کوچک غرب تهران به دست خبرنگار ویژه روزنامه رسید.

دریچه دانش

تولد نوزادی که پدرش ۳ سال پیش مرده بود!

یک زن لس آنجلسی با استفاده از اسپرم شوهر مرده خود که مدت سه سال به صورت یخ زده نگهداری می شد کودک خود را به دنیا آورد.

به گزارش ایرنا، دکتر «روتمن» پزشک معالج این زن در سال ۱۹۹۵ میلادی در حالی که ۳۰ ساعت از مرگ شوهر «ورنف» گذشته بود، مقداری از اسپرم وی را به منظور لقاح مصنوعی برداشت و امسال برای نخستین بار موفق به تولد نوزادی با استفاده از اسپرم یک مرده شد.

نوزاد به دنیاآمده دختری به وزن ۳/۷ کیلوگرم است که حال وی نیز مساعد گزارش شده است.

کشف ماده ضدایدز در زنان باردار

ماده ضدایدز در ادرار زنان باردار کشف شد. به گزارش ایرنا، یک ماده در ادرار زنان باردار شناسایی شده که پیشرفت بیماری ایدز را متوقف می کند.

به گزارش خبرگزاری فرانسه از واشنگتن، در تحقیقی که در نشریه «آکادمی ملی علوم» به چاپ رسید، محققان اعلام کردند: این ماده پروتئینی موسوم به «لیزوزیم» در اشک و بزاق دهان نیز وجود دارد.

محققان اعلام کردند: چگونگی عمل این آنزیم در متوقف ساختن پیشرفت بیماری ایدز هنوز مشخص نیست.

حمله به شبکه رایانه‌ای پنتاگون

شبکه رایانه ای «پنتاگون» روزانه یکصدبار مورد تهاجم قرار می گیرد.

به گزارش ایرنا، «جان هامره»، معاون وزیر دفاع آمریکا در پاسخ به یکی از پرسشهای کمیته خدمات ارتش کنگره این کشور گفت: برنامه رایانه ای ارتش آمریکا به طور مرتب توسط افراد حرفه‌ای مورد حمله قرار می گیرد.

این اخلالگرهای کامپیوتری که اصطلاحاً «هاکر» خوانده می شوند، با کاربرد برنامه های ویژه رمز مورد نیاز برای نفوذ به داخل شبکه رایانه ای یک مرکز را پیدا می کنند و در آن شبکه به جست وجو می پردازند و برخی مواقع به پرونده ها و اطلاعات سری نیز دسترسی می یابند.

به گفته «هامره» حمله به رایانه های پنتاگون که تعداد آن در برخی موارد به صد مورد در روز می رسد فقط از داخل این کشور انجام نمی شود و در بسیاری از موارد مبدأ آن در خارج از ایالات متحده است.

وی گفت: اخلالگران کامپیوتری از روسیه علاقه شدیدی به رسوخ در داخل شبکه رایانه ای پنتاگون دارند.

وی خاطر نشان کرده است: «برنامه های رایانه ای حساس» از این حمله ها در امان است و معمولاً سیستمهای غیر محرمانه مورد هدف موفقیت آمیز اخلالگران کامپیوتری قرار می گیرند.

درمان لختگی خون در شریان ها

دستگاه خردکننده لختگی خون در شریان های قلب «انژیوجت سیستم» تأیید شد.

به گزارش ایرنا، این دستگاه که مورد تأیید سازمان نظارت بر مواد غذایی وداروی آمریکا (F.D.I) قرار گرفته قادر است از طریق پخش کردن ذرات محلول آب و نمک، لخته های خون موجود در رگ ها را خرد کند.

سیستم «جت» در مورد بیش از ۷۰۰ بیمار در آمریکا و کانادا آزمایش شده و مورد تأیید نهایی قرار گرفته است.

راه‌های تازه برای تشخیص سرطان مثانه

محققان صندوق تحقیقات سرطان امپریال موفق به کشف ماده ای در ادرار شدند که در تشخیص و پیش بینی شدت سرطان مثانه مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

به گزارش خبرگزاری رویتر از لندن این محققان اعلام کردند که در بدن مبتلایان به سرطان مثانه میزان فاکتور رشد آندوتلیال مرگی در سطح بالایی است و این ماده رشد عروق خونی را که وجودشان برای تومورهای سرطانی ضروری است تحریک می کند.

این مطالعات که مشروح آن در مجله «ارولوژی» به چاپ رسیده است نشان می دهد مقدار این ماده در ادرار با احتمال عود مجدد بیماری بعد از درمان نیز ارتباط دارد. هرچه میزان این ماده بیشتر باشد بیماری جدی تر بوده و احتمال بازگشت آن نیز بالاتر است.

این مطالعه در صورتی که تحقیقات دیگر اهمیت این ماده شیمیایی را تأیید کند می تواند به تهیه داروهایی برای توقف این بیماری بیانجامد.

■ مدرس دروس منطق و فلسفه
■ مؤلف کتب کمک درسی و کنکور علوم انسانی
■ طراح کنکورهای آزمایشی (پیش دانشگاهی و نظام قدیم)
حجازیان ۰ ۴۵۲۲۶۹۰

اقتصاد جهانی

معماران سیاست تعدیل و تجدید نظر طلبی

در بخش نخست بررسی بانک جهانی(World Bank) به تاریخچه شکل گیری و وظایف آن پرداخته شد که در اواسط دهه ۸۰ بانهادینه شدن سیاست تعدیل اقتصادی، بانک جهانی نقش جدیدی در کشورهای جهان سوم ایفا کرده است.

در قسمت اول این مقاله دیدگاههای نئوکلاسیک ها، مخالفان لیبرال ها، طرفداران محیط زیست و جنبش های حامی حقوق زنان درباره سیاست تعدیل مورد ارزیابی قرارگرفت.

باپوزش از خوانندگان بخاطر وقفه در درج قسمت دوم این مقاله در بخش پایانی مساله تجدید نظر معماران سیاست تعدیل اقتصادی و مساله توسعه بررسی می شود.

بهزاد یغمائیان

د - سیاست تعدیل و انباشت جهانی:

به نظرنگارنده این نوشته سیاست تعدیل یکی از مبانی نظام ساماندهی انباشت فراملی در سال های اخیر بوده است از این رو در این بخش از نوشته فوق به بررسی سیاست تعدیل در چارچوب ملزومات انباشت فراملی و ساماندهی فراملی سرمایه می پردازم. سیاست تعدیل بر این اساس بخشی است از شیوه سامان دهی انباشت فراملی. بررسی ها و مطالعات تحقیقی زیادی در مورد اثرات منفی سیاست تعدیل در کشورهای در حال توسعه انجام شده اند.(۱) .

قصد از نوشتن فوق نه بازنگری این تحقیقات، بلکه بیرون کشیدن سیاست تعدیل ازفضای ملی، و بررسی آن ازجنبه منافع فراملی سرمایه است. نقطه شروع برای این بررسی سرمایه فراملی و ملزومات آن است و نه واحد کشوری اقتصاد و تنگناهای آن.

همانطور که در بخشهای قبلی به آن اشاره شد، تحولات گاث و ایجاد سازمان تجارت جهانی گام های مهمی بودند در راستای ایجاد نهادهای لازم برای دولت فراملی و شکل گیری شیوه سامان دهی فراملی انباشت.

سازمان تجارت بین الملل اما شکل دهنده مناسبات و مقررات جمعی (Multilateral) بین تمامی کشورهای عضواست. از سوی دیگر، سیاست تعدیل شکل دهنده مناسباتی مشابه از طریق قراردادهای یک جانبه (Unilateral) میان بانک جهانی و یا صندوق بین المللی پول و یک کشور (از کشورهای در حال توسعه) است. در اینجا طرف قرارداد کشورهای خاصی هستند و نه همگی اعضای یک نهاد. شرایط لازم برای انباشت فراملی از یکسو از طریق قراردادهای جمعی، از سوی دیگر توسط قراردادهای فردی و یک جانبه ایجاد می شوند.

سیاست تعدیل جزیی است مهم از سیاست جهانی نئولیبرال که از طریق آزادسازی تجارت و بازارهای ارز و... در کشورهای وام خواه اجرا می شود. همانند مقررات سازمان جهانی تجارت سیاست تعدیل نیز از ملزومات تولید جهانی و نیازهای سرمایه فراملی نشات می گیرد. سیاست تعدیل ایجاد کننده تحرک (Mobility) و انعطاف (Flexibility) لازم برای تولید جهانی است. یکی از اجزا مهم پدیده انعطاف / تحرک، ایجاد تحول در بازار کار و شکل دادن به رژیم کار انعطاف پذیر (Flexible Labor Regime) است.

آزادسازی بازار کار سبب افزایش کنترل سرمایه بر کار از طریق انعطاف در تعریف و دادن وظایف به کارگران، انعطاف در قوانین مربوط به استخدام و اخراج کارگران، و همچنین مقررات و روابط غالب در پروسه کار می شود. آزادسازی بازار کار در واقع «حسن تعبیری» است از فرایند تشدید بی قدرتی و از خود بیگانگی کارگران. در واقع رژیم کار انعطاف پذیر یکی از دلایل جذب سرمایه فراملی به صنایعی چون نساجی،الکترونیک، لباس و غیره در کشورهای در حال توسعه است. سرمایه فراملی با استفاده از تنوع در پروسه کار، و عدم وجود قوانین حمایتی کارگری ... و تحت لوای «استراتژی رشد صادرات» به تقویت شبکه فراملی تولید، سرمایه گذاری و توزیع کالا می پردازد.

علاوه بر ایجاد تحولات ساختاری در بازار کار، سیاست تعدیل از طریق کاهش مستقیم مزد (در برخی موارد) ، و پایین آمدن قیمت پول ملی به واسطه آزادسازی بازار ارز منجر به کاهش مزد واقعی کارگران می شود. کاهش نرخ واقعی ارز سبب پایین آمدن مزد واقعی و افزایش قدرت رقابت بازار داخلی برای جذب سرمایه فراملی می شود.

کشورهای جویای وام و دچار کمبود سرمایه از این طریق قدرت رقابت خود برای کسب سرمایه را اضافه می کنند. لذا کاهش بهای پول ملی و ایجاد رژیم کار انعطاف پذیر سیاستهایی هستند که به سود آوری سرمایه فراملی کمک کرده، انباشت فراملی را تسهیل می کنند.

سیاستهای تعدیل سیاستی است که این گونه راه کردها را در کشورهای مختلف و توسط قراردادهای فردی(یک طرفه) با صندوق بین المللی پول و بانک جهانی نهادینه می کند.

از سوی دیگر، سیاست تعدیل، از طریق آزادسازی تجارت و از میان بردن محدودیتهای سرمایه گذاری خارجی، فرایند گسترش فراملی سرمایه را تسهیل می کند. استراتژی رشد صادرات امکانات استفاده از بازارهای مختلف (به عنوان فضای مناسب) برای تخصیص منابع را برای کمپانی های فراملی آماده می کند. سیاست تعدیل و استراتژی رشد صادرات به همراه مقررات سازمان تجارت جهانی در مورد TRIMS و «محدودیتهای غیرتعرفه ای» مجموعاً جهان سرمایه را از محدودیتهای ملی رها می کنند.

آنچه را که قبلاً دولت های ملی برای انباشت ملی سرمایه وضع می کردند امروز به گونه ای دیگر نهادهای دولت فراملی، یعنی بانک جهانی، صندوق بین المللی پول و سازمان تجارت خارجی برای انباشت فراملی وضع می کنند. موضوع سامان دهی انباشت است. جهانی شدن سرمایه، نهادهای سامان دهی و فرم سیاستهای آن را تغییر داده است.

• نقد سیاست تعدیل توسط معماران سابق آن - « پارادیم جدید توسعه»:

جهانی شدن سرمایه و اجرای سیاست تعدیل در کشورهای در حال توسعه توسط بانک جهانی و نهادهای دولت فراملی سبب بروز بحران های گسترده ای در کشورهای وام گیر شده اند. بحران های اقتصادی و رشد فقر، بیکاری، و نابرابری های اجتماعی منجر به بروز تنش های اجتماعی و رشد خشونت و ناامنی گشته است. بحران های فوق عده ای از صاحب نظران مهم اقتصادی و حامیان گذشته سیاست تعدیل را به تفکر و بازنگری نظرات خود و نوعی عقب نشینی از سیاست های گذشته واداشته است. برای مثال در کتاب ۱۷۰ صفحه ای تحت عنوان « راه برون رفت از بحران در آسیای جنوب شرقی» بانک جهانی از سیاست های قبلی خود عدول کرده، و به جای افزایش نرخ بهره به کاهش نرخ بهره و به جای تعدیل بودجه به کسری بودجه رای داده است!!

از سوی دیگر، معماران بانک جهانی نظرات قبلی خود را در مورد توسعه و سایر سیاست های اقتصادی را مورد توسعه و سایر سیاست های اقتصادی را مورد بازبینی قرارداده و مدافع نقش مهم دولت و جامعه مدنی در کنار بازار گشته اند. نگاهی کنید به نظریه جدید «جوزف استیگلیتز» (Joseph Stiglitz) اقتصاددان ارشد بانک جهانی:

« در مواجهه با جهانی شدن (سرمایه) باید ایدئولوژی و مدلهای ساده نگرانه را بکناری زنیم. امروزه در اثر کاهش فعالیت اقتصادی در آسیای جنوب شرقی، بروز بحران در روسیه و برزیل و... ایمان به بازار در بسیاری از نقاط جهان رو به کاهش است. امروزه واضح است که تاکید یک جانبه بر آزادسازی، مقررات زدایی و خصوصی سازی که بر تفکر توسعه غالب بود... دستورالعمل روشنی برای رشد و ثبات اقتصادی نبوده، چه برسد به دستورالعملی برای اهداف وسیع تری مانند دمکراسی و توسعه پایدار و برابر»(۱)

بازهم توجه کنید به اقرار صادقانه استیگلتز:

«همانطور که گفتم باید از «عقل جامع واشنگتن» (Washington Consensus) فراتر رویم:

توسعه شامل اهداف گسترده تری است از آنچه که ما در این عقل جامع در نظر گرفتیم... عقل جامع هدف را با وسیله اشتباه گرفت... به نظر من ما به یک استراتژی جدید توسعه نیاز داریم. استراتژیی که بر نگاهی جامع تر از توسعه استوار است... تعداد زیادی از کشورها توصیه های اصلی «عقل جامع واشنگتن» یعنی آزادسازی و مقررات زدایی را دنبال کردند و هنوز به رشد اقتصادی دست نیافتند.»(۲)

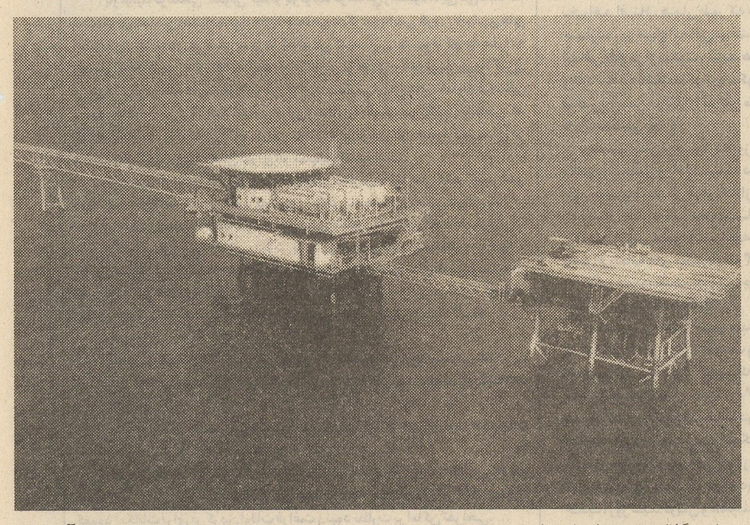
در ارائه استراتژی جدید، استیگلتز به اضافه بر بخش خصوصی تاکیدی محوری بر سایرنهادهای اجتماعی و اقتصادی داشته و توسعه را شامل «توسعه بخش عمومی» « توسعه اجتماعی»، (Community Development)، «توسعه خانواده»، «توسعه فردی»، و... می داند. به نظر وی اولویت های توسعه باید شامل آموزش، بهداشت، ساختن زیربنا، دانش، ساختن ظرفیت ها، و مشارکت باشد.

نظرات مشابهی با آنچه که در اینجا نقل گشت را می توان در نوشته های «ولفن سن» (Wolfensohn) رییس بانک جهانی و دیگر اقتصاددانان بانک و سازمان ملل مشاهده کرد. بحران اقتصادی حاکم در دنیا به بحران تئوری و سیاست گذاری دامن زده است. این در حالی است که حامیان سیاست تعدیل در ایران بدون توجهی به این بحران به توصیه این سیاست های باشکست مواجه شده مشغولند. در اینجا اثری از بحران تئوری و سیاست گذاری نیست! حرف آخر هنوز با سیاست تعدیل است. و این در زمانی است که معماران سیاست تعدیل در نظرات خود تجدید نظر کرده اند!

Joseph Stiglitz. 1998†Towards a New Paradigm. « ۲ ,۱
,Policies, and processes†World. for†Development: Strategies
homepage. Bank internet

بدنبال توافق اعضای اوپک برای کاهش تولید

سیر صعودی بهای نفت در بازارهای نفتی ادامه دارد

گروه اقتصادی - بهای نفت در بازارهای جهانی به بالاترین حدنصاب خود در طی ده ماه گذشته صعود کرد.

به گزارش ایرنا، نفت خام برنت (دریای شمال) روز پنج شنبه با قیمت ۱۵ دلار و ۲۴ سنت معامله شد. روز چهارشنبه قیمت نفت برنت در بازار لندن به ۱۵ دلار و ۲۸ سنت رسید که بالاترین قیمت در طول ده ماه گذشته بود.

روزنامه فاینشنال تایمز چاپ لندن نوشت درطی روند صعودی قیمت نفت در بازار جهانی در یک ماه گذشته، حداقل ۴ دلار به ارزش نفت دریای شمال افزوده شده است.

این روزنامه در ادامه گزارش خود می افزاید: گرچه آمار ذخیره نفت خام در امریکا شاهد ترقی در طول یک هفته گذشته بوده است، لیکن کاهش ذخایر در آمریکا شاهد ترقی در طول یک هفته گذشته بوده است، لیکن کاهش ذخایر فرآورده های نفتی و تولیدات پالایشگاهی سبب شد تا بازار نفت عکس العمل مثبت نشان دهد و بهای نفت جهش بیشتری نماید. بهای نفت خام دریای شمال در بازار لندن در روز چهارشنبه، در اوج خود به ۱۵ دلار و ۲۸ سنت رسید که از ماه اکتبر تاکنون بی سابقه بوده است.

یکصد و هفتمین نشست وزرای اوپک

یکصد و هفتمین نشست وزرای سازمان کشورهای صادر کننده نفت، اوپک در روز ۳ فروردین باحضور ۱۱ وزیر این سازمان در دبیرخانه اوپک در وین برگزار شد.

نمایندگان مکزیک، روسیه و عمان نیز بعنوان سه کشور تولید کننده نفت غیرعضو اوپک در این نشست به صورت ناظر حضور داشتند.

در این نشست توافق شد که تولید اوپک ۱/۷۲ میلیون بشکه در روز کاهش یابد وبدون در نظر گرفتن تولید نفت عراق از آوریل آینده به ۲۲/۹۷۶ میلیون بشکه در روز محدود شود. مدت این توافق نیز یک سال تعیین شده است.

به گفته ناظران، نشست مذکور را می توان یکی از آرام ترین و از لحاظ کارایی، مؤثرترین نشست های این سازمان برشمرد. این نشست درعین حال یکی از کوتاه ترین نشست های وزرای اوپک نیز به شمار می آید.

وزرای اوپک ظرف قریب سه ساعت گفتگوی رسمی، نشست را خاتمه دادند و نتایج توافق نهایی را اعلام کردند. نقش عمده ایران در توافق اعضای اوپک

وزیر نفت جمهوری اسلامی ایران نتایج به دست آمده درصدوهفتمین نشست وزیران سازمان کشورهای صادر کننده نفت، اوپک، را مثبت ارزیابی کرد.

بیژن نامدار زنگنه در گفت وگو با ایرنا گفت: جمهوری اسلامی نقش عمده ای در توافق اعضای اوپک و کشورهای غیرعضو برای کاهش تولید نفت ایفا کرده است. برگزاری نشست های کارشناسی وزارت نفت ایران با اعضای اوپک، رفت وآمد بین وزرای امور خارجه و نفت و تماس های رییس جمهوری اسلامی ایران با مقامات عالی رتبه اعضای اوپک در یک سال گذشته در توافق به دست آمده بسیار مؤثر بود.

زنگنه افزود: با توافق به دست آمده در نشست روز سه شنبه اوپک وارد دوران تازه ای از همکاری و تعاون شده است و آینده بسیار امیدوار کننده ای را در پیش رو خواهد داشت.

بهای نفت در معاملات نقدی اروپا

بهای نفت خام در بازارهای جهانی روز دوشنبه گذشته نسبت به جمعه در اروپا و امریکا تقویت شد.

وال استریت ژورنال در شماره روز سه شنبه گذشته خود، بهای نفت خام در معاملات نقدی اروپا و داخل امریکا در پایان معاملات روز دوشنبه را به شرح زیر اعلام کرده است.

بهای نفت خام در معاملات نقدی اروپا (هر بشکه به دلار آمریکا)

نوع نفت	دوشنبه	جمعه	سال قبل
نفت سبک کشورهای عرب	۱۲/۹۲	۱۲/۲۷	۱۲/۶۱
نفت سنگین کشورهای عرب	۱۲/۱۲	۱۱/۴۷	۱۰/۶۱
نفت سبک ایران	۱۲/۸۷	۱۳/۵۲	۱۳/۶۶
برنت	۱۴/۴۷	۱۳/۸۹	۱۴/۹۲

وزیر مسکن و شهرسازی:

۱۰ هزار واحد مسکونی هر سه ماه یک بار واگذار می شود

گروه اقتصادی - وزیر مسکن و شهرسازی اعلام کرد: هر سه ماه یک بار حدود ۱۰ هزار واحد مسکونی استیجاری و یا اجاره به شرط تملیک به متقاضیان واگذار می شود.

علی عبدالعلی زاده گفت: در این راستا در سال ۷۷ ساخت بیش از ۸۰ هزار واحد مسکونی استیجاری به شرط تملیک برای متقاضیان در سطح کشور شروع شد که در دهه فجر سال گذشته ۱۰ هزار واحد آن به افراد واجد شرایط واگذار شد. وی درباره ساخت این گونه واحدها در منطقه آزاد قشم گفت: پیرو مذاکرات انجام گرفته با مدیرعامل منطقه آزاد قشم به زودی تیم کارشناسی وزارت مسکن و شهرسازی برای ارزیابی وضعیت مسکن و احداث این واحدها به این منطقه اعزام خواهد شد.

عبدالعلی زاده به ایرنا گفت: برای استفاده بیشتر از تسهیلات بانکی، مردم در منطقه آزاد قشم می توانند با ارائه اسناد واگذاری سازمان عمران و سازمان منطقه آزاد قشم از طریق بانک مسکن، وام مسکن دریافت کنند.

وی افزود: در بانک مسکن با این گونه اسناد مانند یک سند ثبتی عمل می شود.

وزیر مسکن و شهرسازی با اشاره به تغییرات بسیار در منطقه آزاد قشم از جمله شکل گیری بافت و ماهیت صنعتی آن افزود: تمام زیربناها مانند برق، جاده سازی و بقیه مسائل در منطقه آزاد قشم حل شده است که زمینه بسیار خوبی برای جذب سرمایه گذاری داخلی و خارجی فراهم آمده است.

وی با اشاره به طرح آب رسانی به قشم گفت: امیدواریم با اجرای هرچه سریع تر تامین آب مشروب و بهداشتی منطقه آزاد قشم از طریق میناب، مشکل آب منطقه به طور کامل حل شود که این امر موجب سرمایه گذاری های صنعتی وسیع تری در منطقه خواهد شد.

وزیر مسکن و شهرسازی با تاکید بر صادرات تولیدات با کیفیت مرغوب از طریق مناطق آزاد گفت: باید در راستای سرمایه گذاری مشترک با سرمایه گذاران خارجی هم جهت ارزیابی محصولات نهایی و هم برای انتقال تکنولوژی از فرصت های قانونی بسیار خوبی که این مناطق برای سرمایه گذاری داخلی و خارجی فراهم آورده اند، استفاده کرد.

عبدالعلی زاده گفت وزارت مسکن به عنوان متولی اصلی طرح کالبد ملی سرزمین، طرح جامع منطقه ای و طرح های جامع ناحیه ای که در واقع سندهای اصلی توسعه کشور هستند وظیفه بسیار مهمی در رابطه با آینده مناطق آزاد دارد.

لایحه جدید در کنگره امریکا

تلاش برای محدود کردن قدرت تحریم امریکا

گروه اقتصادی: سرمایه گذاران نفتی امریکا از ارائه لایحه جدید در کنگره که قدرت تحریم های یک جانبه دولت را محدود می کند استقبال کردند و آن را گامی مهم در گشودن بازار نفتی ایران و دیگر کشورها که به دلیل سیاست دولت بسته شده است، دانستند.

به گزارش ایرنا مشابه این لایحه در تابستان گذشته با شکست مواجه شد اما حامیان آن می گویند علت شکست این لایحه مناسبات کشاورزی بود که از حمایت «ترنت لات» رهبر اکثریت سنا بهره مند نبود.

لایحه جدید محدود ساختن قدرت دولت برای تحریم های نفتی این هفته نه تنها مورد حمایت ترنت لات است بلکه اکثر اعضای هر دو گروه در کنگره از آن جانبداری می کنند و امید می رود به صورت قانون درآید.

نماینده دمکرات ایالت نبراسکا گفت: این لایحه به مردم دنیا و به تولید کنندگان کشاورزی ما کمک می کند تا استفاده از تحریم ها به ویژه تحریم های کشاورزی حربه ای برای اعمال سیاست خارجی دولت نشود.

یک صاحب نظر نفتی در واشنگتن گفت: مشکلی که در سراه کلینتون وجود دارد بروکراسی است و باید سه مسئله پیش از آن انجام بشود تا بتواند تحریم ها را کاهش دهد.

وی افزود: فضای سیاسی باید با اقداماتی نظیر مصوبه ای درباره گندم بازتر شود و سپس دولت اهداف خود را که به تسهیل تحریم ها می انجامد بیان نماید و در نهایت گام های جدی تری به سوی برداشتن تحریم یک جانبه برداشته شود.

بی پی آموکو بزرگترین تولیدکننده نفت غیردولتی جهان خواهد شد

«بی پی اموکو» روز پنجشنبه اعلام کرد طرح هایی در دست دارد، که گروه شرکت های «آرکو»را خریداری کند تا به این ترتیب با داشتن ظرفیت حدود ۲/۷ میلیون بشکه در روز، بزرگترین تولید کننده نفت غیردولتی جهان شود.

به گزارش فرانس پرس «بی پی اموکوکیمی»، درنظر دارد حدود ۱۰۰ شغل از ۳۵۰ شغل خود را در محل «لاورا» تا سال ۲۰۰۱ حذف کند و بخشی از فعالیت های خود در این پایگاه را بفروشد. این مطلب روز جمعه توسط مدیریت و اتحادیه های این شرکت در جنوب فرانسه اعلام شد.

این شرکت همچنین درنظر دارد، هزینه های خود را در واحد «نفتاشیمی» که یک پروژه مشترک با شرکت «الف اتوکم» است، تا ۲۰ درصد کاهش دهد.

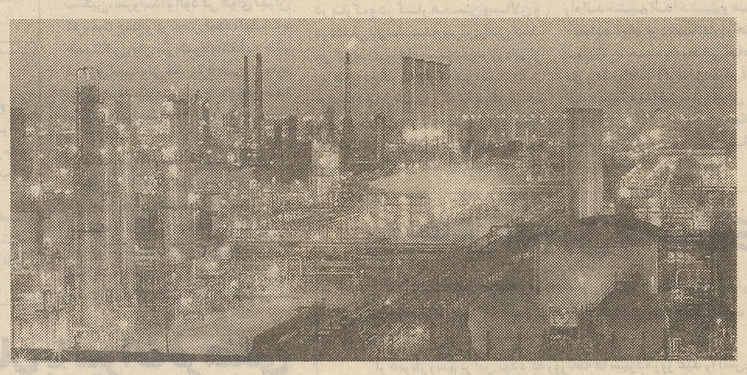
ایتالیا صادرات کالا و سرمایه به ایران را بیمه کرد

گروه اقتصادی: ۲/۵ میلیارد دلار صادرات کالا و سرمایه گذاری جدید ایتالیا در خارج، تحت پوشش شرکت بیمه تجارت خارجی این کشور قرار گرفت.

رئیس این شرکت درگفت وگو با یک روزنامه اقتصادی ایتالیا با اعلام این مطلب گفت: بیش از ۵۰۰ میلیون دلار از این رقم به خط اعتباری برای بانک های ایرانی اختصاص یافته است. شرکت «ساچه» در سال های گذشته از بیمه صادرات به ایران خودداری می کرد. اما از دو سال قبل به این طرف بیمه صادرات به ایران را به طور جدی از سرگرفت. وی با اشاره به این که با طرف های ایرانی و بانک ها توافق هایی در دست اجراست، گفت: در صورت لزوم، در سال آینده تلاش بیشتری برای افزایش تضمین صادرات به ایران صورت می گیرد. ماریو مائورو گفت: حجم صادرات تضمین شده ایتالیا به ایران در سال ۱۹۹۸ میلادی نسبت به سال قبل از آن، ۳۰ درصد افزایش یافته است. وی نوع شرکت های ایتالیایی طرف معامله با ایران برای تضمین صادرات را از نوع بزرگ، متوسط و کوچک معرفی کرد و گفت: شرکت های کوچک ایتالیایی صادر کننده به ایران برای ما از امتیازات بیشتری برخوردارند ولی صادرات آنها نیازی به تضمین ندارد. وی به شرکت های ایتالیایی توصیه کرد موقعیت خود را در آسیای جنوب غربی حفظ کنند.

معاون وزیر نفت:

ایران می تواند صادرات محصولات پتروشیمی را به چین توسعه دهد

گروه اقتصادی - معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت پتروشیمی اعلام کرد: ایران می تواند صادرات محصولات متنوع پتروشیمی را با توجه به نیاز کشور چین توسعه دهد.

نعمت زاده در پکن گفت: در حال حاضر چین دومین بازار صادرات محصولات پتروشیمی ایران بعد از هند است.

چین در حال حاضر ۱۵ درصد از صادرات محصولات پتروشیمی ایران را خریداری می کند.

به گفته نعمت زاده، چین دارای توان خوبی در امور مهندسی طرح های پتروشیمی و پیمان کاری پروژه ها است و همکاری دو کشور در این زمینه می تواند مفید باشد.

وی افزود: ایران و چین می توانند در امور تحقیقاتی و آموزشی صنعت پتروشیمی نیز همکاری کنند و در این زمینه مذاکراتی با مقام های چینی انجام شد.

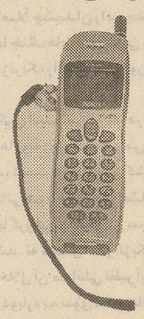
صنایع پتروشیمی چین ۱۵۰ میلیون تن انواع مختلف محصولات پتروشیمی در سال گذشته تولید کرده اند و براساس برنامه ریزی های انجام شده تولیدات صنایع پتروشیمی چین تا سال ۲۰۰۰ به ۲۲۰ میلیون تن و تا سال ۲۰۱۰ به ۳۰۰ میلیون خواهد رسید.

در حال حاضر بیش از ۷ هزار کارخانه و مؤسسه صنایع شیمیایی با سرمایه گذاری مشترک در چین فعال هستند. صادرات محصولات پتروشیمی چین در سال گذشته میلادی با ۶/۸ درصد کاهش، ۲۲ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار بود. واردات این محصول به چین نیز در حد ۳۲ میلیارد و ۵۷۰ میلیون دلار بود که نسبت به سال ۹۷ به میزان ۸/۸ درصد کاهش نشان می دهد.

صنایع پتروشیمی از دهه ۷۰ در چین ایجاد شد و از آغاز برنامه هشتم ۵ساله چین که در سال ۹۵ خاتمه یافت این صنعت از صنایع اساسی و مادر این کشور محسوب می شود.

یک مسئول:

بهای تلفن همراه امسال افزایش نمی یابد

گروه اقتصادی: ۲۸۴ هزار نفر در بهمن سال ۷۷ در ۳۲۰ شهر برای تلفن همراه ثبت نام کردند.

مدیر امور ارتباطات سیار شرکت مخابرات ایران در کیش با اعلام این مطلب به ایرنا گفت: تعداد ثبت نام شدگان تلفن همراه در تهران ۱۹۴ هزار نفر و در بقیه شهرها ۹۰ هزار نفراست. محسن خوانساری افزود: تا پایان امسال ۳۰۰ هزار شماره تلفن همراه در ۳۲۰ شهر کشور به متقاضیان واگذار می شود. و با واگذاری تلفن های همراه جدید ظرفیت آن از ۳۸۰ هزار شماره در ۱۳۰ شهر به ۶۷۰ هزار شماره در ۳۲۰ شهر می رسد.

وی افزود: واگذاری تلفن همراه امسال در شهرهای کوچک از نیمه اول سال و در شهرهای بزرگ از نیمه دوم سال آغاز می شود. وی در مورد پوشش جاده ای تلفن همراه گفت: هم اکنون سه هزار کیلومتر از جاده های کشور تحت پوشش ارتباطات سیار قرار دارد که تا پایان امسال به ۵ هزار و ۵۰۰ کیلومتر می رسد.

خوانساری گفت: امسال ۱۰۰ شهر کشور به شبکه تلفن همراه متصل می شوند. شبکه تلفن همراه جزیره کیش نیز در اردیبهشت ماه امسال به شبکه سیار کشور می پیوندد.

وی افزود: امسال در بهای پالس تلفن همراه هیچ گونه افزایشی داده نشده است.

کرایه تاکسی ها گران شده است مردم ناراضی و راننده ها مدعی

گروه اقتصادی - همزمان با افزایش قیمت فراورده های نفتی در کشور، کرایه خودروهای مسافری و باربری افزایش یافته است. این در حالی است که هنوز افزایش نرخ مصوب کرایه ها از سوی مسئولان اعلام نشده است و این افزایشها غیرقانونی است.

به گزارش خبرنگار ما تعدد نرخ دریافتی از سوی رانندگان خودروهای مسافربری موجب سردرگمی و گلایه مردم شده است.

به گفته یک کارمند با بالارفتن قیمت بنزین و نفت، نرخ دیگر کالاها و خدمات تا چند برابر افزایش یافته و اقتصاد خانواده های حقوق بگیر دستخوش ناآرامی بیشتری می شود.

گزارش رسیده از شهرستان ها حاکی است که با افزایش قیمت سوخت به تبع آن دیگر خدمات و کالاها افزایش یافته است این در حالی است که مسئولان وعده داده اند، با بالا رفتن نرخ فراورده های نفتی، سایر قیمت ها افزایش نخواهد یافت.

یک راننده تاکسی می گوید: افزایش نرخ فراورده های نفتی به طور مستقیم بر بهای خدمات حمل ونقلی تاثیر می گذارد و رانندگان در شرایط پیش آمده، دخالتی ندارند.

این در حالی است که معاون فرماندار کرمانشاه اعلام کرد افزایش نرخ کرایه ها در داخل شهر و مسیرهای بین شهری خودسرانه و غیرقانونی است و مردم باید شماره خودروهای مسافری متخلف را به تعزیرات حکومتی و راهنمایی و رانندگی اعلام کنند. یک کارمند مدیریت ترمینال غرب کرمانشاه به ایرنا گفت: با توجه به هزینه ها و گرانی لوازم یدکی، میزان افزایش کنونی کرایه برای رانندگان و دارندگان وسایل حمل ونقل صرفه اقتصادی ندارد و در صورتی که دولت یارانه بنزین را پرداخت کند، کرایه ها بالا نخواهد رفت.

یک راننده می گوید: نرخ های کنونی صرفه اقتصادی ندارد زیرا قیمت همه کالاها در حال افزایش است و در صورت کنترل افزایش بی رویه نرخ لوازم یدکی، روغن اتومبیل و پنچرگیری و دیگر خدمات خودرویی کرایه ها ثابت می ماند.

مسافری می گوید: تا به رانندگان گله می کنیم فوری گرانی گوشت و برنج و آب و برق و... را دلیل می آورند. ما که کارمند هستیم و باید افزایش نرخ تاکسی را هم بر سایر مخارج بیافزاییم چه کنیم؟

اخبار کوتاه از اقتصاد جهان

بودجه ۳/۳ میلیارد دلاری برای تأمین اجتماعی تصویب شد

کنگره آمریکا کلیات بودجه ۳/۳ میلیارد دلاری برای هزینه های تأمین اجتماعی این کشور را تصویب و هر دو حزب جمهوری خواه و دمکرات از این لایحه پشتیبانی کردند.

به گفته رئیس کمیته تخصیص بودجه این کشور، سخت گیری در لوایح هزینه های دولت موجب بروز مشکلاتی در تصویب آنها می شود در صورتی که هزینه های صرف شده سال ۹۹ جزء درآمدهای دولت در سال آینده است.

۱/۵ میلیون نفر از مردم کم درآمد انگلیس از تسهیلات بانکی محرومند

بیش از ۱/۵ میلیون نفر از مردم کم درآمد انگلیس از تسهیلات و خدمات بانکی و مالی محرومند.

براساس تحقیقات دانشگاه بریستول در انگلیس نزدیک به ۷درصد از خانواده های انگلیسی از خدمات بانک و بیمه در این کشور بهره نمی برند و ۲۰ درصد خانواده ها تنها از یک یا دو مورد از این تسهیلات استفاده می کنند.

این تحقیقات نشان می دهد خانواده های کم درآمد، کسانی که درآمد آنان از بیمه های دولتی است، خانواده های بنگلادشی و پاکستانی و افرادی که پیش از سن ۱۶ سالگی ترک تحصیل کرده اند، کمترین استفاده را از خدمات بانک و بیمه در این کشور می برند.

مرکز تحقیقاتی دارایی شخصی در دانشگاه بریستول، شرایط و ضوابط پیچیده مؤسسات مالی، کارمزد و جریمه های سنگین و توجه بیشتر شرکت های مالی به مشتریان پردرآمد را از دلایل عمده محرومیت این طبقه کم درآمد انگلیسی از خدمات مالی ذکر کرده است.

امارات ۱۰ درصدکمتر نفت به ژاپن صادر می کند

میزان صادرات نفت خام امارات به ژاپن در ماه آوریل، ۱۰ درصد کاهش می یابد. این کاهش صادرات شامل مبادلات مستقیم میان دو کشور است.

به عقیده کارشناسان این اقدام امارات در پی تصمیم «اوپک» مبنی بر کاهش سقف تولید نفت خام به میزان بیش از دو میلیون بشکه است که هفته گذشته گرفته شد.

عربستان نیز پیشتر خبر داد که میزان صادرات نفت خام به ژاپن را در ماه آوریل حدود ۱۲ درصد کاهش می دهد.

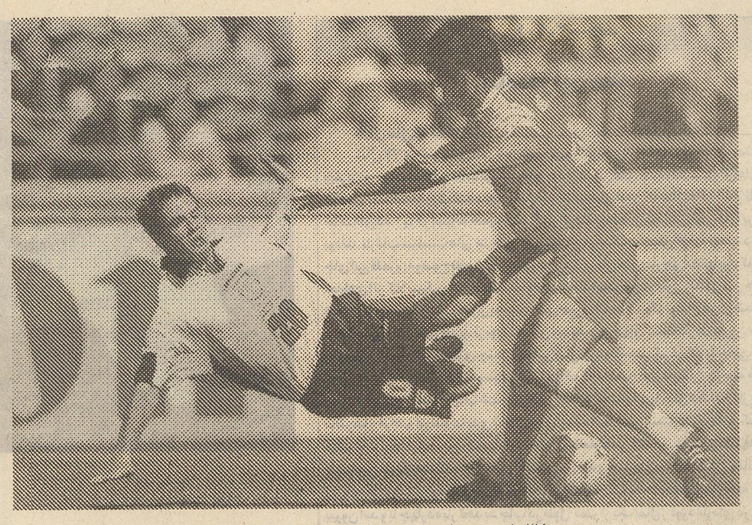
کارشناسان معتقدند تصمیم عربستان و امارات برای کاهش میزان صادرات نفت خام موجب بالارفتن قیمت این ماده در بازار ژاپن خواهد شد.

برنامه کار ۲۰۰۰ تصویب شد

اجلاس سران اتحادیه اروپا در برلن توافقنامه مربوط به اصلاح ساختار مالی این اتحادیه برای سال های ۲۰۰۶ - ۲۰۰۰ را تصویب کرد.

۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا پس از دو روز و یک شب مذاکره دشوار، در مورد اساس مصالحه ای نهایی که گرهارد شرودر صدراعظم آلمان به عنوان رئیس دوره ای اتحادیه اروپا پیشنهاد کرده است، به توافق رسیدند. این توافقنامه که ارزش مالی آن حدود ۶۰۰ میلیارد یورو طی ۷ سال آینده است، سه بخش را دربرمی گیرد. بخش نخست این توافقنامه اصلاح سیاست کشاورزی مشترک است و دو بخش دیگر آن ایجاد صندوق های کمک به مناطق و کشورهای فقیرتر اتحادیه اروپا و تقسیم عادلانه تر سهم هر یک از کشورهای عضو در بودجه این اتحادیه است. انجام این اصلاحات برای پذیرش ده کشور بلوک شرق سابق و نیز قبرس و مالت بین سال های ۲۰۰۳ و ۲۰۰۵ ضروری است. براساس این توافق قیمت گوشت دام باید به میزان ۲۰ درصد و بهای غلات و مواد لبنی به میزان ۱۵ درصد کاهش یابد که از سال ۲۰۰۵ اجرا خواهد شد.

اجلاس برلن برای صندوق های کمک ساختاری در مجموع ۲۱۳ میلیارد یورو تعیین کرده است که ۱۸ میلیارد از این مقدار برای صندوق همگرایی درنظر گرفته است که به ۴ کشور فقیرتر اتحادیه اروپا یعنی اسپانیا، پرتغال، ایرلند و یونان اختصاص دارد.

۳۱ بازی پرماجرا در جام ملتهای اروپا ۲۰۰۰

آلمان احیا شد، ایتالیا از عهده بیلوروسی برنیامد

چهارشنبه شب گذشته ۱۶ بازی دیگر از دور مقدماتی فوتبال جام ملتهای اروپا ۲۰۰۰ انجام شد و با احتساب ۱۵ مسابقه برگزارشده در شنبه شب هفته پیش، سیمای مدعیان اصلی صعود از گروه های ۹ گانه بیشتر هویدا گردید.

موفق ترین کشورها

موفق ترین کشورها در دیدارهای این دو شب، اسپانیا، روسیه، آلمان، سوئد و چک بودند که هر دو مسابقه خود را بردند و هر یک ۶ امتیاز اندوختند. در این میان اسپانیا شنبه شب در شهر والنسیا و در ادامه دیدارهای گروه ششم، اتریش را با نتیجه باورنکردنی ۰ - ۹ در هم کوبید و سپس چهارشنبه شب در خانه تیم کوچک سن مارینو نیز ۰ - ۶ برنده شد تا با زدن ۱۵ گل در دو بازی از همه کامیاب تر جلوه کند و خوزه آنتونیو کاماچو مربی نسبتاً جوانش که از ۷ ماه پیش عهده دار این سمت شده، کارنامه قبولی بگیرد. در این دو مسابقه رائول گونزالز مهاجم معروف و ۲۳ ساله رئال مادرید موفق ترین چهره را داشت و ۴ گل از ۹ گل اسپانیا در برابر اتریش و ۳ گل از ۶ گل کشورش را در رویارویی با سن مارینو زد تا در دو دیدار متوالی به تنهایی ۷ گل به ثمر برساند.

ژرمن ها ۵ گل زدند و گلی نخوردند

آلمان قهرمان دوره گذشته پس از شروع ضعیفش در این رقابت ها و قبول شکست در خاک ترکیه در مهرماه سال پیش، با دو برد هفته پیش حالا بالاتر از این رقیب صدرنشین گروه سوم شده است. شاگردان اریش ریبک به خصوص به هنگام برد ۰ - ۳ شنبه شب هفته پیش در شهر بلفاست در برابر ایرلند شمالی (با دو گل از مارکو بوده و یک گل از دیتمار هامان) قاطع و مسلط نشان دادند و چهارشنبه شب در شهر نورنبرگ هم اجازه ندادند فنلاند طلسم ۶۷ سال ناکامی پیاپی در برابر ژرمن ها را بشکند و این حریف را هم ۰ - ۲ مغلوب کردند.

چک؛ ۱۵ امتیاز از حداکثر ۱۵ امتیاز ممکن!

چک نایب قهرمان دوره گذشته برای این که با ۱۵ امتیاز از حداکثر ۱۵ امتیاز ممکن در صدر جدول گروه نهم باقی بماند، شنبه شب گذشته با درخشش مایکل هورناک در شهر تیلبیج ۰ - ۲ بر لیتوانی و چهارشنبه شب در ورزشگاه «سلتیک پارک» شهر گلاسکو ۱ - ۲ بر اسکاتلند پیروز شد.

یاران هنریک لارسون در اوج

سوئد برای این که اجازه ندهد انگلستان به رغم پیروزی ۱ - ۳ شنبه شب خود در برابر لهستان (در سایه ۳ گل جالب از پل اسکولز منچستریونایتدی) امید چندانی به صعود از گروه پنجم داشته باشد، هفته پیش با استحکام و قدرت فراوان ابتدا با گلهای یوهان میالبی و هنریک لارسون ۰ - ۲ بر لوکزامبورگ چیره شد و سپس چهارشنبه شب در خاک لهستان با تک گل فردریک لیونگ برگ صاحب پیروزی ۰ - ۱ در برابر این رقیب گردید. به این ترتیب سوئد با حفظ مقام صدرنشینی و ۵ امتیاز برتری بر شاگردان کوین کیگان از موقعیتی عالی در این گروه بهره می برد.

قهرمان جهان با اوکراین مساوی کرد، اما...

فرانسه قهرمان جهان و ایتالیا تیم دینوزوف، هفته پیش هر کدام صاحب یک برد و یک تساوی شدند. فرانسه بدون زین الدین زیدان که مصدوم بود، ابتدا شنبه شب در «استاد دوفرانس» در حومه پاریس با اوکراین تیم شگفتی آفرین این دوره صفر - صفر کرد. اما چهارشنبه شب در همین ورزشگاه با گلهای نیمه اول سیلوان ویلتورد (اولین گل ملی این مهاجم بوردویی) و کریستوف دوگاری ۰ - ۲ بر ارمنستان غلبه کرد. اوکراین با تساوی خانگی ۱ - ۱ چهارشنبه شب خود با ایسلند، به فرانسه اجازه بازیابی و امکان صعود از گروه چهارم را دوباره بخشیده است.

تیم دینوزوف بسیار شانس آورد

ایتالیا شنبه شب با گلهای ایزنگاری و کنته در خاک دانمارک ۱ - ۲ برنده شد. اما چهارشنبه شب در شهر انکونا با بیلوروسی تیم ظاهراً کم توان گروه اول ۱ - ۱ مساوی کرد تا برای اولین بار از زمان روی کارآمدن دینوزوف از کسب پیروزی عاجز بماند. تازه ایتالیا بسیار هم خوش اقبال بود و اگر پنالتی دقیقه ۳۰ اینزاگی در کار نبود و مردان شجاع بیلوروسی ضربات آخر خود را بهتر می زدند و داور را مخالف خود نمی دیدند، در آن صورت یاران مالدینی و باجو در یکی از شب های بد خود هر ۳ امتیاز این بیکار را از دست می دادند.

۶ بازی به خاطر وقایع «کوزوو» لغو شدند

ناگفته نماند که به خاطر حملات هوایی ناتو به یوگسلاوی (به خاطر وقایع کوزوو) مجموعاً ۶ دیدار مربوط به کشورهای یوگسلاوی، کرواسی، مقدونیه، بوسنی و اسلوونی که برای دو شب مورد بحث درنظر گرفته شده و عمدتاً به گروه هشتم مربوط می شدند، موقتاً لغو گشتند و به سبب ناامن بودن آسمان این کشورها برای سفر هوایی تیم های ورزشی به آینده موکول شدند که اکثر این بازیها ۲۷ مرداد برگزار خواهند گردید. یوفا (اتحادیه فوتبال اروپا) تاکید کرده است که به رغم این مسأله خطر اخراج از پیکارها یوگسلاوی را فعلاً تهدید نمی کند و افزوده است که وقت برای برگزاری این بازیها در فرصت های دیگر وجود دارد.

ریز تمامی نتایج (نام میزبانها زودتر می آید)

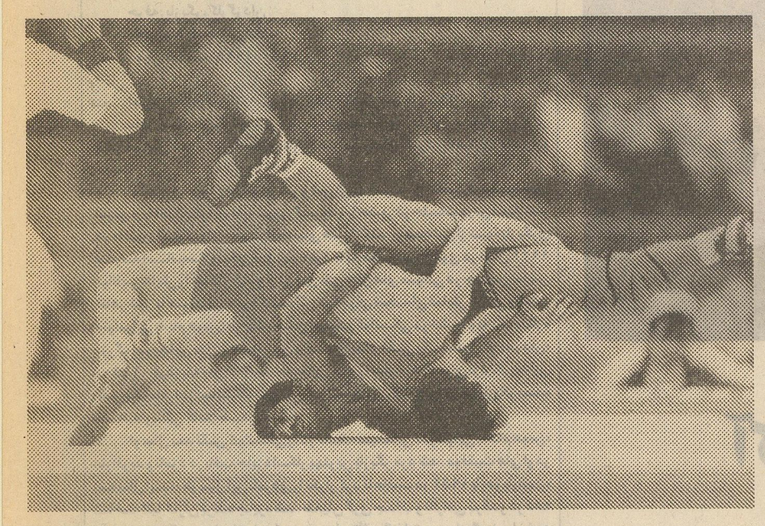
شنبه شب ۷ فروردین

* گروه اول: بیلوروسی صفر - سوئیس یک و دانمارک یک - ایتالیا ۲
* گروه دوم: یونان صفر - نروژ ۲ و گرجستان یک - اسلوونی یک
* گروه سوم: ایرلند شمالی صفر - آلمان ۳ و ترکیه ۲ - مولداوی صفر
* گروه چهارم: اندورا صفر - ایسلند ۲، فرانسه صفر - اوکراین صفر و ارمنستان صفر - روسیه ۳
* گروه پنجم: سوئد ۲ - لوکزامبورگ صفر و انگلستان ۳ - لهستان یک
* گروه ششم: اسپانیا ۹ - اتریش صفر
* گروه هفتم: رومانی صفر - اسلواکی صفر و مجارستان ۵ - لیختن اشتاین صفر
* گروه نهم: چک ۲ - لیتوانی صفر

چهارشنبه شب ۱۱ فروردین

* گروه اول: سوئیس ۳ - ولز صفر و ایتالیا یک - بیلوروسی یک
* گروه دوم: لاتویا صفر - یونان صفر
* گروه سوم: آلمان ۲ - فنلاند صفر و مولداوی صفر - ایرلند شمالی صفر
* گروه چهارم: اوکراین یک - ایسلند یک، روسیه ۶ - اندورا یک و فرانسه ۲ - ارمنستان صفر
* گروه پنجم: لوکزامبورگ صفر - بلغارستان ۲ و لهستان صفر - سوئد یک
* گروه ششم: سن مارینو صفر - اسپانیا ۶
* گروه هفتم: اسلواکی صفر - مجارستان صفر، لیختن اشتاین صفر - پرتغال ۵ و آذربایجان صفر - رومانی یک
* گروه نهم: لیتوانی یک - استونی ۲ و اسکاتلند یک - چک ۲

کشتی ایران، امید اول قهرمانی جام جهانی

جام جهانی کشتی آزاد که نام بی مسمایی برای رقابت تیم های درجه اول کشتی دنیا به حساب می آید، از بامداد امروز (شنبه) به وقت تهران و بعدازظهر روز جمعه به وقت اسپوکن واقع در ایالت واشنگتن آمریکا محل برگزاری رقابت های جام جهانی آغاز شده است. مسابقاتی که با غیبت تیم پرقدرت جمهوری فدراتیو روسیه قهرمان سال گذشته جام جهانی نباید از کیفیت ممتازی برخوردار باشد، چرا که تیم های کانادا و آلمان در سطحی نیستند که بتوان از آنها به عنوان نمایندگان واقعی قاره آمریکا و اروپا نام برد. تیم آمریکا هم بنابه گفته «ریچ پندر» دبیر فدراسیون کشتی آمریکا و «بروس برنت» مربی تیم ملی آمریکا با ترکیبی جوان در رقابت ها شرکت کرده است و کوبایی ها نیز دو سه سالی است که از جمع قدرت های درجه اول کشتی دنیا به دور افتاده اند.

روسیه به خاطر حملات نظامی ناتو به کشور یوگسلاوی و تعطیلی سفارت آمریکا در مسکو، موفق به اخذ روادید آمریکا نشد و از صحنه رقابت ها کنار کشید و تحت چنین شرایطی برنامه مسابقات هم تغییر کرد و تیم ایران که باید روز اول ۳ دیدار به ترتیب با تیم های کوبا، کانادا و آلمان انجام می داد، به دو دیدار با تیم های کانادا و آلمان بسنده کرد.

برخلاف گفته های مربی بدنساز تیم ملی که عنوان کرده است: ایران با ترکیبی جوان و با ۸۰ درصد تغییر گام به صحنه رقابت ها گذاشته است، باید گفت، تیم ایران با کمترین تغییر در ترکیب خود نسبت به دیگر تیم های مدعی، شانس اول رقابت های جام جهانی اسپوکن به شمار می رود، چرا که در تیم ملی ایران به مردان سرشناسی چون غلامرضا محمدی، علیرضا دبیر، محمد طلایی، علی اکبرنژاد، امیر توکلیان، پژمان درستکار، علیرضا حیدری و ابراهیم مهربان حضور دارند که هر یک بارها و بارها در میدان های مختلف جهانی، المپیک و بین المللی شرکت کرده اند.

براساس اخبار واصله در تیم آمریکا، سام هنسون قهرمان سال ۹۸ دنیا، لس گاچز قهرمان سال ۹۷ جهان، کری کولات نایب قهرمان سال ۹۷ و مک لاراوی دارنده مدال برنز سال ۹۸ از جمله کشتی گیرانی هستند که در رقابت های جهانی تهران هم شرکت کرده اند و سایر نفرات این تیم را چهره های جدیدی تشکیل می دهند.

کوبایی ها نیز الکسیس رودریگز قهرمان سال ۹۸ جهان در وزن ۱۳۰ کیلوگرم را به همراه دارند و از وجود دیگر مردان درجه اول خود چون سانچز، مولینا و احتمالاً مورالس نیز بهره می گیرند. کانادایی ها و آلمانی ها نیز در سطحی نیستند که بتوانند در رقابت تیمی سد راه مردان کشتی ایران شوند، هرچند که آلمانی ها از وجود مردان باکلاسی چون الکساندر لیپولد، سون تیله، یورگن شیبه و... سود می برند.

تیم ما به احتمال زیاد اگر به درستی آرایش و هدایت شود، نباید مشکلی مقابل تیم های کانادا و آلمان - دو حریف روز اول خود - داشته باشد و اگر مردان ما در اندازه های خود کشتی بگیرند، پیروزی آنها بر تیم های کوبا و آمریکا هم دور از دسترس نیست و شاید تیم ما بتواند برای دومین بار پس از سال ۱۹۹۶ عنوان قهرمانی مسابقات جام جهانی را جشن بگیرد.

برزیل به کره باخت و ژاپن را برد

تیم ملی فوتبال برزیل که دست به سفر به شرق آسیا زده بود، این سفر را با یک پیروزی و یک شکست در برابر میزبانان مشترک جام جهانی ۲۰۰۲ پایان داد.

این تیم چهارشنبه گذشته در دومین (و آخرین) بازی اش در این منطقه که در شهر توکیو و در حضور ۵۳ هزار تماشاگر انجام شد، تیم ملی ژاپن را با گل های مارسو امورسو مهاجم اودینزه ایتالیا و امرسون فریرا هافبک دفاعی بایرلورکوزن آلمان در دقایق ۱۱ و ۴۸ با نتیجه ۰ - ۲ شکست داد. در این مسابقه ژاپن که سخت مایل بود کار سه روز پیشتر کره ای ها را تکرار و برزیل را مانند همسایه خود مغلوب کند، عصبی و شتاب زده و تحت فشار روانی و بار توقعات فراوان کار کرد و برعکس برزیل که درصدد جبران شکست مسئول بود، مصمم و با توان زیاد در میدان ظاهر شد و نتیجه هم گرفت. روزنامه های ژاپن نیز فردای آن روز فشار روانی موجود در این پیکار و عزم و اجباری که تیم ملی این کشور برای تکرار کار کره ای ها نزد خود حس می کرد، عامل اصلی ناکامی خود توصیف نمودند.

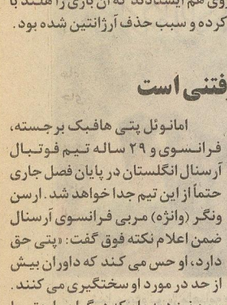
اما روز یکشنبه گذشته در فضایی متفاوت تیم ملی برزیل در اولین بازی خود در شهر سئول با نتیجه ۰ - ۱ به کره جنوبی باخته و یک شگفتی بزرگ را خلق کرده بود. در آن مسابقه کیم دوهون مهاجم ذخیره کره ای ها در دومین دقیقه از وقت تلف شده در پی سانتری از سمت راست و با ضربه ای کم ارتفاع و سریع دروازه بان برزیل را به تسلیم واداشته و تک گل مسابقه را به ثبت رسانده بود.

روی خط فوتبال جهان

مهاجم چینی «یوندس لیگا» ماندنی شد

یانگ چن مهاجم ۲۵ ساله چینی که به طور «قرضی» در خدمت تیم فوتبال اینتراخت فرانکفورت آلمان بود و طی فصل جاری پیکارهای لیگ باشگاهی این کشور (یوندس لیگا) درخشیده و ۶ گل به ثمر رسانده است، دیروز با انعقاد قراردادی ثابت و دوساله و جدید در این باشگاه ماندنی شد.

قیصر: ماتیوس می تواند مربی بعدی آلمان باشد

فرانس بکن باوئر رئیس افسانه ای باشگاه بایرن مونیخ و نایب رئیس فدراسیون فوتبال آلمان و ملقب به «قیصر» در مصاحبه ای تازه مدعی شد که لوتار ماتیوس مدافع سونیر محونشدنی، ملی پوش و ۳۸ ساله این باشگاه می تواند پس از اتمام جام ملت های اروپا ۲۰۰۰ به جانشینی اریش ریبک مربی فعلی تیم ملی آلمان رهبری این تیم را در دست گیرد و گفت که وی هوش و مهارت این کار را دارد.

ماتیوس که پس از وقفه یی سه سال و نیمه از اواخر بهار امسال دوباره مهره فیکس تیم ملی آلمان شده و ۱۳۴ بازی ملی را در کارنامه اش دارد، قرار است به تقاضای ریبک تا پایان جام ملت های اروپا به عنوان مهره ای کلیدی و پرتجربه به حضور خود در بازی های این تیم ادامه بدهد و کاپیتان و رهبر داخل میدان زرمن ها باشد.

«فیفا» سالی ۲۴۱ هزار دلار به هر کشور می دهد

سپ بلاتر رئیس سوئیسی فیفا دیروز اعلام کرد سازمان مطبوعش از این پس هرساله ۲۴۱ هزار دلار از محل درآمدهای فیفا (به خصوص درآمد حاصل از فروش حق پخش تلویزیونی پیکارهای مختلف) را به هر یک از کشورهای عضو این نهاد خواهد داد. این رقم به قول بلاتر صرف تعمیم فوتبال در این کشورها خواهد شد. بلاتر همچنین تأکید کرد که اولین دوره فوتبال قهرمانی باشگاه های جهان با شرکت تیم های برتر ۶ قاره و منطقه اروپا، آمریکای جنوبی، آمریکای شمالی و مرکزی، آسیا، آفریقا و اقیانوسیه در ژانویه ۲۰۰۰ (دی ۱۳۷۸) به مدت ۱۲ روز در خاک برزیل برگزار خواهد شد.

هلند و آرژانتین ۱ - ۱ مساوی کردند

تیم ملی فوتبال هلند و آرژانتین در دیداری دوستانه در شهر آمستردام و در حضور ۵۰ هزار تماشاگر ۱ - ۱ مساوی کردند. اه گار داودز هافبک یوونتوس ایتالیا در دقیقه دهم گل هلند را زد و گابریل باتیستوتا فوروارد فیورنتینا ۴ دقیقه به پایان وقت به نجات آرژانتین آمد. این دو تیم ۹ ماه پیش در یک چهارم نهایی جام جهانی ۹۸ هم در خاک فرانسه روبه روی هم ایستادند که آن بازی را هلند با گل دقیقه ۸۹ دنیس برگ کمپ ۱ - ۲ فتح کرده و سبب حذف آرژانتین شده بود.

ونگر: پتی رفتنی است

امانوئل پتی هافبک برجسته، فرانسوی و ۲۹ ساله تیم فوتبال آرسنال انگلستان در پایان فصل جاری حتماً از این تیم جدا خواهد شد. ارسن ونگر (وانژه) مربی فرانسوی آرسنال ضمن اعلام نکته فوق گفت: «پتی حق دارد، او حس می کند که داوران بیش از حد در مورد او سختگیری می کنند. و من نیز دیده ام که دیگران را حتی با انجام خطاهایی ۱۰ برابر شدیدتر از زمین اخراج نکرده اند».

پتی که چندی پیش برای سومین بار طی فصل جاری از زمین اخراج شد، همان موقع تصریح کرد که به نشانه اعتراض آرسنال و انگلستان را ترک خواهد کرد و وعده یارانش در مورد این که رأی او را خواهند زد، ثمری نداده است.

تجدید حکومت «اینتج» یوگسلاو در اتلتیکو مادرید

رادومیر اینتج یوگسلاو یک بار دیگر مربیگری تیم فوتبال اتلتیکو مادرید اسپانیا را عهده دار شده است. پس از ادامه شکست های این تیم در صحنه های داخلی، حکم برکناری کارلوس اگیلار مربی موقت اتلتیکو (و جانشین ارگو ساچی ایتالیایی و معزول) صادر شد و اینتج وظیفه دشوار احیای اتلتیکو در لیگ اسپانیا و هدایت این تیم در مرحله نیمه نهایی جام یوفا در برابر پارما ایتالیا را عهده دار شد. اینتج در فصل ۹۶-۱۹۹۵ اتلتیکو مادرید را فاتح هر دو جام «دوره ای» (لیگ) و «حذفی» اسپانیا ساخت، اما در اواسط فصل بعدی از کار برکنار شد.

چارلتون: منچستر یوونتوس را هم حذف می کند

بابی چارلتون چهره سرشناس و ۶۲ ساله فوتبال انگلستان دیروز گفت که برخلاف تصورات موجود قرعه ای که منچستر یونایتد در نیمه نهایی جام قهرمانی باشگاه های اروپا آورده و بر طبق آن باید با یوونتوس ایتالیا فینالیست هر سه دوره گذشته پیکارها مصاف دهد نه تنها قرعه بدی نیست، بلکه می تواند موجب پیروزی و صعود منچستری ها شود. چارلتون که در سال ۱۹۶۸ در هیأت یک هافبک بازیگردان با یونایتد فاتح جام قهرمانی باشگاه های اروپا شد، گفت: «منچستر در شرایط روحی خوبی قرار دارد و اولین پیروزی اش بر یک رقیب ایتالیایی در صحنه این مسابقه ها (که در یک چهارم نهایی در برابر انترمیلان حاصل آمد) یک طلسم سنگینی را از پای منچستر جدا کرده است».

امروز؛ آغاز جام جهانی فوتبال جوانان ۹۹

جام جهانی فوتبال جوانان (زیر ۲۰ سال) ۱۹۹۹ از امروز و با انجام مسابقه افتتاحیه بین نیجریه میزبان این رقابت ها و کاستاریکا در شهر لاگوس پایتخت نیجریه شروع می شود.

این رقابت ها که تا ۴ اردیبهشت به درازا می انجامد، در مرحله اول با شرکت ۲۴ تیم در ۶ گروه ۴ تیمی برگزار می شود و پیکار امروز نیجریه - کاستاریکا مربوط به گروه اول است. گروه بندی ها و شهرهای محل انجام رقابت ها از این قرار است:

* گروه اول (در شهر لاگوس): نیجریه - کاستاریکا - آلمان و پاراگوئه.
* گروه دوم (در شهر کادونا): غنا - کرواسی - آرژانتین و قزاقستان.
* گروه سوم (در شهر ایبادان): استرالیا - عربستان - مکزیک و ایرلندجنوبی.
* گروه چهارم (در شهر انوگو): اروگوئه - مالی - کره جنوبی و پرتغال.
* گروه پنجم (در شهرهای کانو و بائوچی): کامرون - ژاپن - انگلستان و آمریکا.
* گروه ششم (در شهرهای پورت هارکورت و کالابار): زامبیا - هندوراس - اسپانیا و برزیل.

شایان ذکر است که آرژانتین قهرمان هر دو دوره گذشته رقابت ها برزیل، نیجریه و غنا، ایرلندجنوبی، پرتغال و اسپانیا از شانس های قهرمانی به حساب می آیند

این هفته در فوتبال باشگاهی اروپا

تیم دایی با دورتموند وعده ملاقات دارد

درحالی که غوغای انجام بیش از ۳۰ مسابقه در دور مقدماتی فوتبال جام ملتهای اروپا ۲۰۰۰، طی هفته گذشته هنوز هم احساس می شود، از امشب رقابت های باشگاهی در کشورهای عمده غرب این قاره پس از دو هفته تعطیلی با احتمالات و تحولات ذیل پیگیری خواهد شد:

انگلستان: دو دور بازی می شود

در انگلستان به جبران تعطیلی ها و به مناسبت عید پاک، این هفته دو دور مسابقه برگزار می شود که اولین دور آن که مربوط به هفته سی ام رقابت های لیگ برتر می گردد و امشب (شنبه شب) برپا می شود، منچستریونایتد پیشاهنگ لیگ را به لندن و به خانه ویمبلدون می فرستد و آرسنال و چلسی حریفان درجه اول منچستر را به ترتیب رویاروی ساوت همپتون و چارلتون دو تیم قعرنشین جدول قرار می دهد.

دور سی ویکم پیکارها نیز بلافاصله دوشنبه شب و سه شنبه شب برگزار می شود و فقط منچستریونایتد که بازی این دور خود را به سبب درپیش بودن نبردش با یوونتوس (در نیمه نهایی جام قهرمانی باشگاه های اروپا) مدتی پیش در برابر دربی برگزار کرده و ۰ - ۱ برنده شده است، به میدان نخواهد آمد. اما سایرین پای در عرصه نهاده و آرسنال سه شنبه شب با بلک بورن مصاف می دهد و چلسی ۲۴ ساعت پیشتر از لیدز پذیرایی خواهد کرد.

آلمان: چند نبرد سنگین

در آلمان نیز پس از دو هفته تعطیلی، بازیهای هفته بیست وچهارم لیگ (بوندس لیگا) برپا می شود و بایرن مونیخ صدرنشین یکه تاز پیکارها و تیم علی دایی در زمین بوروسیا دورتموند تیم چهارم جدول، نبردی سنگین و تماشایی با این تیم خواهد داشت. بایرلورکوزن تیم سوم جدول و تیم داریوش یزدانی در یک نبرد دیدنی دیگر میهمان کایزرس لاترن تیم دوم رده بندی است و بوخوم تیم مهدی مهدوی کیا نیز به خانه اینتراخت فرانکفورت می رود.

ایتالیا: لازیو در پی حفظ رکورد

در ایتالیا شاهد بازیهای هفته بیست وهفتم لیگ (کالچیو) طی امشب و فرداشب خواهیم بود و لازیو تیم سه ون گوران اریکسون سوئدی در دفاع از مقام صدرنشینی اش و حفاظت از رکورد بی شکست ماندنش در ۱۷ مسابقه پیاپی، از آث. میلان تیم چهارم جدول پذیرایی می کند. پارما و فیورنتینا دیگر تعقیب کنندگان لازیو به ترتیب با کالیاری و انترمیلان مصاف خواهند داد.

اسپانیا: بارسلون میزبان اوویدو

بارسلون پیشتاز پرمهره لیگ فوتبال اسپانیا و تیم لوئیس وان گال هلندی این هفته در کادر بازیهای هفته بیست وهشتم، میزبان اوویدو است. سلتاویگو و مایورکا تعقیب کنندگان بارسلون نیز با اکستremadura و ویاریال تیم های اواخر جدول لیگ وعده ملاقات دارند و رئال مادرید که پس از حذف از جام قهرمانی باشگاه های اروپا دستش از جام قهرمانی لیگ هم کوتاه نشان می دهد، میزبان الاوس یک قعرنشین دیگر است.

تغییر در کادر رهبری تیم های پایه پرسپولیس؟!

پرسپولیس هرچند یکه تاز رقابت های لیگ آزادگان است و به ظاهر هیچ مشکل و کمبودی در باشگاه خود احساس نمی کند اما به واقع باید گفت این باشگاه پرطرفدار در تدارک و تشکیل تیم های پایه خود یعنی نوجوانان، جوانان و امیدها با مشکلات متعددی مواجه است.

عدم پرداخت حقوق ماهانه مربیان و نبود امکانات لازم برای جمع وجور کردن تیمی منسجم مربیان این تیم ها را بر آن داشته تا در سال جدید و فصل جدید به فکر باشگاهی جدید باشند.

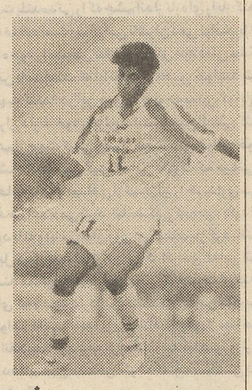
در همین خصوص شنیدیم بیستم فروردین ماه جلسه ای در باشگاه تشکیل می شود تا مربیان در حضور مسئولان باشگاه به گفت وگو بپردازند و تکلیف خود را مشخص کنند.

استقلال مرغوبکار را ترک کرد

پیش از این آبی پوشان استقلال در محله نازی آباد تهران و در حضور بچه های خون گرم جنوب شهر جمع می شدند و تمرینات آماده سازی خود را در ورزشگاه مرغوبکار انجام می دادند، اما گویا خوب نبودن چمن ورزشگاه و همچنین اتمام قرارداد استقلال باعث شده تا آبی پوشان محل تمرین خود را تغییر دهند.

از همین رو استقلالی ها با سازمان هوایی ارتش جمهوری اسلامی ایران (ساها) به توافق رسیده اند و زمین ورزشگاه این سازمان را برای انجام تمرینات خود در اختیار گرفته اند. استقلال امروز ساعت ۳ بعدازظهر تمرین دارد.

حضور موسوی بازهم در پرده ابهام

استقلال فردا به مصاف سایپا می رود. این تیم مدتی بود که نمی توانست علی موسوی مصدوم را در خط حمله خود به کار گیرد. اما مصدومیت موسوی مهاجم بوندس لیگایی استقلال از آنجایی که به درازا کشید موجب ناراحتی ناصر حجازی شد تا او برای استفاده از موسوی در ترکیب تیم خود مردد باشد، به طوری که حتی حجازی گفته بود که دیگر به موسوی احتیاج ندارم و بدون او کار خود را ادامه می دهم. حالا باید منتظر ماند و دید حجازی در سال جدید از گفته خود عدول می کند و با توجه به آمادگی موسوی او را در ترکیب استقلال مقابل سایپا قرار می دهد یا خیر؟

پروین رهبری فر و عبدی را ندارد

سرخ پوشان پرسپولیس امروز ساعت ۳/۴۵ دقیقه به سوی تبریز پرواز می کنند تا فردا به مصاف مقاومت شهرداری روند.

شهرداری که حالا مدتی است از قعر جدول نجات یافته است به سه امتیاز این بازی خانگی چشم دارد. به خصوص این که می داند میهمانش بهروز رهبری فر و حسین عبدی را به دلیل دواخطاره بودن در اختیار ندارد. با این حال پروین و مردانش نیز دیگر قصد امتیاز دادن را به حریفان خود ندارند. در خط دفاعی انصاریان جایگزین رهبری فر می شود و در میانه میدان بازیکنانی چون حامد کاویانپور، افشین پیروانی می توانند جای عبدی را پر کنند.

استقلال - سایپا در تختی

مرمت و بازسازی زمین چمن ورزشگاه یکصد هزار نفری آزادی برای برگزاری مرحله پایانی رقابت های قهرمانی باشگاه های آسیا دست مسئولان برگزاری رقابت های لیگ آزادگان را در حنا گذاشته است، به طوری که آنها برای برگزاری دیدار دو تیم استقلال و پرسپولیس دست به اقدام عجیب و غریبی زدند تا این بازی ها همچنان به طور منظم پشت سر گذاشته شود. به همین خاطر آبی پوشان استقلال در دیدار برگشت خود مقابل سایپا مجبور هستند بدون حضور تماشاگران خود در ورزشگاه تختی تهران به میدان روند.

حالا چرا ورزشگاه شهید شیرودی با گنجایش بیش از چهل هزار نفر نباید برای این بازی مورد استفاده قرار گیرد سئوالی است که گویا جواب منطقی برای آن نمی توان یافت.

امروز، همیشه

مارلون براندو

حرفه: بازیگر، کارگردان
محل تولد: اُماها، نیوانگلند
دوران فعالیت: ۱۹۹۵-۱۹۵۰

امروز سه ربع قرن از زادروز این ستاره نامدار سینما و تئاتر می گذرد.

مادر او یک بازیگر مبتدی و پدرش فروشنده بود. مارلون پیش از آن که در میان ستایش شده ترین بازیگران تاریخ هنر فیلم جای بگیرد راه درازی را پیش رو داشت.

او ابتدا در دوران جوانی پرشر و شورش به مدرسه ای نظامی فرستاده شد. سپس او را اخراج کردند تا به نیویورک برود و با حضور در جلسات درس استلاآدلر در «اکتورز استودیو» راه خود را به دنیای هنر باز کند. او همچنین از شیوه بازیگری مدرسه استانیسلاوسکی نیز بهره برد تا با حضور در برادوی در سال ۱۹۴۴ توانایی هایش را آشکار کند و از آن پس طی سال های متوالی در چندین نمایش ظاهر شد. با هنرنمایی خیره کننده اش در اجرای صحنه ای نمایش تنسی ویلیامز (تراموایی به نام هوس) در نقش خشن استنلی کوالسکی درخشید و به یک ستاره بزرگ آمریکایی بدل شد. مارلون براندو با ایفای نقش یک معلول در «مردان» (۱۹۵۰ - فردزینه مان) فعالیت سینمایی خود را آغاز کرد. او برای نزدیکی به این نقش یک ماه را در آسایشگاه معلولین گذراند. چنین رفتاری برای یک بازیگر «متد» استانیلاوسکی کاملاً طبیعی است.

او سال بعد نقش کوالسکی را در نسخه سینمایی «تراموایی به نام هوس» بازآفرید و نامزد دریافت جایزه اسکار بهترین بازیگر مرد شد. موفقیت های او در سه سال آینده، هر سال این نامزدی را تکرار کرد تا عاقبت در ۱۹۵۴ با «در باراندار» ساخته الیا کازان برنده جایزه شد. طغیان گری جذاب و ناآرامی براندو در دهه «آرامش» ویژگی ستاره ای شد که به عنوان تأثیرگذارترین بازیگر نسل خود شناخته شده است و یک نیروی هنری - اجتماعی شمرده می شد. او شرکت فیلمسازی خود را در ۱۹۵۹ تشکیل داد و همان سال «سربازهای یک چشم» را تهیه، کارگردانی و بازی کرد. در دهه شصت پس از ناکامی هایی در زندگی شخصی (ازجمله سه ازدواج ناموفق) به بازی در فیلم های کمتری پرداخت و بسیاری کار کردن با او را مشکل می دانستند. بازگشت او به دوران اوج که با نقش «پدرخوانده» در فیلم فرانسیس فورد کاپولا صورت گرفت، به یادماندنی است. همان سال او در فیلم برناردو برتولوچی «آخرین تانگو در پاریس» بازی کرد. بسیاری از کارهای بعدی او غالباً برای پول انجام شد تا هزینه سنگین زندگی آسوده و مطلوبش را در تاهیتی تأمین کند. اما گاهی به نقش های مهمی چون شخصیت شیطانی کورتز در «اینک آخرالزمان» (۱۹۷۹ - کاپولا) یا «دون خوان دومارکو» (جرمی لون - ۱۹۹۵) روی می آورد.

«عصر ظلمت» برای کودکان فرارسید

«لارا»، شخصیت معروف بازی های رایانه ای به دنیای ادبیات کودکان راه یافت. به گزارش رویتر، بتازگی یک ناشر فرانسوی کتاب مصوری با نام «عصر ظلمت» را به چاپ رسانده است که برای اولین بار، «لارا کرافت»، شخصیت معروف بازی های رایانه ای به عنوان قهرمان آن ظاهر شده است. «لارا» در سال های اخیر به عنوان یک قهرمان زن که به جنگ موجودات افسانه ای، سرخپوستان وحشی و جنگجویان کوهستان ها و جنگلها می رود در میان کودکان شهرت فراوان پیدا کرده و در سراسر جهان از امریکا گرفته تا اروپای شرقی و خاور دور به شخصیتی نمادین در بازی های کودکان تبدیل شده است. «عصر ظلمت» در ۴۸ صفحه و با قیمت ۷۸ فرانک (۱۳ دلار) در فرانسه از سوی انتشارات گلنا در فرانسه به چاپ رسیده است. داستان این کتاب متعلق به الکس الیس و نقاشیهای آن اثر پاتریک فرئون است.

جان وین، مرد اول سینما در قرن بیستم

آمریکایی ها، «جان وین» و «کاترین هپبورن» را بهترین بازیگران قرن می دانند.

این نظرخواهی را بنیاد بین المللی «زاگبی»، مرکز مستقلی که نظرسنجی های آماری خبرگزاری رویتر را انجام می دهد، ارائه کرده است.

۱۰ درصد از پرسش شوندگان جان وین را به عنوان بازیگر مرد برتر در قرن بیستم برگزیده اند.

به گزارش رویتر این موفقیت به دلیل تصویر هنرمندانه او از شخصیت های شجاع و خشن است، پس از این کابوی نامدار «جیمز استوارت» با ۹/۵ درصد و پل نیومن با ۴/۵ درصد آرا قرار دارند. پس از این پیشتازان، «تام هنکس» و «هریسون فورد» به طور مشترک با ۴/۴ درصد در مقام چهارم قرار دارند و کلارک گیبل مقام پنجم را با مل گیبسن، سهیم است و رابرت دنیرو با ۲/۸ درصد در مقام ششم است.

کاترین هپبورن که تقریباً در طول هفت دهه به عنوان یک ستاره سینما ستایش می شود، با ۱۲/۲ درصد آرا به عنوان بهترین بازیگر زن قرن شناخته شده است.

پس از او «مریل استریپ» با ۹/۴ درصد دوم است و «بت دیویس» با ۳/۶ درصد در مقام سوم قرار دارد. «الیزابت تیلور» با ۳/۵ درصد پس از این سه بازیگر محبوب قرار دارد.

«جولیا رابرتز» (۳/۱ درصد)، «مگ رایان» (۲/۷ درصد)، «دمی مور» (۲/۳ درصد) و «آدری هپبورن» (۲/۱ درصد) در مقام های پنجم تا هشتم این نظرسنجی قرار گرفته اند.

۱۵ درصد از پاسخگویان به این نظرسنجی (که نتایج آن روز گذشته اعلام شد) در سنین ۱۸ تا ۲۹ سال هستند. ۳۱ درصد از پاسخگویان ۳۰ ساله تا ۴۹ ساله اند و ۲۷ درصد بین ۵۰ تا ۶۴ سال سن دارند. بقیه ۶۵ ساله یا بزرگتر هستند. ۴۹ درصد از پاسخگویان مرد و ۵۱ درصد زن هستند.

نوروز و مجلات فرهنگی

شماره ویژه نوروز ماهنامه های آدینه، گلستانه، پیام امروز، تصویر و زمان منتشر شد.

ماهنامه «آدینه» این روزها تا حدودی پویاتر شده است و شماره های پی درپی آن مرتب تر منتشر می شود.

در این شماره آدینه، عنوان گزارش اصلی، «بیست سال فراز و فرود فرهنگ» است که در آن از نویسندگان، شاعران و دیگر اهالی فرهنگ و هنر نظرخواهی شده است.

ماهنامه ادبی هنری گلستانه هم سومین و چهارمین شماره خود را در آستانه نوروز منتشر کرد.

در این شماره گلستانه «گفت وگوی نیویورک تایمز با میلان کوندرا، ....» و چنین شد که نوروز، نوروز شد در کنار دو آلبوم از نقاشی های بهرام دبیری و عکسهای بیل برانت از مطالب و تصاویر منتشر شده هستند».

ماهنامه «تصویر» شماره های ۲۸ و ۲۹ خود را منتشر کرد. در این شماره «تصویر» برگزیده عکسهای دومین نمایشگاه سالانه عکس سینمای ایران چاپ شده است. گزارش تصویری از رویدادهای مهم ایران و جهان در سال ۷۷ از دیگر آلبوم های منتشر شده در این شماره «تصویر» است.

ماهنامه سفر و ایرانگردی «زمان» هم شماره نوروزی خود را منتشر کرد، عکس چاپ شده روی جلد این شماره «زمان» بیشتر از دیگر نشریات به آن حال و هوای نوروزی داده است.

عنوان گزارش اول این ماهنامه «نوروزهای سه گانه در سواحل خلیج فارس» است. در این گزارش باورهای مردم جنوب ایران و سواحل خلیج فارس در مورد نوروز بازنگری شده است.

ماهنامه «پیام امروز» هم در آخرین روزهای سال شماره نوروزی خود را منتشر کرد. عمید نائینی سردبیر این نشریه در سرمقاله این شماره با عنوان «عدالت و داوری» عملکرد قوه قضاییه و کردار این نهاد را در مورد رویدادهای اخیر مورد بررسی قرار داده است و در پایان پیشقدم شدن تلویحی برای کناره گیری از سوی ریاست قوه قضاییه را مطرح کرده است.

از دیگر مطالب این شماره پیام امروز گزارشهای این نشریه، به سفر خاتمی به ایتالیا و مطبوعات ایران در سال ۷۷ می پردازد و در بخش «ایران در چند خبر» این شماره پیام امروز عکسی از امیرانتظام چاپ شده در حالی که بر روی تخت بیمارستان پای او را زنجیر کرده اند.

شگفتی های اسکار ۹۹

آکادمی «موش» ها را دوست دارد

روز یکشنبه اول فروردین ماه، ووپی گلدبرگ (که مداوماً لباس های رنگارنگ خود را عوض می کرد) میزبان آخرین مراسم اسکار در قرن بیستم بود. هفتادویکمین دوره اهدای جوایز آکادمی، گرچه از نظر شیوه اجرا یکی از ساده ترین مراسم سال های اخیر بود اما از حیث نتایج و جوایز تا حدودی شگفت انگیز و غیرمنتظره شد.

جایزه ای برای عشق

جایزه اسکار بهترین فیلم به «شکسپیر عاشق» تعلق گرفت تا نه تنها نظرسنجی های تماشاگران و منتقدان خلاف آید بلکه گسست نتایج اسکار امسال از گلدن گلوب (جوایز اتحادیه خبرنگاران خارجی مقیم هالیوود) بیشتر به نظر رسد؛ اتفاقی که در دوره های اخیر کمتر پیش آمده است.

آکادمی بنا بر سنت می کوشد تا چهره های سرشناس عالم سینما را در دوره های متوالی و به طور مکرر ستایش نکند. به همین دلیل پاره ای از صاحب نظران ناکامی «نجات سرباز رایان» در کسب جایزه اصلی را به دلیل توفیق «فهرست شیندلر» - فیلم دیگری از همین فیلمساز؛ استیون اسپیلبرگ - در اسکار ۱۹۹۴ دانسته اند. اما این توجیه چندان پذیرفتنی نیست چراکه اسپیلبرگ خود جایزه بهترین کارگردان را برای بار دوم برنده شد.

۵ جایزه برای ۴ بازیگر

جایزه بهترین بازیگر مرد نیز تا همین اندازه غافلگیر کننده بود. روبرتو بنینی در هفتادویک دوره برگزاری مراسم اسکار، نخستین بازیگر مرد خارجی زبانی است که این جایزه را دریافت می کند. (پیشتر سوفیالورن هم برنده اسکار شده بود.) او دو بار با حرکات عجیب و غریب خود به روی صحنه آمد. نخست برای دریافت جایزه بهترین فیلم خارجی زبان (موفقیتی که از پیش تقریباً قطعی به نظر می رسید) و بار دوم برای ستایش از هنر بازیگری اش. بنینی که سال گذشته و در جشنواره کن پاهای مارتین اسکورسیزی را بوسیده بود این بار نیز با پریدن از روی صندلی ها و پله ها نشان داد که همه جا یک کمدین است. او هنگامی که بار دوم برای دریافت جایزه بهترین بازیگر بر صحنه رفت، اعلام کرد که هرچه انگلیسی می دانسته در دفعه اول (برای دریافت جایزه بهترین فیلم خارجی) به کار برده و به خاطر همین اشتباه نمی تواند حرفی بزند!

موفقیت سه بازیگر دیگری که اسکارهای ۹۹ را برنده شدند تا حدودی قابل پیش بینی بود. گونیت پالترو جایزه بهترین بازیگر زن را برد. جیمز کابورن برنده جایزه بازیگر مرد نقش مکمل شد و جودی دنچ به عنوان بهترین بازیگر زن نقش مکمل شناخته شد. دنچ با ستایش از رقبایش اشاره کرد که تنها هشت دقیقه در فیلم «شکسپیر عاشق» حضور داشته است. بسیاری، جایزه دنچ را به جبران ناکامی های پیشین او در اسکار می دانند.

از صحنه های دیدنی اسکار امسال، خوشحالی بازیگران «خدایان و هیولاها» هنگام اعلام نام بیل کاندون، سازنده این فیلم برای دریافت جایزه بهترین فیلمنامه بود.

بزرگان، تجلیل و جنجال

هفتادویکمین دوره مراسم اسکار همچون دوره های پیشین بخشی را به ستایش از بزرگان و نام آوران عالم سینما اختصاص داد. جان تراولتا، پیش از نمایش صحنه هایی از فیلم های بازیگر فقید سینمای آمریکا، فرانک سیناترا، به صحنه آمد و از او تجلیل کرد. اسپیلبرگ نیز در سخنانش به بزرگداشت استنلی کوبریک پرداخت. هرچند که او در سال ۱۹۹۹ درگذشته است و قاعدتاً در مراسم سال آینده تجلیل می شود، اما اعطای اسکار افتخاری به الیا کازان، کارگردان نامدار سینما، جنجالی شد.

کازان هم به دلیل فیلم های مشهورش و هم برای تأثیری که بر سبک بازیگری گروه «اکتورز استودیو» دارد، جایگاه ویژه ای یافته است. اما او همیشه به دلیل نقش و عملکردش در دوران مک کارتیسم سرزنش شده است. کازان در آن دوره با کمیسیون تحقیق همکاری کرد و اطلاعاتی را درباره رفقای خود (هنرمندان سینما که گرایش های چپ داشتند) فاش ساخت. پیش از آن که نوبت به اهدای جایزه کازان برسد، کریس راک یکی از خوانندگانی که روی صحنه حضور یافته بود با کنایه ای که اشاره به کازان داشت گفت: رابرت دنیرو اینجا حضور دارد و از «موش»ها خوشش نمی آید. اما این تازه آغاز ماجرا بود. بیرون از محل برگزاری مراسم تظاهراتی برپا شد و گروهی در اعتراض به کازان اعلام می کردند: «لیست سیاه را ماست مالی نکنید!».

هنگامی که کازان به روی صحنه خوانده شد تا جایزه خود را از دنیرو واسکورسیزی دریافت کند، بسیاری از چهره های شاخص سینمایی ازجمله اد هریس، نیک نولت و جک نیکلسون از تشویق او خودداری کردند. اما اسکور سیزی در سخنانی کازان را ستود و عده ای نیز ازجمله وارن بیتی برای تشویق این فیلمساز کهنه کار ایستادند و کف زدند. بیتی هرچند که عقاید چپ گرایانه دارد و حامی حزب دموکرات است اما فراموش نکرد که فیلم «شکوه علفزار» (از ساخته های کازان) راه او را به دنیای بازیگری گشوده است. اسپیلبرگ نیز - که در محافظه کاری شهره است - جزو گروهی بود که روشی دوگانه را پیش گرفتند، یعنی بدون آنکه از جا برخیزند کازان را تشویق کردند!

هنرمندان چه می گویند

به نوشته هفته نامه «تایم» همه قبول دارند که کازان کارگردان بزرگی است اما سئوال این است که آیا دست آوردهای هنری او این تصمیم را که در سال ۱۹۵۹ بر اسامی هنرمندان چپ گرا را افشا کند، تحت الشعاع قرار می دهد؟

راد استایگر (بازیگر) با این چشم پوشی و اغماض موافق نیست. او می گوید: «این مرد برای افراد زیادی، جهنم آفرید. این نکته که آنها کمونیست بودند یا نه، تخلف اخلاقی او و سوانح ناخواسته ای که برای انسان ها پیش آورد را نمی بخشد. کار او یک پیمان شکنی بود و زندگی مردم را با عواقبی تقریباً غیرانسانی تغییر داد. چه کسی می داند که اگر این مردم بیگناه محکوم نمی شدند، چه تعداد فیلم های بزرگی می توانست ساخته شود؟».

ویکتور برندت، پسر فیلمساز و تهیه کننده ای که مشمول «فهرست سیاه» بود می گوید: ما به یک موش جایزه افتخاری می دهیم. پس چرا نازی ها را هم نمی بخشیم. من واقعاً فکر نمی کنم کسی که کاری همچون او انجام داده است شایسته افتخار باشد. چه افتخاری هست که اسرار دوستانتان را مثل موش تجسس و افشا کنید؟ آنان می گویند او فیلم های بزرگی ساخته است اما من سیاست و اخلاق را از هنر جدا نمی کنم.

گونتر گراس قرن خود را در جنگ صرب ها معرفی کرد

گونتر گراس نویسنده آلمانی اثر جدیدی از خود را به علاقه مندان آثارش معرفی کرد.

به گزارش رادیو آلمان گونتر گراس که در نمایشگاه بزرگ بین المللی کتاب لایپزیگ در شرق آلمان حضور یافته بود، طبق روال مرسوم این نمایشگاه بخشی از کتاب جدید خود را برای مردم قرائت کرد. این کتاب که «قرن من» نام دارد اوایل تابستان انتشار خواهد یافت.

«قرن من» صد فصل کوتاه را دربر می گیرد که هر کدام به یک سال و وقایع آن اختصاص یافته است. گونتر گراس در سخنانی که راجع به اثر جدیدش در نمایشگاه لایپزیگ ایراد کرد اظهار داشت: «این کتاب تلاش یا بیلانی است از فعالیت من به عنوان نویسنده و همچنین نقاش».

نمایشگاه کتاب لایپزیگ در شرایطی برپا شده که بحران کوزوو اروپا را فرا گرفته است و شب افتتاحیه آن مصادف با نخستین حملات هوایی نیروهای ناتو به مواضع صرب ها بود. این وقایع باعث شد تا این نمایشگاه کتاب به محفلی برای بحث و گفت وگوهایی در سطوح بالا در مورد بحران کوزوو تبدیل شود. گونتر گراس نیز در کنار معرفی کتاب جدید خود و بحث و جدل های ادبی به اظهارنظر در مورد این مسئله پرداخت و درباره این جنگ جدید شبه جزیره بالکان گفت: «اقدام ناتو صحیح است ولی بسیار دیر صورت گرفته است».

«هانس دیتریش گنشر»، وزیرخارجه سابق جمهوری فدرال آلمان در کنار تنی چند از مقامات سیاسی آلمان شرقی سابق در نمایشگاه کتاب لایپزیگ به بحث و گفت وگو در مورد بحران کوزوو و همچنین وضعیت اروپا پس از فروپاشی کمونیسم و فروریختن دیوار برلین پرداختند.

نمایشگاه کتاب لایپزیگ که پس از نمایشگاه بزرگ کتاب فرانکفورت مهمترین نمایشگاه بین المللی کتاب در کشور آلمان به شمار می آید امسال با گذشت ده سال از اتحاد دوباره آلمان در فضایی موفقیت آمیزتر از همیشه برگزار شد. در این نمایشگاه بیش از ۱۸۷۰ ناشر از کشورهای مختلف جهان حضور دارند و بیش از یک هزار نویسنده نامدار طی برنامه های مختلف در آن به گفت وگو با خوانندگان آثار خود و معرفی کتاب های جدیدشان می پردازند.

یکی از بخش های نمایشگاه امسال را معرفی ادبیات بلغارستان تشکیل می داد با این حال نویسندگان بلغاری ادعا می کنند که تشدید بحران کوزوو و همزمانی آن با روزهای برگزاری نمایشگاه مانع از معرفی هرچه بهتر ادبیات کشور آنان و آثارشان به مردم شده است.

کتاب در این هفته

● **آن سال که گذشت...**

سال ۷۷ در شرایطی آغاز شد که رونق و رکود در بازار کتاب درهم آمیخته بود، ویترین وروی پیشخوان کتاب فروشی ها پر بود از عنوان های جدید، دستفروش های کنار پیاده رو بساطشان پرتر شده بود. رمان ها و کتاب های ادبی که سال ها در انبار ناشران خاک خورده - یا در آستانه خمیرشدن قرار گرفته بودند - کتاب فروشی ها را پر کرده بودند. بازتاب سیاست های جدیدی که متولیان فرهنگ در پیش گرفته بودند در همه جای این قلمرو به وضوح به چشم می خورد. از میان رمان های خارجی مدتها بود که به جز تعدادی اثر کلاسیک و شناخته شده که هر آدم کتابخوانی در طول زندگی اش حداقل دوبار آنها را خوانده است چیزی به چشم نمی خورد. اما حالا دیگر اوضاع عوض شده بود، ترجمه های رمان های جدید از نویسندگان معروف روز جهان پشت سرهم بیرون می آید بدون این که مأموران ممیزی چندان قصابی شان کرده باشند. کم کم کار به جایی کشید که ترانه های خواننده های موسیقی پاپ و راک که داشتن نوارهایشان جرم به حساب می آید آزادانه ترجمه و چاپ شد و موجی را آفرید که تا مدتها رونق دهنده کار برخی ناشرها و فراهم آورنده عایدی ثابتی برای آینده آنها شد. البته فضای بازی که برای مطبوعات ایجاد شده بود کتابها را پابه پای روزنامه ها می کشاند. در همان شنهایی که تلویزیون سریال دادگاه کرباسچی را نشان می داد و خبرها و یادداشت ها و مقاله های روزنامه ها دربست در اختیار این ماجرا قرار گرفته بود، کتاب «جامعه شناسی نخبه کشی» بیرون آمد و با چهارده بار تجدید چاپ در طول کمتر از یک سال رکورد تازه ای در عرصه نشر آفرید. جامعه مدتی کتابها را هم همسو با روزنامه ها دنبال خود می کشاند. در کنار چاپ کتابها حرکت های روشنفکری هم به راه افتاده بود، در نمایشگاه بین المللی کتاب سرای اهل قلم تأسیس شد و نویسندگانی را که مدتها پشت جلد کتابهایشان قایم شده بودند به میان خواننده هایشان کشاند. محافل ادبی رونق گرفتند و برای نویسنده ها و شاعرهای بزرگ دنیا جشن تولدهایی همراه با کنسرت موسیقی برگزار کردند.

ناشران در این میان آن قدر هول کردند که به یکباره برای هرچه کتاب مجوز نگرفته و توقیف شده که داشتند مجوز گرفتند و بازار از کتاب هایی که سال ها بود در انتظار نخستین چاپ یا انتشار مجدد خود به سر می بردند، اشباع شد. این وضعیت اگرچه به مذاق نویسنده ها و مترجم هایی که سال ها بود در محاق مانده بودند و نامشان در خطر فراموشی قرار گرفته بود خوش آمد اما با توجه به همان تئوری کلیشه ای عرضه و تقاضا باعث شد تا رونق کیفی بازار کتاب به رکود کمی آن بینجامد. حتی نمایشگاه بین المللی کتاب هم با تصمیم گیری های جدیدی که برایش گرفته شد نتوانست این رکود را از میان بردارد. این موضوع سبب شد تا کتابهای زیادی که می توانستند جایگاه شایسته خود را در شرایط بهتری کسب کنند تحت الشعاع کتابهایی قرار گرفتند که بهتر بر موج زمان سوار شدند. انگار هنوز همه فکر می کردند که همه چیز در این مملکت موجی است.

● **آخر سالی که گذشت...**

سال ۷۷ در شرایطی پایان یافت که ثابت شد واقعاً همه چیز در کشور ما تابع امواج است. موجی که در آخرین روزهای تابستان برخاست و مطبوعات را درهم کوبید کتابها را هم دستخوش طوفانی که جریان های سیاسی راه انداخته بودند کرد. مصلحت اندیشی های سیاسی عرصه فرهنگ را هم گرفتار تدبیرهای خود کرد. باز هم ممیزهای وزارت ارشاد چاقوی جراحی به دست گرفتند. انگار این ممیزها روباتهایی هستند که سال های سال در دستگاه نظارت بر کتب و مطبوعات کار کرده اند و فقط برنامه و نرم افزاری که به آنها داده می شده تغییر پیدا کرده است. چون در هر زمان و با توجه به هر فضای سیاسی که پیش بیاید می توانند خود را با شرایط تطبیق بدهند و مطابق خواست مسئولانشان کار کنند. بار دیگر همان ایرادهای بنی اسرائیلی که از زمان ها گرفته می شد، همان حذف ها و سانسورهایی که داستان ها را بی سروته و کتابها را بی معنی می کرد. همان...

در آن زمانی که تیراژ کتابها از پنج هزار به سه هزار و پانصد و بعد سه هزار رسید ناشرها و کسانی که دستشان توی کار کتاب بود می گفتند که این دیگر بدترین شرایط اقتصادی برای بازار کتاب است و چاپ کتاب با تیراژ کمتر از این مطلقاً به صرفه نیست. اما سال ۷۷ سالی است که رقم ثابت تیراژها به ۲۵۰۰ و ۲۲۰۰ رسید. سال ۷۷ سالی بود که چاپ فهرست پرفروش ترین کتابها در روزنامه های کثیر و قلیل الانتشار مد شد. اما چگونه می شود از پرفروش ترین کتاب ها نام برد در حالی که روی کتاب نوشته شده: تیراژ ۲۵۰۰ نسخه.

● **و این سالی که آمده است...**

سال ۷۸ در شرایطی آغاز می شود که با وخامت شدید اوضاع اقتصادی هیچ کس برای بازار کتاب انتظار سال خوبی را ندارد.

هر سال این موقع که می شد تب و تاب نمایشگاه بین المللی کتاب همه جا را فرامی گرفت، وزارت ارشاد برنامه های جدیدی را که در نظر داشت پیاده کند اعلام می کرد و ناشرها هم تلاش فشرده ای را آغاز می کردند تا برای نمایشگاه حداکثر عنوان های ممکن را عرضه کنند. اما امسال انگار نه انگار که نمایشگاهی در راه است، آدم دچار این توهم می شود که نکند امسال در پی شرایط ویژه بحران اقتصادی که پیش آمد است امسال نمایشگاه بین المللی تشکیل نشود.

وزارت ارشاد از سال گذشته برنامه خرید بخشی از تیراژ کتاب ها را از ناشران کرد اما هیچ برنامه مشخصی برای آن ارائه نداده است. نحوه خرید کتاب ها و کتاب هایی که انتخاب می شوند اعتراضی فراوان برانگیخته است.

مسأله ممیزی و موجی بودن روند آن و اعمال سلیقه ای که در امر ممیزی کتاب صورت می گیرد دیگر تحمل همه را طاق کرده است. با توجه به تغییرات چشمگیری در فضای سیاسی و فرهنگی کشور در حال رخ دادن است ایجاد یک سیاست مدون در امر ممیزی بیش از هر زمان دیگری ضروری به نظر می رسد.

باز هم مثل هر زمان دیگری معلوم نیست که امسال باید منتظر چه موجهای جدیدی باشیم و هنوز هم مثل همیشه بازار کتاب غیرقابل پیش بینی است.

مهرداد فرهمند

۳۰۲۰۱ ...پرسش

سانسور وزارت ارشاد همیشه در نوسان است

علی پایا (انتشارات طرح نو):

هنوز وزارت ارشاد سیاست بلندمدتی را که چشم انداز تازه ای را باز کند و آینده ناشران را مشخص سازد، ارائه نداده است؛ بنابراین ناشران نمی توانند با توجه به سیاست های وزارت ارشاد آینده خود را مشخص سازند. مشکل حاد فعلی مشکل کاغذ است و دل نگرانی ناشران از این بابت است که آیا ناشران مجبور خواهند شد کاغذ مورد نیاز خود را از بازار آزاد تهیه کنند؟ در این صورت با توجه به این که ایام کنونی ایام فعالیت ناشران است و ناشران دارند خود را برای نمایشگاه بین المللی کتاب آماده می کنند، لطمه بزرگی به آنان هم از جهت کیفی و هم از جهت کمی خواهد خورد. تنها اقدام خوبی از سوی وزارت ارشاد انجام می گیرد به این صورت که هیأتی تعیین شده اند که کتاب هایی را انتخاب کرده و تعدادی از تیراژ آن را خریداری می کنند. انتخاب هایی که انجام می دهند هم اعلام می شود. اما مشکلی که وجود دارد این است که آیا این رویه پایدار خواهد بود یا نه و آیا می توان روی آن حساب باز کرد. انتخابهایی که صورت گرفته هم معمولاً قابل قبول بوده اما از آنجایی که افرادی که این انتخابها را انجام می دهند محدود هستند ممکن است انتخابهایی که صورت گرفته چندان ایده آل نباشد. دل نگرانی ای که وجود دارد این است که آیا این یک سیاست استراتژیک است و آیا تداوم خواهد داشت یا نه؟ وزیر ارشاد در یکی از مصاحبه هایش گفته است که دهه سوم بعد از انقلاب را باید دهه فرهنگ نامید اما هنوز وزارت ارشاد با تأمل انتقادی و نظری در دو دهه پیشین مشخص نکرده که چه سیاستی دارد و چه برنامه هایی را می خواهد در پیش بگیرد.

در مورد رمان همیشه نوسانی در تصمیم گیری ها وجود داشته است. در دوران پیش از وزیر کنونی ارشاد رمان در محاق بود. ناشرها نمی توانستند رمان چاپ کنند و کتابها هم در مبتذل ترین نوع خود بودند. الان عرصه فراهم شده که کتاب های سطح بالایی از ادبیات داخل و خارج چاپ شود. رمان فرآورده ای معنوی و از آن نویسنده ای است که آن را نوشته. هرچند فرهنگ ما با آنچه نویسنده نوشته تزاحم پیدا کند آیا ما محق هستیم از دستاورد این نویسنده چیزی را حذف کنیم یا تغییر دهیم؟

مسأله سانسور در وزارت ارشاد همیشه در نوسان بوده، گاهی شدت گرفته و گاهی کاهش یافته است و این به دلایل مختلف و ازجمله عملکرد گروه های فشار است که تمام جامعه را تحت تأثیر قرار می دهد و وزارت ارشاد هم به هرحال از جامعه اثر می پذیرد. کسانی که این مسئولیت را در دست دارند معیار و موازین مشخصی برای کار خود ندارند و معمولاً اظهارنظر در مورد کتابها به صورت شخصی و سلیقه ای انجام می گیرد. و اظهارنظرهای ساختاری وجود ندارد. کلاً تا به حال هیچ راه حل سنجیده ای برای مسأله نظارت بر کتاب در نظر گرفته نشده و این ماجرا همیشه مسکوت گذاشته شده است.

بحث مهمتر، بحث امنیت هم در حوزه اقتصادی و هم در زمینه حقوق مؤلفان و مترجمان است. نباید نقش وزارت ارشاد در تأمین این دو جنبه از امنیت دچار وقفه گردد و بی اهمیت انگاشته شود. امنیت اقتصادی باعث برآورده شدن انتظارات ناشران و پدیدآورندگان آثار در عرصه فرهنگ می شود.

در مورد مسأله امنیت حقوقی هم همان طور که دیدیم مسائلی همچون قتل ها باعث ایجاد وقفه در عرصه فرهنگ می شود. کلاً مصونیت اقتصادی و امنیتی پدیدآورندگان باید سرلوحه کار وزارت ارشاد قرار گیرد.